

አምልኮና
ሀልዎተ
እግዚአብሔር

*Worship
and
the Presence of God*

ሕሳብ መግለጫ እንዲያው ሲሆን

መጀመሪያ ሰነድ! 2000 ዓ.ም.
ሁለተኛ ሰነድ! 2004 ዓ.ም.

ይህ መጠን 34,169 ቃላቶችን ይዟል፡፡

የሕሳብ መግለጫ በህግ የተጠበቀ ነው! 2004 ዓ.ም.

ፖ.ሳ.ቁ. 1792 code 1110

ስ.ቁ. 251 911 229669

ኢሜይል - enawa7@yahoo.com

ድረ-ገፅ www.endalkachewhawaz.com

የመጠን ቅጽ : - ማርታ መስፍን

የሽፋን ዲዛይን : - ኢታና ጨመዳ

ማጠቃለያ

ምስጋና	II
መግቢያ	III

ክፍል አንድ (ምስጋና ውዳሴና አምልኮ)

1. መዝሙር	2
2. የምስጋና የውዳሴና የአምልኮ ትርጉም	6
3. የምስጋና የውዳሴና የአምልኮ ልዩነት	25

ክፍል ሁለት (አምልኮ በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ)

4. ቅድስተ ቅዱሳንና ዕጣን የማጠን አምልኮ	32
5. የቅድስተ ቅዱሳን አምልኮና መዝሙር	36
6. ቅድስተ ቅዱሳንና ዝማራያዊ አምልኮ	44
7. ቅድስተ ቅዱሳንና ትንቢታዊ አምልኮ	47
8. ቅድስተ ቅዱሳንና አምልኮ ምልጃ	52
9. የዳዊት የአምልኮ ድንኳን መታደስ	56

ክፍል ሦስት (የእግዚአብሔር መገኘት ተምሳሌቶች)

10. የእግዚአብሔር ፊት	63
11. የደመናና የእሳት አምድ	71

ክፍል አራት (የአምልኮ መመሪያዎች)

12. የአምልኮ መገለጫ/ቅርፅ	76
13. ደስታና ምስጋና፣ አምልኮና ፍሰሳ	82
14. ሳትቀርብ አትቀርብ	88
15. በመገለጥ የሆነ አምልኮ	92
16. የመውጣትና የመግባት መርህ	95

ክፍል አምስት (መስዋዕትና አምልኮ)

17. የመስዋዕት ዓይነቶች	101
ሀ. የብሉይ ኪዳን መስዋዕቶች	101
ለ. የአዲስ ኪዳን መስዋዕቶች	106
18. ከመስዋዕት የሚበልጥ (በኑሮ የሚገለጥ አምልኮ)	109
19. የሚበልጥ መስዋዕት	116
ሀ. የአቤል መስዋዕት	116
ለ. የጋጢአተኛዋ ሴትና የማሪያም የሚበልጥ አምልኮ	117

ክፍል ስድስት (በቤተክርስቲያን የሚደረግ አምልኮ)

20. በቤተክርስቲያን የሚደረግ አምልኮ	124
• የግል አምልኮ	124
• አምልኮ መሪዎች	125
• ሶሎ ዘማሪያን	131
• መዘምራን	135
• የመዝሙር አመጣጥና መጨረሻ	138
• ምክር ለቤተክርስቲያን መሪዎች	140
ዋቢ መጻሕፍት	142

ምስጢር

አስቀድሜ በሁሉ የረዳኝን እግዚአብሔርን አመሰግናለሁ። ቀጥሎም ይህንን መፅሐፍ ሳዘጋጅ በማበረታታትና በፀሎት ከጎኔ የቆመችውን ባለቤቴን አሌኒ እጅጉን፤ እንዲሁም የአላፍ፣ የአምልኮና የወንጌል አገልግሎት እባላትን ላመሰግን አወዳለሁ። ውድ ጊዜውን ሰውቱ የዚህን መፅሐፍ የፅሁፍ ይዘትና ቅርፅ በማረም የተባበረኝን ተወልዶ መኮንንን እግዚአብሔር ይባርክህ፤ እላለሁ። በዚህ መፅሐፍ ብቻ ሳይሆን በማክናውናቸው መንፈሳዊ ተግባራት ሁሉ ማንም ያላየችውን ከፍተኛ በመሸፈን ከጎኔ የምትቆመውንና የመፅሐፉን ቅንብር በመስራት የረዳኝን ማርታ መስፍንን እንዲሁም የዚህን መፅሐፍ የሸፋን ዲዛይን የሰራውን ኢታና ጨመዳን እግዚአብሔር ይባርካችሁ፤ እላለሁ። በመጨረሻም በዚህ መፅሐፍ ውስጥ ያሉትን የቃላት ግድፈቶች በማስተካከል ያገዘችኝን ዶክተር መቅድም እንክላን እግዚአብሔር ይባርክክ፤ ለማለት አወዳለሁ።

መግቢያ

ሀልዎት የእግዚአብሔር ሀልውና ወይም የእግዚአብሔር መገኘት ማለት ነው። መገኘት ደግሞ የአሁንን ጊዜ እንጂ ያለፈን ወይም የወደፊትን ጊዜ አያሳይም። ይህም የአንድ አካል መምጣትን ወይም አንድ አካል ወዳለበት ቦታ መግባትን ያመለክታል፤ መገኘት ከመገናኘት ውስጥ ስለሚፈጠር።

በለዎችም ሆነ በመላዕክት ወይም በሌሎች ፍጥረታት መካከል የማናገኛቸው የእግዚአብሔር ብቻ የሆኑና ከሁሉም ልዩ የሚያደርጉት ዋና ዋና መለኮታዊ ባህሪያቶች አሉ። እነዚህም ቅዱስነት፣ ከዘላለም እስከ ዘላለም መኖር፣ ፈጣሪ እንጂ ተፈጣሪ ወይም ፍጥረት አለመሆን፣ ሁሉን መቻሉ፣ ሁሉን ማወቁ፣ በሁሉም ስፍራ መገኘቱ፣ በምንም ነገር ላይ ጥገኛ ሳይሆን ያለ ሌላ ድጋፍ መኖር መቻሉና የማይለወጥ መሆኑ ናቸው።

ስዎች ለመኖር በአየር፣ በውሃ፣ በምግብና በመሳሰሉት ላይ ጥገኞች ነን። ከእነዚህ መሃል አንዱን ብንነፈግ መኖር አንችልም። እግዚአብሔር ግን ለመኖር (to Exist) የሚያስፈልገው አንዳች ነገር የለም። እርሱ በራሱ መኖር የሚችል ነው። በለማይና በምድር ስላሉት ሁሉ ስናስብ ሁሉም የተፈጠሩና ጅማሬ የላቸው ናቸው። እግዚአብሔር ግን እርሱ ራሱ መጀመሪያ ነው እንጂ ጅማሬ የለውም። የሁሉም ፍጥረታት ፈጣሪ እግዚአብሔር ብቻ ነው፤ እሱ ግን በማንም ሳይፈጠር ከዘላለም ጀምሮ ለባቸው መኖሩ ከሌሎች ሁሉ ልዩ ያደርገዋል።

በዚህ መፅሐፍ ግን ትኩረት ሰጥተን የምንነጋገረው ስለመገኘቱ ባህሪ ስለሆነ ሁለት አይነት መሰረታዊ የእግዚአብሔር መገኘት መንገዶች እንዳሉ አስቀድመን መረዳት ይኖርብናል። የመጀመሪያው ዘላለማዊ መገኘቱ ሲሆን፤ ጠራውም አልጠራውም በባህሪው በሁሉ ቦታ ይገኛል። ሁለተኛው ደግሞ «በስሜ ሁለትና ሶስት ሆናችሁ በተሰበሰባችሁበት እኔ በዚያ እገኛለሁ» ያለበትና የእኛን እውቅና እንዲሁም ፈቃድ ያካተተው የመገኘት አይነት ነው። ለምሳሌ ይህንን መፅሐፍ እያነበባችሁ ባላችሁበት ቦታ የፊደሉ ሞገድ ድምፅ አለ። ነገር ግን ይህንን ድምፅ ለመስማት ፊደሉ መክፈትና የማሰራጨ ጣቢያ ሞገዱን ማስተካከል (Tuning) የግድ ይላል። በተመሳሳይ መልኩ የእግዚአብሔር ዘላለማዊ መገኘት አሁን ይህንን መፅሐፍ እያነበባችሁ ባላችሁበት ቦታ አለ። ነገር ግን መገኘቱ እንዲሰማችሁ በመንፈስና በእውነት በመሆን መንፈሳዊውን ሞገድ ማስተካከል ይፈልጋል።

የዝማሬን ይዘታዊ ፍሰት ወደ እግዚአብሔር ስናደርገው ለምስጋና፣ ለውዳሴ፣ ለአምልኮና ለፀሎት እንጠቀምበታለን። የዝማሬን ይዘታዊ ፍሰት ወደ ሰዎች ወይም ወደራሳችን / ወደነፍሳችን ስናዞረው ለማፅናናት፣ ለመምከር፣ ለመገሰፅ፣ ለማሳወቅና ለማስተማር ባጠቃላይ መልዕክትን ለማቅረብ እንጠቀምበታለን። የዝማሬን ይዘታዊ ፍሰት ወደ ጠላት ስናደርገው ደግሞ የጠላትን ውድቀትና ሽንፈት ለማወጅ፣ እንዲሁም በክርስቶስ ኢየሱስ ያገኘውን ድልና ነፃነት ለማብላር እንጠቀምበታለን።

የምስጋና ዝማሬዎች ከተደረጉልን በረከቶች ጋር፣ የውዳሴ ዝማሬዎች ደግሞ ከታላቅነቱና ታላቅነቱን ከሚገልጡ የእጆቹ ስራዎች ጋር ያገናኙናል፤ መልዕክታዊ መዝሙሮች ከመልዕክት አዳማጮች ጋር፣ የድልና የእወጃ መዝሙሮችም ከተሸነፈው ጠላታችን ጋር ሲያገናኙን የአምልኮና የፀሎት መዝሙሮች ግን በተለየ መንገድ ከራሱ ከእግዚአብሔር ጋር በቀጥታ ያገናኙናል።

አምልኮ አስቀድሞ ጥገኛ መወለድን፣ ደህንነት ከማግኘት ቀጥሎም በእውነትና በመንፈስ መሆንን እጥብቆ ይጠይቃል፤ እግዚአብሔር መንፈስ ነው። መዝሙር ከመዘመርና ቃላቶችን ከመደርደር ባለፈ መልኩ ወደ ሀልውናው በመግባት፣ በፊትም ሆኖ ብዙ በመቆየት እውነተኛን አምልኮ የሚለማመድ ትውልድ ሊነሳ

የአግዚአብሔር ክብር በሀይል ይገለጣል፤ የሚታይ ለውጥ ይመጣል፤ ምድርም ትፈጠሳለች፤ ዘመንም ይታደሳል።

እንደ የአግዚአብሔር ሰው በኢትዮጵያ ውስጥ እስካሁን ስላለው የዝማሬ አካሄድ ሲናገሩ እንዲህ አሉ፡ - «ቀድሞ በነበረው የአምነት ነፃነት አለመኖር ምክንያት ዝማሬዎቹ በአብዛኛው ወደ ፀሎት፣ ወደ መቃታት፣ ወደምልጃ የሚያመዝኑ እንዲሁም ደግሞ ፅናትን፣ ለክርስትና ዋጋ መክፈልን የሚያሳሱ ነበሩ። ከዚያም የአምነት ነፃነት ከመጣ በኋላ የምስጋና መንፈስ በምድሪቱ ላይ ተሰቀቀ። ብዙ ዝማሬዎች ተነሱ። ካሉዎችም በአብዛኛው በምስጋና ቅኔዎች ተቀረፁ። ጉሳኤዎችም የምስጋና መገለጫ በሆኑት በጭብጨባ በእልልታና በሽብሽባ ተሞሉ። ዝማሬዎችም እግዚአብሔር ያደረገላቸውን እየቆጠሩና እየዘከሩ አዜሙ።»

እኔ ደግሞ ጨምሬ እንደዚህ እላለሁ - «ይህ ዘመን እግዚአብሔርን ያማከሉ መዝሙሮችን የሚዘምሩ ዝማሬዎች በብዛት የሚነሱበት ዘመን ነው።» በዚህም ምክንያት ስላደረገልን ብቻ ሳይሆን ማንነቱን የሚገልፅ መዝሙሮችን ለመዘመር እንድንችልና ከነፋሱ አቅጣጫ ጋር እንድንተምም አምልኮን ወደ ህልውናው ውስጥ ከመግባት እንፃር እንዲሁም አምልኮን በኑሮ ከመግለፅ አንፃር ምን ማለት እንደሆነ፣ ብልጫውንና ትርፉን ለትውልዱ ለማመልከት ይህንን መፅሐፍ ፅፌአለሁ።

በአርግጥ ከዚህም በፊት እግዚአብሔርን ያማከሉ የአምልኮ ዝማሬዎች ነበሩ። በሌላ መልኩ ደግሞ ከዚህ በፊት የነበሩት የምስጋናና መልዕክታዊ ዝማሬዎች ወደፊትም በሚገባ መኖር ይኖርባቸዋል። ነገር ግን በተቀዳሚነት፣ በብዛትና በትኩረት የእግዚአብሔር ማንነት የመልዕክታችን ማዕከላዊ መሆን ይኖርበታል። እርሱን ለማምለክ ለዚህ ተፈጥረናልና። በእውነትና በመንፈስ ሆነን ስናመልከው ደግሞ ልባችን መነካቱ፣ አካሄዳችንና አመለካከታችንም መቀየሩ፣ እርሱንም በሚያስከብር የኑሮ ሂደት ውስጥ መግባታችን የማይቀር ጉዳይ ይሆናል።

ክፍል ስንድ

ምስጋና ውዳሴና ስምዕክ

መዝሙር

ዝማሬ ወይም መዝሙር - "Song" የሚለውን የእንግሊዘኛውን ቃል ይመጥናል። ይህ "Song" የሚለው ቃል ደግሞ መንፈሳዊውን መዝሙርና አለማዊውን ዘፈን በተወራረሽነት ለመግለፅ በጥቅም ላይ ውሎአል። ወደአማርኛ ስንመጣ ግን መንፈሳዊው ዝማሬ - «መዝሙር»፤ አለማዊው ደግሞ - «ዘፈን» በሚሉ ቃላት ተገልፀዋል።

ለነመነሻነት ከዚህ ቀጥሎ ያሉትን ጥያቄዎች በመመለስ እንጀምር! ዘፈን ኃጢአት ነው ወይ? ሁሉን ዘፈን ኃጢአት ነው ወይ? ለዘፈን መዘቃቃስ ብቻ መጫወት ኃጢአት ነው ወይ? ዘፈን መስማትስ ኃጢአት ነው ወይ? ከመዘቃቃስ መሳሪያዎችና ከመዘቃቃስ የምት አይነቶች / Styles & Rythms እንዘጋጅባቸውን ለማክበር የማናውላቸው አሉ ወይ? የሰውነት እንቅስቃሴስ ኃጢአት ነው ወይ?

ዘፈን ኃጢአት እንደሆነ ሁላችንም ብንስማማም ሁሉም የዘፈን አይነቶች ግን ኃጢአት አይደሉም ብለው የሚከራከሩ ብዙ ናቸው። ይህንን አስተሳሰብ መነሻ በማድረግም ጥቂት የማይባሉ ክርስቲያን መዘቃቃሾችን ቀስ በቀስ ሊወጡ ወደማይችሉበት አረንጓዴ ውስጥ ገብተውብናል።

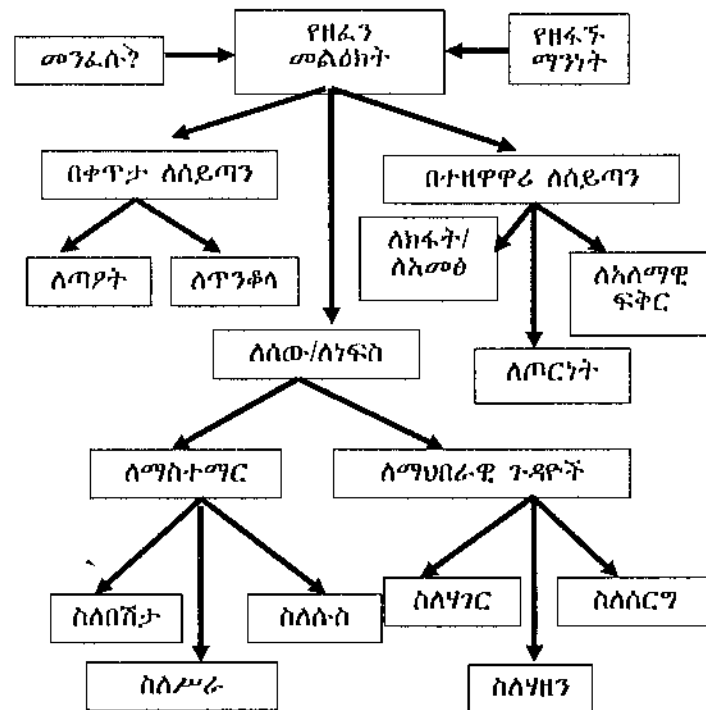
ስለመዝሙርም ሆነ ስለዘፈን ስናነሳ ሁሉም የየራሳቸው የሆኑ ሰባት መሠረታዊ ክፍሎች አሉአቸው። እነሱም-

1. መልዕክቱ፤	5. ዜማው/ Melody፤
2. ተደራሽ/ተቀባይ፤	6. መዘቃቃስ፤
3. በውስጡ ያለው መንፈስ፤	7. መዘቃቃሾችና አጃቢዎች፤
4. መልዕክቱን አቅራቢው (ዘማሪው/ዘፋኙ)፤	

በእርግጥ መዘቃቃስ መዘቃቃስ ከሚያሰኙት ነገሮች መካከል በራሳቸው ኃጢአት ወይም በራሳቸው ፅድቅ ያልሆኑ ነገሮች አሉ። ለምሳሌ - ዜማ/ Melody፤ የመዘቃቃስ መሳሪያዎች፤ የመዘቃቃስ ምቶችና አይነቶች/Styles & Rythms፤ እነዚህን ስንመለከታቸው በራሳቸው ምንም ተፅዕኖ የሌላቸውና ኃጢአት ወይም ፅድቅ ያልሆኑ "Neutral" ናቸው። ነገር ግን ከሚውሉበት ጥቅምና "Adress" ከሚያደርጉት አካል አንፃር ወይ ከኃጢአት አሊያም ከፅድቅ እንመድባቸዋለን፤ የተፅዕኖአቸውም አቅጣጫ ጥቅም ላይ እንደዋሉበት መንገድ እንደዛው ይሆናል።

ሆኖም ግን በራሳቸው "Neutral" የሆኑትንም እንኳ ፅድቅ ለሞላበት ነገር እንጠቀምባቸው ብንል፤ አስቀድመን ባህልን ወይም በአብዛኛው ጥቅም ላይ የዋሉበትን መንገድ እንዲሁም የምናገለግለውን ህብረተሰብ አስተሳሰብ እንደ ቅድመ ሁኔታዎች መውሰድ ይኖርብናል።

አንድን መዝሙር ወይም አንድን ዘፈን በውስጡ ባዘለው መልዕክትና ለማን እንደተደረሰ በማወቅ ልንለካው ወይም ልንመዝመንው እንችላለን። ከዚህ በታች የዘፈን መልዕክት ተቀባዮች እንማን እንደሆኑ እንመልከት።

ለሰይጣን በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የሚደረገው ዘፈን ያልጥርጥር ኃጢአት እንደሆነ ሁሉም ይስማማበታል። ነገር ግን ትልቁ ክርክር ያለው ሰዎችን ለማስተማርም ሆነ ማህበራዊ ጉዳዮቻቸውን ለማንሳት የሚደረገው የዘፈን አይነት ኃጢአት መሆን አለመሆኑ ላይ ነው። መጽሐፍ አስተማሪነቱ ከታወቀ መልዕክቱን በተመለከተ ምንም ጥያቄ ይነሳል ብዬ አላምንም። ምክንያቱም ስለበሽታና ስለሉስ ሰዎችን ማስተማር፤ እንዲሁም ታታሪ ሰራተኞች እንዲሆኑ መምከር ጠቃሚነቱ በግልፅ ጎልቶ የሚታይ ነውና!

ነገር ግን በተለይ ከመልዕክቱ ጀርባ ያለው መንፈስና መልዕክቱን የሚያቀርበው ሰው ማንነት ከመልዕክቱ እኩል ሥፍራ ሊሰጣቸው ይገባል። በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ 16 ላይ የምንመለከተው ታሪክ ለዚህ ብዙ ማስረጃ ነው። ታሪኩ እንዲህ ነው - ጳውሎስና ሲላስ ፊሊጶሊፎስ በምትባል የመቄዶንያ ከተማ ወንጌልን በሚሰብኩበት ወቅት የምዋርቶኝነት መንፈስ የነበረባት ሴት ትክክለኛን መልዕክት ስለነጻውሉስ ትናገር ነበር። «...የመፃንን መንገድ የሚነግሩአችሁ እነዚህ ሰዎች የልዑል አምላክ ባሪያዎች ናቸው!» እያች ለብዙ ቀን ትመሠ ነበር። ጳውሎስ ግን «የምትናረገው ልክ ነው! ይህችን ሴት ስሟት!» አላለም! ይልቁንም ከመልዕክቱ በስተጀርባ የነበረውን መንፈስ ገስቶ ሲያስወጣው ነው-

የምንመለከተው። ስለዚህ የመልዕክቱ ትክክለኛነት ብቻ ብቸኛ መመዘኛ ሊሆን እንደማይገባ፤ ይልቁንም ከመልዕክቱ በስተጀርባ ያለውን መንፈስና መልዕክቱን የሚያቀርበው ሰው ማንነት አብሮ የሚታይ መሆኑን በአፅንዖት ልናገር እውቅለሁ። እንግዲህ በዚህ መንገድ ከተመዘኑ የትኛውም ዘፈን ይብዛም ይነሳም ከመንፈስ ተፅዕኖ የፀላ አይመስለንም። እስኪ በእግዚአብሔር ቃል ላይ ስለ ዘፈን የተፃፉትን ጥቅሶች በውል እንመልከት።

ሮሜ 13:13 «በቀን እንደምንሆን በአግባብ እንመላለስ፤ በዘፈንና በስካር አይሁን፤ በገሙትና በመዳራት አይሁን፤ በክርክርና በቅናት አይሁን፤»

1ኛ ቆሮ 10:7 «ህዝብም ሊበሉና ሊጠጡም ተቀመጡ፤ ሊዘፍኑም ተነሱ ተብሎ እንደተፃፈ ከአገርሱ አንዳንዶች እንዳደረጉት ጣዖትን የምታመልኩ አትሁኑ።»

ገላ 5:19-21 «የሥጋ ስራም የተገለጠ ነው፤... መለያየት፤ መናፍቅነት፤ ምቀኝነት፤ መግደል፤ ስካር፤ ዘፋኝነት፤ ይህም የሚመስል ነው። አስቀድሜም እንዳልሁ፤ እንደዚህ ያሉትን የሚያደርጉ የእግዚአብሔርን መንግስት አይወርሱም።»

1ኛ ጴጥ 4:3 «የአህዛብን ፈቃድ ያደረጋችሁበት በመዳራትና በሥጋ ምኞትም በስካርም በዘፈንም ያለ ልክም በመጠጣት ነውርም ባለበት በጣዖት ማምለክ የተመላለሳችሁበት ያለፈው ዘመን ይበቃልና።»

2ኛ ጴጥ 2:9-13 «በደለኞችንም ይልቁንም በርኩስ ምኞት የሥጋን ፍትወት እየተከተሉ የሚመላለሱትን... የዓመፃቸውን ደመወዝ ይቀበላሉ። በቀን ሲዘፍኑ እንደተደላ ይቆጥሩታል፤ ነውነቶችና ርኩሳን ሆነው ከእናንተ ጋር ሲጋበዙ በፍቅር ግብዣ ይዘፍኗል።»

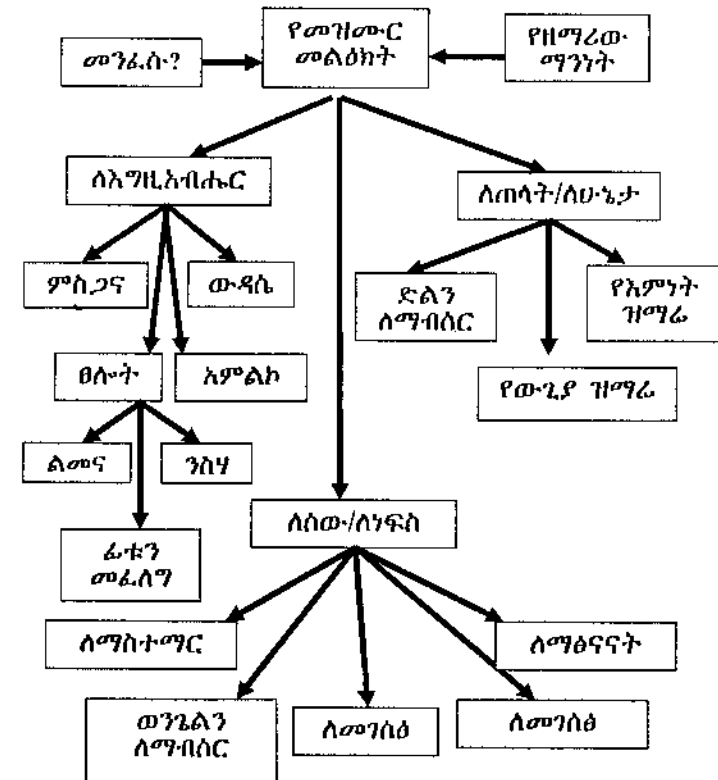
ዘፈን ባለበት ቦታ ሁሉ ሌሎች ተጓዳኝ ኃጢአቶች የዘፈን ግብረአበሮች እንደሚሆኑ ከእነዚህ ጥቅሶች እንረዳለን። በዚህም አይነት የህይወት ዘይቤ/Life Style የሚኖሩ ሁሉ የእግዚአብሔርን መንግስት ፈፅሞ ሊወርሱ እንደማይችሉ ቃሉ አስረግጦ ይናገራል።

የሰውነት እንቅስቃሴስ ኃጢአት ነው ወይ? የሚለውን ጥያቄ እንመልከት! የሰው ልጆች ሁሉ ለምንሰማው መዘቃ ምላሽ የምንሰጥ ፍጥረቶች እንደሆንን ሳይንስ ያረጋገጠው ጉዳይ ነው። እንደውም ተመራማሪዎቹ እንደሚሉት መዘቃ የአንድን ሰው «በፍጥነት የማለብ ብቃት»/ IQ በሰባት አጥፍ እንደሚጨምር ደርሰውበታል። ክፉና ደጉን መለየት ያልጀመረ በማህፀን ውስጥ ያለ ፅንሰ እንኳ መዘቃን ሊሰማ ምላሹን በእንቅስቃሴ እንደሚገልፅ ይታወቃል። በሚዘምሩበት ጊዜ ከመዘቃቸው ጋር የሰውነት እንቅስቃሴን ማድረግ በእስራኤላውያንም ዘንድ ልማድ እንደነበረ ከቃሉ እንረዳለን። ዘፀ 15:20፤ 1ኛ ሳሙ 21:11፤ 2ኛ ሳሙ 6:14፤ መሳ 21:21

ከላይ የተጠቀሱትን የመፅሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ስንመለከት የቀድሞው ተርጉም የሰውነት እንቅስቃሴዎቹን «ዘፈን» በሚል ቃል ተርጉሟቸዋል። ይህም በእንግሊዘኛው “Dance” በሚል ቃል የተገለፀ ነው። አዲሱ መደበኛ ተርጉም ደግሞ «ሽብሻቅ» የሚለውን በኢትዮጵያውያን ክርስቲያኖች ዘንድ በሚዘወተረው የሰውነት እንቅስቃሴ ተርጉሞታል። በሌሎች የኢትዮጵያ ክፍለ ሃገራትና በሌሎች የውጪ አገራት ደግሞ እንደየባህላቸው የራሳቸው የሆነ የእንቅስቃሴ አይነት አላቸው - አንዳንዶች እጆቻቸውን፤ አንዳንዶች እግሮቻቸውን፤ ሌሎችም የተለያዩ የሰውነት ክፍሎቻቸውን ከመዘቃ ጋር

ያንቀሳቅሳሉ። ስለዚህ ምንም እንኳ ባህልና የህብረተሰቡ አስተሳሰብ ቅድሚያ ቢሰጠውም እንቅስቃሴ ማድረግ በራሱ ችግር እንደሌለው ሊያሳየን ይችላል። ሆኖም ግን ለዝሙት የሚያነሳውን አይነት የሰውነት እንቅስቃሴ ለመዝሙር መጠቀም በሁሉም ሃገራትና በሁሉም አማኞች ዘንድ ተቀባይነትን የማያገኝ ነው።

ስለመዝሙር ስንነጋገር ደግሞ ከዝማራ ክፍሎች መካከል የጎላ ሚና የሚጫወቱት መልዕክቱ፤ ተደራሾ፤ መንፈሱና መልዕክቱን የሚያቀርበው ዝማራ ማንነት ናቸው። እነዚህ አራቱ በጥምረት ባልተዋሃዱበት መንገድ መዝሙር የሚገባውን ተፅዕኖ ሊፈጥር አይችልም።

ከዚህ በላይ የተዘረዘሩት የዝማራ መልዕክት አቅጣጫዎች እያንዳንዳቸው እስፈላጊ ቢሆኑም የዚህ መፅሐፍ አትክሮት ግን የመልዕክታቸው ፍሰት ወደ እግዚአብሔር በሆኑት በምስጋና፤ በውዳሴና በአምልኮ ዙሪያ ብቻ ይሆናል።

የምስጋና የውዳሴና የአምልኮ ትርጉም

አከዚህ ሰበት ቃሎች ለሁላችንም ጆሮዎች እንግዳ አይደሉም። በተለያዩ ቦታዎችም በተደጋጋሚ ሲጠሩ ስምተናል። ሆኖም ግን በመካከላቸው ስላለው ልዩነት ብንጠየቅ ስንቶቻችን በትክክል መመለስ እንደምንችል አላውቅም።

ምስጋና ውዳሴና አምልኮ የማይነጣጠሉ፤ ሰዎች ከአምላክ ጋር በምናደርገው በማናቸውም ግንኙነት ውስጥ በዚህኛውም ዓለም ሆነ በሚመጣው ዓለም እስከመጨረሻው የማይለዩን ለእግዚአብሔር ልናቀርባቸው የሚገቡ ምላሾቻችን ናቸው። በዚህ ምዕራፍ የእያንዳንዳቸውን ትርጉምና ከምን ጋር በተገናኘ መልኩ ሊቀርቡ እንደሚችሉ እናያለን።

ምስጋና (Thanks giving)

ምስጋና ከእግዚአብሔርም ሆነ ከሰው ወይም ከመንግስት መልካም ነገር ሲደረግልን፤ ውለታ ሲዋልልን፤ መጽንገና ፍርድን ስናገኝ፤ ወይም ደግሞ ስጦታ ሲሰጠን እኛ ደግሞ በተራችን በግል ወይም በህብረት ሆነን የምናቀርበው ምላሽ ነው።

ይህንንም ምላሽ በአብዛኛው የምስጋና ቃሎች በተሞላ ገግግር፤ በዜማ ወይም ደግሞ የተደረገልንን ለሌሎች በማውራትና በመቀኘት እንገልፀዋለን። መዝ (105)፡1-2

ምናልባት በሰዎች መካከል የሚደረግ መልካምነት በተቀባዮቹ/በሚደረግላቸው ሰዎች ማንነት ላይ የተመሰረተ ሊሆን ይችላል። እግዚአብሔር መልካም ሲያደርግልን ግን የእሱን ቸር መሆንና ሰጪ መሆን ያሳያል እንጂ እኛ የተገባን መሆኑን ወይም አለመሆኑን ሳያሳይ ይችላል። ክፉ ሰዎች እንደክፋታቸው የፀሐይን ብርሃን ማግኘት የሚገባቸው አልነበሩም። እግዚአብሔር ግን ለክፉዎችም ፀሀይን ያወጣል ዝናብንም ያዘንባል፤ ባይገባቸውም ይህንን ያደርግላቸዋል፤ የእርሱን ቸር የመሆን ጥልቀት ይበልጥ ያሳልፋል። ቸር ማለት ሳይለመንና ሳይጠየቅ፤ ለሚገባቸውና ለማይገባቸው ሰዎች አብዝቶና አትረፍርፎ በነፃ የሚሰጥ ማለት ነው።

በመሠረቱ ሁለት ዓይነት ምስጋናዎች አሉ። ግላዊና ሁሉን አቀፍ። ለምሳሌ የዘላለም ህይወት ስለማግኘታችን ስናመስግን እግዚአብሔር ለሁላችንም የሰጠን ስጦታ ስለሆነ ምስጋናችን ሁሉን አቀፍ ይሆናል። ነገር ግን በተለይም ደግሞ ከመባረክ ጋር በተያያዘ መልኩ በግላችን ስለተባረክንበት መንገድ ስናመስግን ምናልባትም ምስጋናችን ብዙዎችን

ምስጋና
በግል ወይም በህብረት
ከእግዚአብሔርም ሆነ
ከሰው ወይም
ከመንግስት መልካም
ነገር ሲደረግልን፤ ውለታ
ሲዋልልን፤ መጽንገና
ፍርድን ስናገኝ፤ ወይም
ደግሞ ስጦታ ሲሰጠን
እኛ ደግሞ በተራችን
በምናቀርበው ምላሽ

የማይካትት ይሆናል። እግዚአብሔር ለይስሃቅ «ወደ ግብፅ እንዳትወርድ» እንዳለው፤ ለያዕቆብ ደግሞ «ወደ ግብፅ ውረድ» እንዳለው ሁሉ የእንዳችን የበረከት መንገድ በመውረድ የሌላችን የበረከት መንገድ ደግሞ ባለንበት በመቀመጥ ሊሆን ይችላልና። ይስሃቅ «ወደ ግብፅ ሳልወርድ ባለሁበት ባረክኝ!» ብሎ ቢያመስግን ምናልባት ለያዕቆብ ያ መንገድ ላይገባው ይችላል፤ ምክንያቱም ያዕቆብ በምድር ላይ ከመጣው ረሃብ ያመለጠው ወደ ግብፅ በመውረድ ስለነበር!

በሃገራችን የሚዘመሩ ዝማሬዎችን ስንመለከት የቀድሞዎቹ መዝሙሮች ይዘታቸው በአብዛኛው ህዝቡን ያቀፈና «ለእኛ ተደረገልን ... » የሚል መልዕክት ያላቸው ናቸው። የአሁኖቹ መዝሙሮች ደግሞ በአብዛኛው «ለእኔ አደረክልኝ ... » የሚል የግላዊ በረከት ምስጋና ይገፀባረቅባቸዋል። በመሆኑም በግላችን ስለተደረገልን ማመስገንን ሳንተው ሚዛናዊ አካሄድን ለመከተል ህዝብንም በማካተት መዘመር ይኖርብናል።

ምስጋና በሶስት ዋነኛ የህይወት ሁኔታዎች ውስጥ ይቀርባል።

- ሀ. ከሁኔታዎች መለወጥ በፊት
- ለ. ከሁኔታዎች መለወጥ በኋላ
- ሐ. ሁኔታዎች ሳይለወጡ ቢቀሩም

ሀ. ከሁኔታዎች መለወጥ በኋላ ያለ ምስጋና

ከተሰጠን፤ ከተባረክን፤ ከሆነልን በኋላ ማመስገን እጅግ በጣም ቀላል ቢሆንም፤ ነገር ግን ሊረገፍ ወይም ደግሞ ቦታ ሳይሰጠው ሊቀር የሚችል ጉዳይ ነው። እያየሱስ እስር ለምፃሞችን ከፈወሳቸው በኋላ ሊያመስግን ተመልሶ የመጣው አንዱ ብቻ ነበርና። የተቀሩት ዘጠኙ ግን ተመሳሳይ ፊውስ ቢቀበሉም ስለተደረገላቸው ተዓምር ምስጋናን አላቀረቡም።

ከተደረገለት በኋላ ለማመስገን ተመልሶ የመጣው ሰው ግን በሉቃ 17:19 እንደምንመለከተው ባለማመስገናቸው ምክንያት ዘጠኙ ያመለጣቸውን ከፈውስ ባሻገር የሆነ መሉኅትን ከእያየሱስ ተቀብሎአል። ከግብፅ ባርነት ተላቀው የወጡት የእስራኤል ህዝቦች እግዚአብሔር የኤርትራን ባህር ከፍሎ በድንቅ ሊያሻግራቸው ያዩት ሁሉ በሙሉ እህት በማሪያም መሪነት ከበሮ አንስተው የምስጋናቸውን መዝሙር በዘፈን (Dance) ዘምረዋል። ዳዊትም በበኩሉ የተደረጉለትን ባርኮቶች እየቆጠረ እንዲህ ሲል አመስግኖአል።

- ሲረዳው
«የረዳኝን እግዚአብሔርን አመስግናለሁ፤ ስለዕል እግዚአብሔር ስምም አዘምራለሁ።» መዝ (13)፡6
- ፀሎቱ ሲሰማና መልስ ሲያገኝ
«የልመናዬን ቃል ስምቶአልና እግዚአብሔር ይመስገን?» መዝ (20) ፡ 6
- ተዓምራትን ሲያይ
«ለእግዚአብሔር አዲስ ምስጋናን አመስግኑ እግዚአብሔር ተዓምራትን አድርጎአልና።» መዝ (98)፡1

- በጥበቃው ሲያድነው
«አቤቱ የምስጋና ስዕሉት የምስጥህ ከእኔ ዘንድ ነው፤ ነፍሱን
ከሞት እግሮቼን ከመውደቅ አድነሃልና።» መዝ (50) : 12
- ምህረቱ ሲገንብት
«በተከበበ ከተማ የሚያስደንቅ ምህረቱን በእኔ የገለጠ
እግዚአብሔር ይመስገን።» መዝ 31 : 21
- ሲያደርግለት
«አደርገህልኛልና ለዘላለም አመሰግንሃለሁ» መዝ (52) : 9

አንዳንዶቹ የምስጋና ምክንያቶች በአንድ ጊዜ መደረግ ወይም በጊዜአዊ በረከት ላይ የተመሰረቱ ሲሆኑ ምላሻዊ ምስጋናቸውም ከተወሰኑ ቀናት በኋላ የሚቆም ይሆናል። ለምሳሌ ስራ ለማግኘት የፀለየ ሰው እግዚአብሔር በስራ ሲባርከው ያመሰግናል፤ ሆኖም ግን ስለዚያ ስራ የሚያቀርበው ምስጋና በሀይወት ዘመኑ ሁሉ የሚቀጥል አይሆንም። በአንድ ጊዜ መደረግ ተደምድሞአልና። ሌሎች የምስጋና ምክንያቶች ደግሞ በየዕለቱ ከመደጋገማቸው የተነሳ የየዕለት ምስጋናዎችን ያስፈልፋሉ። ለምሳሌ ከአደጋ ስለመጠበቃችን ስናመሰግን የአንድ ጊዜ ምስጋና ብቻ ሳይሆን ሁልጊዜም የምንደነቅበትና የምናመሰግንበት በቂ ከበቂም በላይ የሆነ ምክንያታችን ነው።

መርሳት (ባርኮትን አለመቁጠር) የማጉረምረም መሠረት ነው። ከተቀበሉ በኋላ አለማመስገን ቸልተኝነትን፤ እግዚአብሔር እንዳደረገው አለመቁጠርን ወይም በራስ መመካትን፤ አሊያም ደግሞ ክብሩን ለጌታ አለመስጠትን ያመለክታል። ይህም በተቀበልነው እንዳንረከና እንዳንደሰት ያደርገናል። ከዚህም በላይ አይናችንን ወዳልተቀበልናቸው ጥቂት ነገሮች እንድናዘርና እንድናተኩር በማድረግ ማጉረምረምን፤ በጥያቄ ውስጥ መሆንን፤ በእግዚአብሔር እንዳልተወደዱ አደርጎ መቁጠርን በመፍጠር ለሰይጣን ድምፅ ሁኔታዎችን ያመቻችብናል። ሁልጊዜ ባርኮቱን የሚቆጥር ሰው ግን ከእነዚህ አላስፈላጊ ስሜቶች ነፃ ይሆናል።

ከተደረገልን በኋላ የማመስገንን ብቃት የሚሰጡን ሶስት የምስጋና መሠረቶች አሉ፡ ብዬ አምናለሁ።

1. ማሰብና ማስታወስ፤
2. ምልክት ማቆም፤
3. መመስከር፤

የአስራኤል ህዝቦች ከተሻገሩት ወንዝ ውስጥ ድንጋይ አውጥተውና ከምረው ምልክት እንዳቆሙ እኛም ያደረገልንን ማስታወስ እንድንችል ምልክት ማቆም፤ ከዚያም በየጊዜው የተደረጉልንን ከቁጥር ያለፉ ነገሮች ቆም ብሎ ማሰላሰል፤ ብሎም ለሌሎች መመስከር መቻል የማጉረምረምን ደጅ አጥብቆ ከመዝጋቱም በላይ ሁልጊዜ በቀላሉ ደስተኞች እንድንሆን ያደርገናል።

ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን 7 ምድራዊና 7 ሰማያዊ የምስጋና አቅጣጫዎች በየዕለቱ ማሰብና ማሰላሰል «ምን ተደረገልኛል?» የሚሉትን ጥያቄዎች ለመመለስና የሰይጣንን አፍ ለማዘጋት ጠቃሚ መስለው ይታዩባቸዋል።

ምድራዊ የምስጋና ምክንያቶችን የምናስባቸው አቅጣጫዎች

1. ቸርነቱ (አስትንፋስ፤ ብርሃን፤ ዝናብ፤...)
2. ጤንነት
3. ከአደጋ መከላከል (ተፈጥሮና ሰው ሰራሽ)
4. መብል፤ መጠጥ፤ ልብስ፤ መጠለያ
5. ሰላም (የግል፤ የቤት፤ የሀገር)
6. ቤተሰብ (ወላጆች፤ ወንድሞች፤ እህቶች፤ ትዳር፤ ልጆች፤ ዘመዶች)
7. እድሉች (የመማር፤ የመስራት፤ የመንቀሳቀስ)

ሰማያዊ የምስጋና ምክንያቶችን የምናስባቸው አቅጣጫዎች

1. የክርስቶስ የመስቀል ሥራ
2. በሀይወት መዝገብ መፃፋችን (የዘላለም ሀይወት)
3. በሰማያዊ በረከቶች ሁሉ መባረካችን
4. የሰዎች በክርስቶስ በማመን ከዘላለም ሞት መዳን
5. የቅዱሳን መንፈሳዊ የሀይወት ደረጃ
6. አገልግሎት (የቃልና የሥራ)
7. መንፈሳዊ ፀጋና ስጦታዎች

ለ. ከሁኔታዎች መለወጥ በፊት ያለ ምስጋና

«ምስጋናን የሚለዋ ያከብረኛል፤ የእግዚአብሔርን ማዳን ለእርሱ የማሳይበት መንገድ ከዚያ አለ።» መዝ (50) : 23

ሁኔታዎች ተበላሽተውብን፤ በጥያቄ ውስጥ እያለን፤ ወይም ደግሞ በጠላት ተከበን እያለ የምስጋናን ድምፅ ማሰማት ቀላል አይደለም። ቢሆንም የእግዚአብሔርን መልካምነት ለተረዳና፤ አልተደረጉልንም ከሚላቸው ጥቂት ነገሮች ላይ አይኑን አንስቶ የተደረጉለትን ብዙ ነገሮች ለሚቆጥር ሰው ወይም ደግሞ «ያለሁበትን ሁኔታ እግዚአብሔር ይለውጠዋል።» ብሎ ለሚያምንና የሩቁን ለሚያይ ሰው በእርግጥ የሚቻልና በውጤቱም የእግዚአብሔርን ማዳን የሚያመጣበት መንገድ ነው።

ከሁኔታዎች መለወጥ በፊት ምስጋናን ማቅረብ ከሆነልንና ከተደረገልን በኋላ ከምናመሰግነው ምስጋና በብዙ ይለያል፤ ሁኔታዎቻችን እንዲለወጡ የእግዚአብሔርን እጅ በማንቀሳቀስም ረገድ አይነተኛ ሚናን ይጫወታል።

የምስጋና ምክንያቶችን ለማሰብ እንምርን ማስረጥ የማመስገን መሠረት ነው። በተቃራኒው ደግሞ መርሳት (ባርኮትን አለመቁጠር) የማጉረምረም መሠረት ነው።

በሰለት ሃገር ጠላቶች ተከበው እያለ የጦርነት ልብስ ሳይሆን ጌጠኛን ልብስ ለብሰው፤ የጦር መሣሪያ ሳይሆን የመብቃ መሣሪያ ይዘው «ቸር ነውና ምህረቱም ለዘላለም ነውና እግዚአብሔርን አመስግን!» ብለው እየዘመሩ ወደ ጦር ሜዳ የገቡትን የእንኢሮፋፍጥን ታሪክ ማንሳቱ ብቻ ብቁ ማስረጃ ይሆናል። በምስጋናቸው ድብቅን ጦር አስነሱ፤ ጠላቶቻቸውም እርስ በእርሳቸው ለመጠፋፋት እስኪረዳዱ ድረስ እግዚአብሔር ድልን ሰጣቸው። ስለዚህ ምስጋና በተለይ ጠላትን ለማጥፋት በእጃችን ያለ ትልቅ የጦር መሳሪያ እንደሆነ እንረዳለን።

«ከህፃናትና ከሚጠቡ አፍ ምስጋናን አዘጋጀህ፤ ስለጠላትህ፤ ጠላትንና ቂመኛን ለማጥፋት» መዝ 8 : 2

«ምስጋና የሚገባውን እግዚአብሔርን እጠራለሁ፤ ከጠላቶቼም እድናለሁ» መዝ (18) : 3

በሚያስጨንቅ ሁኔታ ውስጥ ስንሆን ከማጉረምረም ይልቅ ብናመስግን፤ ይህ ምስጋናችን ሁኔታችንን ብቻ ሳይሆን ማንነታችንም ጭምር ይለውጠዋል። ጳውሎስና ሊላስ ተገርፈው፤ በብረት ታስረው በወህኒ ቤት ሳሉ በምስጋና መዝሙራቸው እንዴት እስራታቸው እንደተፈታና የወህኒውም ደጀት እንደተከፈቱ ሁላችንም የምናውቀው ታሪክ ነው። ሙከ ብሎ ለመዘመር ቀርቶ ድምፅ ለማውጣት በማይመች ቦታና ሁኔታ ውስጥ ሆነው ሲያመሰግኑና ሌሎች እስረኞች እስኪሰሙአቸው ድረስ ሲዘምሩ ምስጋናቸው የእግዚአብሔርን ማዳን አመጣላቸው።

መፅሀፍ ቅዱስ ክክስተቶች በፊትም ሆነ በኋላ፤ በሁሉም ሁኔታና ሁልጊዜ እግዚአብሔርን ማመስገን እንዳለብን ይነግረናል። «ሁልጊዜ ስለሁሉ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም እምላካችንንና አባታችንን ስለሁሉ አመስግን»። ሉጌ 5:20

ሳይቀበሉ በፊት አለማመስገን ያለማመንና ያለመታመን፤ በዙሪያ ያሉትን ብዙ በጎነቶች ያለመቁጠር፤ ወይም ደግሞ በምስጋና ውስጥ የሚገኘውን ድል ያለመረዳት ውጤት ነው። በመሆኑም ባልተለወጠ ሁኔታ ለአመታት መኖርን፤ ማጉረምረምን፤ ሃዘንተኛነትንና የመሳሰሉትን ስሜቶች በመፍጠር ትልቅ መንፈሳዊ ኪሣራን ያመጣብናል።

ያለማመስገን ምክንያቶች

እንደ እውነቱ ከሆነ የምስጋና ምክንያት የሌለው አንድም ሰው በምድር ላይ አይገኝም። ለማመስገን አስትንፋስ መኖሩ ብቻውን ይበቃል። ሆኖም ግን ሁላችንም በአንድም ሆነ በሌላ መልኩ ተደርጎልናል፤ ተሰጥቶናል፤ ተቀብለናል። በከባድና በአስቸጋሪ ሁኔታ ውስጥ ያለ ሰው እንኳን «አልሆኑልኝም!» ከሚላቸው ጉዳዮቹ ላይ አይኖቹን አንስቶ የተደረጉለትን በጎነቶች መለስ ብሎ መቁጠር ቢጀምር ችግሩን እስኪረሳ ድረስ በምስጋና ምክንያቶች ተጥለቅልቆ በደስታ ስሜት ሊሞላ ይችላል።

ምናልባት ይህንን መፅሐፍ እያነበብክ እያሰፍከበት ካለህበት ችግር የተነሳ «እኔ እንዴት ላመስግን እችላለሁ?» የሚል ጥያቄ ትጠይቅ ይሆናል። ሆኖም እይታህን ከችግሮችህ ላይ አንስተህ ለምስጋና ከበቁ በላይ የሆኑ ምክንያቶችህን (ለምሳሌ የዘላለም ሀይወት፤ ጤነኛ መሆን፤ ዕድሜ፤ ልጆች፤ ሥራ፤ ከአደጋ መጠበቅ፤ የቅርብ ጓደኞች ወዘተ . . .) ብትደረድርና በተደጋጋሚ ብታሳስላቸው የደስታን ከባቢ አየር በዙሪያህ በመፍጠር አመስጋኝ ማንነትህ እንዲጎለበት ይረዱሃል።

ሁኔታዎች ከመለወጣቸው በፊት የማመስገን ብቃትን ለማግኘት ከዚህ ቀጥሎ ያሉትን ሶስት ሃሳቦች ከራስ ጋር ማዋሃድ በእጅጉ ይረዳል።

- ሁኔታው እንደሚለወጥ ማመን!
- ሌሎች የምስጋና ምክንያቶች ላይ ማተኮር!
- ከኛ በባለ ሁኔታ ላይ ያሉትን መመልከት!

ሰይጣን ከኤደን ገነት ጀምሮ እስካሁን ድረስ የሚጠቀምበት ትልቁ ስልቱ ከተሰጠን ብዙ ነገሮች ላይ አይኖችን አንስተን ባልተሰጠንና ባልተደረገልን አንድ ነገር ላይ እንድናተኮር ማድረግ ነው። ሔዋንን በኤደን ገነት ሲያስታት የተጠቀመበት መንገድ እግዚአብሔር እንዲበሉት ከሰጣቸው ከብዙ ፍሬዎች ላይ አይኗን እንድታነሳና መልካምና ክፉን በምትለየው በአንዲት ዛፍ ላይ እንድታሳርፍ በማድረግ ነበር።

«... በውኑ እግዚአብሔር ከገነት ዛፍ ሁሉ እንዳትበሉ አገዝላል?» ዘፍ 3:1

ሁልጊዜም አይኖችን የሚያተኮርበት ነገር ጎልቶ ይታያል። «እንዳትበሉ» የሚለው ቃል የሔዋንን እይታ እንድትበላቸው ከተፈቀደላት የኤደን ትልቅ ገነት ከሞሉት ከብዙ ፍሬዎች ላይ የሚያነሳ የክፋት ጥበብ ነበር። ይህ የሰይጣን አሠራር «በዙሪያዬ ያሉት አንድመገባቸው የተሰጡኝ ፍሬዎች ብዙ ናቸው» ከሚል መንፈስ አውጥቶ «ለምን አንዱ ብቻ አልተሰጠኝም?» ወደሚል አጉረምራሚ መንፈስ ያመራል። የሔዋን የእይታ ትኩረት በተሰጡአትና በተፈቀዱላት ብዙ ነገሮች ላይ ቢሆን ኖሮ የምትሰጠው ምላሽ የተለየ ይሆን ነበር።

በመፅሐፈ አስቴር እንደምንመለከተው ሃማ ያደረገው መልካም ነገር ባይኖርም እንኳ በንጉስ ፍላጎትና ተፅዕኖ ብቻ ክብርን አገኘ። ሆኖም ግን ሲገባና ሲወጣ የሰንደብት ብዙዎች እያሉ ያልሰገደለት አንድ መርዳክዮስ ብቻ አይኑን ሳበው። ዛሬም ቢሆን እግዚአብሔር እንዲሰገዳልን ያደረጋቸው ብዙ ነገሮች በዙሪያችን እያሉ ያልሰገዱ አንድ ወይም ሁለት ነገሮች አይኖችን ይስቡብናል። ሃማ ባልሰገደለት መርዳክዮስ ምክንያት እንደጠፋ ምናልባት ያልሰገደልንና ያልተሰጠን ትዳር፤ ልጅ፤ ስራ፤ ከፍታ ወዘተ . . . ላይ ብቻ አተኩሮ መከታተል ለእኛም የመጥፊያ ምክንያት እንዳይሆንብን መንቀቅ ያሻል!

ወዳሴ
ከተሰራ የረጠሬ ስራ፤
ከተከናወነ ሕስደናቂ፤
ተዓምራታዊና ጥበብ
ከሞላበት ምግባር ጋር
በተገኘኝ መልክ
የሚቀርብ ጡግላ፤
እድናቅትና ውደሳ ነው!

የመሉ እህት የነበረችው ማሪያም ከሴቶች ጋር ሆኖ ከበሮዋን አንስታ የዘመረችው መቼ ነው? የኤርትራ ባህር ሳይከፈል በፊት ወይስ ከተከፈለ በኋላ? በአርግጥ ባህር ተከፍሎ ፈርዖንና ሰራዊቱ ሰጥመው ባዮች ጊዜ አልነበረምን? ሆኖም ግን ለዝማሬ ያነሳችው ከበሮ ከየት መጣ? ብለን ብንጠይቅ ከግብፅ ይዛው የወጣችው እንደነበረ ምንም አያጠራጥርም፤ ከምድረ በዳ ልታገኘው አትችልምና። ስለዚህ ባህር ከመከፈሉ በፊት የማመስገኛ ከበሮ በእጁ ላይ ነበር ማለት ነው። «ዛሬ የምታዩዋቸውን ግብፃውያን ለዘላለም አታዩዋቸውም!» የሚል ቃል ሲመጣላቸው ገና በእምነት መሻገራቸውን አይታ ምነው ከበሮዋን አንስታ ቢሆን ኖሮ! አንባቢ ሆይ! ዛሬም ቢሆን ያለህበት ሁኔታ ሳይለወጥ በፊት የማመስገኛ ብቃት ምሳሌ የሆነው ከበሮ በእጅህ ላይ ነው! ባህርህ ተከፍሎ ስታይ ብቻ ከማመስገን ይልቅ ባህርህም ሳይከፈል በፊት ማመስገን ምርጫህ ይሁን!

ሐ. ሁኔታዎች ሳይለወጡ ቢቀሩም የሚቀርብ ምስጋና

ሁኔታዎች ከተለወጡ በኋላ ማመስገን ቀላል ነው። ሁኔታዎች እንደሚለወጡ ተስፋ በማድረግም ማመስገን በመጠኑ ቢከብድም የሚቻል ነው። ነገር ግን ሁኔታዎች ፈጽሞ እንደማይለወጡ ካወቁ በኋላ ማመስገን ከሁሉ በላይ ከባድ ነው።

በምድር ላይ ስንኖር በማንኛውም የህይወታችን አቅጣጫ ሁለት ነገሮች ይኖራሉ፤ ወይ የምንለውጣቸው ነገሮች ወይም የምንቀበላቸው ነገሮች። የብዙዎቻችን ችግር መለወጥ የሚገባንን ነገር ተቀብለን መኖር፤ አሊያም ደግሞ መቀበል የሚገባንን የማይለወጡ ነገሮች ለመለወጥ መሞከር እንደሆነ ሁላችንም እናውቃለን። በእነዚህ በሁለቱ መካከል ደግሞ የትኛውን መለወጥ እንዳለብንና የትኛውንስ ተቀብለን መኖር እንዳለብን ለይቶ ማወቅ ትልቅ መንፈሳዊ ጥበብን የሚጠይቅ ጉዳይ ነው። እግዚአብሔር «አልለውጣቸውም!» የሚላቸው ጉዳዮች እንዳሉ ከቃሉ እንረዳለን። ለምሳሌ እጅግ አስቸጋሪ የሆነውን የእስራኤልን ህዝብ ከግብፅ ባርነት አውጥቶ፤ በብዙ ወጣ ወረድ ውስጥ ለአርባ ዓመታት በምድረበዳ መርቶ፤ ማጉረምረምን፤ ስድብን፤ ለመወገር መድረስን ሁሉ አስተናግዶና ጠግቦ በሰው አስተሳሰብ ከንፃን መግባትና መውረስ ይገባው የነበረውን መሴን እግዚአብሔር - «አትገባም፤ እንደውም በዚህ ጉዳይ ደግመህ አትጠይቀኝ!» አለው። ዘዳ 31:2 በአዲስ ኪዳን በአህዛብ መካከል ትልቅ የወንጌልን ተጋድሎ ያደረገውን ጳውሎስንም ከእንደም ሶስት ጊዜ ቢፀልይም ቢለምንም እግዚአብሔር - «ወጋዬ ይበቃሃል፤ ሃይሉ በድካምህ ይፈፀማልና!» ነበር ያለው። 1ኛ ቆሮ 12:9

መልሰው መለወጥ በማይችሉት ሁኔታ ውስጥ ገብተው ባይገባቸውም ለእግዚአብሔር ምስጋናና ባርኮትን ያቀረቡ አዮብንና ዳዊትን እንደምሳሌ መጥቀስ እንችላለን። በዘመናችን «ቢሊዮን» ተብለው እንደሚጠሩት እንደነ ቢል ጌትስ ኢዮብ በዘመኑ በነበረው መለኪያ የሀብት ጥግ ላይ የደረሰ ሰው ነበር። ሆኖም ግን ባለውቀውና ፈፅሞ ሊገባው በማይችል ሁኔታ በአንድ ቀን ብቻ ያፈራውን ንብረት አጣ፤ የወለዳቸውን ሴቶችና ወንዶች ልጆች በዚያው ቀን ተነጠቁ፤ ይህ ብቻ ሳይበቃ ሰውነቱን በገል እስኪፍቅ ድረስ ጤንነቱ ተቃወሰ፤ ሚስቱና ሊያፅናኑት የመጡት ጓደኞቹ ሁሉ «በእንቅርት ላይ ጆሮ

ደግፍ!» እንዲሉ ከማፅናናት ይልቅ በንግግራቸው ወደነፍሱ ዘልቀው አቆሰሏት። በዚህ ወደ ቀድሞ ሁኔታ ሊመልሰው በማይችለው ሁኔታ ውስጥ ሆኖ ኢዮብ የተናገረው ቃል ግን ይህ ነበር - «እግዚአብሔር ሰጠ እግዚአብሔር ነሳ የእግዚአብሔር ስም የተባረከ/የተመሰገነ ይሁን።» ኢዮ 1:21

የአምልኮና የምስጋና ሰው የነበረው ዳዊትም የሰው ሚስት አስነውሮ፤ ባሏን አሪዮንን አስገድሎ ለራሱ ካደረጋት በኋላ ከቤርሳቤህ ያገኘውን ልጁን እግዚአብሔር ቀሰፈበት። በዚህን ጊዜ ዳዊት ለሰባት ቀን የም ፀሎት አውጆ፤ በመሬት ላይ ተኝቶ ቢፀልይም «የልመናዬን ቃል ሰምቶአልና እግዚአብሔርን ወደድኩት!» ብሎ የዘመረለት አምላኩ በዚህ ሁኔታ ውስጥ ግን ፊቱን መለሰበት፤ ልጁንም ወሰደበት። ዳዊት ግን «ያዙኝ ልቀቁኝ» አላለም። ለሃዘንና ለሰቅሶ ለማጉረምረምም ቦታ አልሰጠም። ይልቁንም ህፃኑ እንደሞተ ባዩ ጊዜ ከምድር ተነስቶ ታጠበ፤ ተቀባም ልብሱንም ለወጠ ወደ እግዚአብሔርም ቤት ገብቶ ሰገደ። ወደ ቤቱም መጣ እንጂራም አምጡልኝ አለ። 2ኛ ሳሙ 12:16-23 ዳዊት ከስግደቱ ጋር አያይዞ የምስጋናን ድርጊትና እንቅስቃሴ አደረገ። በአፉ ብቻ ሳይሆን በህይወቱም አመሰገነ።

በተለይ ወደሃገራችን የሃዘን መገለጫ ስንመጣ ልንለውጠው በማንችለው ሁኔታ የምንወደው የቅርብ ሰው በሞት ሊለየን ሃዘናችንን የምንገልፅበት መገለጫ ዳዊት ካደረገው ጋር በእጅጉ እንደሚራራቅ ለሁላችንም ግልጽ ነው። በዚህስ ረገድ ባህላችንን በእግዚአብሔር ቃል ፈትነን መቀየር ያለብን ይመስለኛል። ጥቁር ልብስ በመልበስ ፈንታ ዳዊት የሃዘን ልብሱን ለወጠ። በማልቀስ ፈንታ ዳዊት ቅባት ተቀባ። እነዚህ የእግዚአብሔር ሰዎች ምን ቢገባቸው ነው በማይለውጡት ሁኔታ ውስጥ ሆነው የምስጋናን ቃል የሚያሰሙትና የምስጋናን ኑሮ የሚኖሩት?

በማይለወጥ ሁኔታ ውስጥ ሁኖ ለማመስገን ሶስት መሰረታዊ ነገሮችን ማወቅ ይጠይቃል!

1. የእግዚአብሔርን ዓድቅነት ማወቅ - እግዚአብሔር ዓድቅ ነው! ስንል ባደረገው ነገር አልተሳሳተም ማለታችን ነው። በሌላም ቋንቋ በሰራው ሥራ ትክክል ነው! ማለታችን ይሆናል። አንድ የእግዚአብሔር ሰው እንደተናገረው «ከዘላለም ጀምሮ ሳይሳሳት የኖረ አምላክ አንተ/አንቺ ጋር ሲደርስ አይሳሳትም!» ብሎአል። ሌላም ሰው ሲናገር እንደሰማሁት «እግዚአብሔር ሰይጣንን ሲፈጥር እንኩዋን አልተሳሳተም!» ብሎአል። አንባቢ ሆይ! አሁን እያለፍክበት ባለው ነገር ግራ ቢገባህም፤ «በዚህ ነገር ውስጥ እንዳልፍ እግዚአብሔር ለምን ፈቀደ?» ብትልም የአምላክህን ዓድቅነት ማየት ከቻልክ ማመስገን ትችላለህ።
2. የእግዚአብሔርን አዋቂነት ማወቅ - እግዚአብሔር አዋቂ ነው! ስንል ለምን እንዳደረገ፤ ለምን በምናልፍበት መንገድ ውስጥ እንድናልፍ እንደፈቀደ በትክክል የተመዘነ በቂና አስተማማኝ

ምክንያት አለው! ማለታችን ነው። ምናልባት በምድረበዳው ውስጥ እያለፍን ምክንያቶቹ ላይገቡን ይችላሉ። እንደውም «እግዚአብሔር ያለሁበትን ሁኔታ ስላለውታል ነው።» ልንል ሁሉ እንችላለን። ነገር ግን የአምላካችንን አዋቂነት መገንዘብ ከቻልን ማመስገን ቀላል ነው። ልጅ ሳታገኝ ለዘመናት በማልቀስና በመመረር የኖረችው ሃና ታሪክ ተገልብጦ እግዚአብሔር ማህፀኗን ከፍቶ ሳሙኤልን በሰጣት ጊዜ የተናገረችው ቃል ይህንን ነበር - «አትታበዩ! በኩራትም አትናገሩ እግዚአብሔር አዋቂ ነውና! እግዚአብሔርም ሥራውን የሚመዝን ነውና ከአፋችሁ የኩራት ቃል አይውጣ።»
 1ኛ ሳሙ 2:2-3

3. ከእግዚአብሔር ውጪ ሌላ መሄጃ እንደሌለ ማወቅ - አንዳንድ ሰዎች ያለበት ነገርና የሚያልፉበት መንገድ ስላልገባቸው ወይም ደግሞ ሊለውጡት በማይችሉት ሁኔታ ውስጥ ስለተቀመጡ እግዚአብሔርን ያከርፉታል። መለወጥ የማይችሉትን ሁኔታ ለመቀበል ፈቃደኛ ስላልሆኑ ቤተ ክርስቲያን መሄድ፣ መፀለይ፣ ቃሉን ማንበብና መንፈሳዊ ነገርን መከታተል ያቆማሉ። በአንድ ወቅት ኢየሱስ «ሰጋዬን ያልበላ፣ ደሜን ያልጠጣ ሰው በራሱ ህይወት የለውም» ባለ ጊዜ ብዙዎች የተናገረው ንግግር ስላልገባቸውና ስላስጨነቃቸው ኢየሱስን ከመከተል ተሰናክለው ወደጋላቸው ተመልሰዋል። ጴጥሮስ ግን ኢየሱስ የተናገረው ባይገባውም «ጌታ ሆይ! ወደ ማን እንሄዳለን? አንተ የዘላለም ህይወት ቃል አለህ!» ዮሐ 6: 52-71 ነበር ያለው።

ይህንን ቃል ሳስብ አንድ የእግዚአብሔር ሰው የተናገሩት ምሳሌ ትዝ አለች። ሚዳዳ ሳር በልታ ልትከፍል ከመሬት ጋር ቀብድ ወስደች። በልታ በጠገቦች ጊዜ ግን አልከፍልም አለች። ምድር ደጋግማ እንዲከፈላት ብትጠይቅም ምላሽ ስላላገኘች ሚዳዳ ከላዩዋ ላይ እንድትነሳሳት ትጠይቃታለች። ሚዳዳም ተስማምታ ከምድር ላይ ለመነሳት ሩጫ ጀመረች። ብትሮጥ ብትሮጥ ግን መልሳ እዛው ምድር ላይ ነበረች። ዳዊት በመዝሙር (139):7-8 ላይ «ከመንፈስህ ወዴት እሄዳለሁ? ከፊትህስ ወዴት እሸሻለሁ? ወደ ሰማይ ብወጣ አንተ በዚያ ነህ፣ ወደ ሊኦልም ብወርድ በዚያ አለህ!» እንዳለው ነው።

በማይለወጥ ሁኔታ ውስጥ ሆኖ የማመስገን ውጤት

በማይለወጥ ሁኔታ ውስጥ ሆነው የሚያመሰግኑ ሰዎች እጥፍ ድርብ የሆነ በረከት ይትረፈረፈሩላቸዋል። ኢዮብ በመጨረሻው ምዕራፍ ላይ እንደመሰከረው ዳግመኛ ላያገኛቸው ያጣቸውን ነገሮች በመሉ እግዚአብሔር

ሁሉንም በ "Double Portion" እጥፍ እጥፍ አያደረገ መልሶ እንደባረከው መስክሮአል።

ዳዊትም ቢሆን ከቤርሳቤህ ሁለተኛ ልጅ ሲወልድ - ሰው ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔርም ራሱ የወደደውንና «ይድድድ» ብሎ የጠራውን ሰለሞንን የመሰለ ንግስናውን የሚወርስለትን በረከት አግኝቶአል። ስለዚህ በማናቸውም ሊለውጡ በማይችሉ ሁኔታዎች ውስጥ ከማልቀስና ከማገረምረም ይልቅ የማንለውጠውን ነገር በምስጋና ብንቀበልና የምስጋናን ኑሮ ብንኖር የእግዚአብሔር ሰዎች ያገኛቸው እጥፍ በረከት ከአምላካችን ታማኝነት የተነሳ ለኛም ይደርስልናል።

ውዳሴ (Praise)

ውዳሴ ከተሰራ የፈጠራ ስራ፣ ከተከናወነ አስደናቂ፣ ተዓምራታዊና ጥበብ ከሞላበት ምግባር ጋር በተገናኘ መልኩ የሚቀርብ መገሳ፣ አድናቆትና ውደሳ ነው። ይህም በግል ለእኛ ከተደረገልን ነገር ጋር ሲገናኝም ላይገናኝም ይችላል። በአብዛኛው ግን የተወዳሹን ታላቅነትና በስራው ግሩም መሆኑን የሚያሳይ ነው።

ለምሳሌ ኦሪዮን ስለተባለው ኮከብ እግዚአብሔርን ብናወድሰው ይህ አድናቆታዊ መግላችን ከውዳሴ ጋር የተገናኘ ነው እንጂ በግላችን ኦሪዮን የተባለው ኮከብ ለእኛ ስለሚሰጠው ጥቅም አይደለም።

ማወደስ በአብዛኛው ከአእምሮአችን መደነቅና መገረም ጋር ይያያዛል። ብዙ ሰዎች ተፈጥሮን ያደንቃሉ፣ ከተፈጥሮ በላይ አድናቆት ሊቸረው የሚገባው ግን ፈጣሪው ነው። መዝሙረኛው ዳዊት ግሩምና ድንቅ ሆኖ ስለመፈጠሩ ለእግዚአብሔር መገሳን አቅርቦአል። በአርግጥም ትንሽ ቆም ብለን አይናችን እንዴት እንደሚያይ፣ አእምሮአችን እንዴት መረጃዎችን እንደሚመዘግብ፣ ባጠቃላይ እያንዳንዱ የሰውነት ክፍላችን እንዴት ተግባሩን እንደሚወጣ ስናስተውለው ተፈጥሮአችን ያስደንቃል። ለዚህ ነው ዳዊት በመዝሙሩ እንዲህ ብሎ የዘመረው።

«ግሩምና ድንቅ ሆኜ ተፈጥራክለሁና አመሰግንሃለሁ (አወድስሃለሁ)፣ ሥራህ ድንቅ ነው ነፍሴም እጅግ ታውቀዋለች። እኔ በሰውር በተሰራሁ ጊዜ አካሌም በምድር ታች በተሰራ ጊዜ አጥንቶቼ ከአንተ አልተሰወሩም።»

መዝ (139) ፡ 14 - 15

ስለቤተሰብ፣ ስለትዳር፣ ስለልጆች አወላለድ፣ ስለጓደኝነት፣ ስለማህበረሰብ፣ ስለመብረቃና አርት ጥበብ ባጠቃላይ በሰዎች መካከል ስላለ ግንኙነት ሁሉ ስናስብ ለእነዚህ ሁሉ መገኘት ምክንያት የሆነው እግዚአብሔር በእርግጥም ከአይምሮ በላይ የሆነ ድንቅ ሥራን በማከናወኑ በምላሹ ብዙ ውዳሴን የሚያሰጠው ነው።

ከሚታየው ዓለም ወጥተን ስለማይታየው ዓለም ስናስብ መደለት፣ መርከት፣ ቃል፣ ሃሳብ፣ መርህ፣ ፍቅር፣ ዓላማ፣ በነፍስ ውስጥ ያለ ፈቃድ፣

ስሜት፣ እውቀት፣ የመላዕክቶች ፍጥረት ወዘተ . . . የእግዚአብሔርን የፈጣሪነት ታላቅነትና ኃይልነት የሚያሳውቅ ጥበቦች ናቸው።

ስለፍጥረት ሥርዓት ደግሞ ብናውራ፤ እስከዛሬ ድረስ ፀሐይ ጊዜዋን ጠብቃ በምስራቅ መውጣቷና በምዕራብ መግባቷ፤ ክረምት በጋ በልግና ፀደይ በጊዜአቸው መፈራረቃቸው፤ መሬት ያለዛብያ በራሷ ዙሪያ መሽከርከሯ፤ የተራሮች ግዝፈት፤ የሜዳዎች ስፋት፤ የአበቦች ማማር፤ ሰማይ ያለምስሶ ድጋፍ መቆመ፤ የከዋክብትና የጨረቃ፤ የሌሊት ግርማ፤ የባህር ጥልቀትና ስፋት ተቆጥሮ የማያልቅ የአምላክ የፈጣሪነት ሥራ በእርግጥም ሊያስወድሰው፤ ሊያስማማለውና አድናቆት ሊያስቸረው የሚገባው ነው።

ለመሆኑ ይህንን ደውቁ ኖሯል?

ከአዲስ አበባ የአሜሪካን ግዛት እስከሆነው እስከ ዋሺንግተን ዲሲ ድረስ ያለው ርቀት 11,362 ኪሎ ሜትር ነው። የእግዚአብሔር የእጅ ስራ የሆነው ሀዋ ግን ከትልቅነቱና ከስፋቱ የተነሳ የሚለካው በሜትር ወይም በኪሎሜትር ሳይሆን በብርሃን ፍጥነት ነው። የብርሃን ፍጥነት በሰከንድ 299,274 ኪሎሜትር አካባቢ ነው። ይህ ከደቂቃ፤ ከሰዓትና ከቀናት አልፎ በአመት ሲሰላ አንድ የብርሃን አመት 9.46 ትሪሊየን ኪሎሜትር /5.88 ትሪሊየን ማይልስ አካባቢ ይሆናል። እንግዲህ የሀዋ መሰኪያው የብርሃን አመት እንጂ በሌሎች ባሕላት መሰኪያዎች የሚሞከር አይደለም።

የሀዋ ተመራማሪዎች እንደሚገልፁት ከሆነ እስከዛሬ ድረስ የሀዋ መጨረሻ ጠርዙ አይታወቅም። እነዚህ ተመራማሪዎች እርቆ የሚያሳይ ሌላ ቴልስኮፕ በሰሩ ቁጥር የሚያገኙት ሌላ ጋላክሲ (የከዋክብት ክምችት) እንጂ የሀዋን ጠርዝ ሊሆን አልቻለም። እንደውም እነርሱ እንደሚናገሩት ከሆነ በሀዋ ውስጥ ያሉት የከዋክብት ብዛት በምድር ላይ ከሚገኘው አሸዋ በስምንት እጥፍ እንደሚበልጥ ይናገራሉ። እስኪ መጠነኛ ግንዛቤ እንዲኖረን በሀዋ ውስጥ ያሉ ፍጥረቶች ከምድር ያላቸውን ርቀት ለመመልከት ከተለያዩ በታዎች ያገኘታቸውን መረጃዎች እንመልከት።

ጥላኔቶች ከመሬት ያላቸው ርቀት

አለምአቀፉ የሀዋ ማዕከል / International Space Station ----- 400 kms
 ጨረቃ / Moon ----- 356,400kms
 ማርስ / Mars ----- 55 million kms
 ፀሀይ / Sun (100 x greater than Earth) ----- 150,000 million kms
 ጁፒተር / Jupiter (11x greater than Earth) ----- 800 million kms

ጋላክሲዎች ከመሬት ያላቸው ርቀት

ጥላይዲስ ጋላክሲ / Pleiadis Galaxy ----- 440 light years

ኔብላ ጋላክሲ / Nebula Galaxy ----- 8,000 light years
 ሳምብራሮ ጋላክሲ / Sambrero Galaxy ----- 28million light years
 ወርልፑል ጋላክሲ / Whirlpool Galaxy ----- 31million light years

ከማሪው ዳዊት እግዚአብሔርን ስለ ፈጠራ ስራው እንዲህ ሲል አወድሶታል።

«በእግዚአብሔር ቃል ሰማዮች ፀኑ፤ ሠራዊታቸውም ሁሉ በአፉ እስትንፋስ፤ የባህርን ውሃ እንደ ረዋት የሚሰበስበው፤ ቀላዮችንም በመዝገቦች የሚያናራቸው።» መዝ (33) 5-6

«ሰማያት የእግዚአብሔርን ክብር ይናገራሉ፤ የሰማይም ጠፈር የእጁን ሥራ ያወራል። ቀን ለቀን ነገርን ታወጣለች፤ ሌሊትም ለሌሊት እውቀትን ትናገራለች፤ . . . በእነርሱም ውስጥ የፀሐይን ድንኳን አደረገ» መዝ (19) 1-5

«የጣቶችህን ሥራ ሰማዮችን ባየሁ ጊዜ፤ ጨረቃንና ከዋክብትን አንተ የሠራሃቸውን . . . » መዝ 8 : 3

«የከዋክብትንም ብዛት ይቆጥራል፤ ሁሉንም በየሰማቸው ይጠራቸዋል።»

መዝ (147) : 4

በመፅሐፈ ኢዩብና በትንቢተ ኢሳያስ ላይ ደግሞ እንዲህ ተፅፎአል።

«ፀሀይን ያዛታል፤ አትወጣምም ከዋክብትንም ያትማል። ሰማያትን ብቻውን ይዘረጋል፤ በባህሩም ማዕበል ላይ ይረግጣል። ድብ የሚባለውን ከክብና አሪዮን የሚባለውን ኮከብ፤ ሰባቱንም ከዋክብት፤ በደቡብም በኩል ያሉትን የከዋክብት ማደሪያ ሰርቶአል።» ኢዩ 9 : 7-9

«እግዚአብሔር በሰማያት ከፍ ከፍ አይልምን? ከዋክብትም እንዴት ከፍ ከፍ እንዳሉ ተመልከት።» ኢዩ 22 : 12

«በውኑ የሰባቱን ከዋክብት ዘለላ ታስር ዘንድ፤ ወይስ አሪዮን የሚባለውን ኮከብ ትፈታ ዘንድ ትችላለህን? ወይስ ማዛሮት የሚባሉትን ከዋክብት በጊዜአቸው ታወጣ ዘንድ፤ ወይስ ድብ የሚባለውን ኮከብ ከልጆቹ ጋር ትመራ ዘንድ ትችላለህን? የሰማይን ሥርዓት ታውቃለህን? በምድርስ ላይ እንዲሰለጥን ልታደርግ ትችላለህን?» ኢዩ 38 : 31 ሃ 33

«አይናችሁን ወደ ላይ አንስታችሁ ተመልከቱ፤ እነዚህን የፈጠረ ማን ነው? ሠራዊታቸውን በቁጥር የሚያወጣ እርሱ ነው፤ ሁሉንም በየሰማቸው ይጠራቸዋል፤ በኃይሉ ብዛትና በችሎቱ ብርታት አንድስ አንኳ አይታጣውም። (Not one of them is missing)» ኢሳ 40 : 26

አባታችሁ ምን ያህል ታላቅ እንደሆነ ማወቅ ለምትፈልጉ እኔም ልክ እንደ ኢሳያስ «አይናችሁን ወደ ላይ አንስታችሁ ተመልከቱ!» የሚል ጥሪን እስተላልፋለሁ። በተለይ መሸት ሲል አይናችንን አንስተን ወደ ላይ ስንመልከት አስደናቂ ከሆኑት ከእጆቹ ሥራዎች ተነስተን የአምላካችንን ታላቅነት በቀላሉ እንረዳለን። ይሄ ደግሞ በተለይ በብዙ ከባድ ፈተናና ችግር ተከባ እርዳታ ለምትፈልግ ነፍስ ምላሽ በመስጠት ረገድ ትልቅ ጠቀሜታ

አለው! ከማንኛውም ችግር በላይ አምላካችን እግዚአብሔር እጅግ አብልጦ ትልቅም ታላቅም ነውና።

በተጨማሪም በፀሎታችን ሥፍራና በጉባኤ ስንለበሰብ ከምስጋናችን ጋር አያይዘን እግዚአብሔርን ማወደሳችን ዋነኛ ተግባራችን ሊሆን ይገባል።

አምልኮ (Worship)

በመሠረቱ አምልኮን በሁለት አቅጣጫ አስተምጦን መተርጎም ይኖርብናል። እነዚህም ከእግዚአብሔር ጋር በህልውናው ውስጥ ሆነን ሀብረት ስናደርግ የምናመልከው አምልኮና ለእግዚአብሔር ስንኖር በኑሮአችን የምናመልከው አምልኮ ናቸው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሉቃስ 17:7-10 እንደተናገረው የሚያርስ ባሪያ ወደ እርሻ ሄዶ ጌታውን ያገለግላል። ከእርሻ ሲመለስም በቤት ውስጥ ደግሞ በማዕድ ቆሞ ያገለግላል። በእርሻ ላይ የሚደረገው አገልግሎት በኑሮ የሚገለጠውን አምልኮ ሲወክል፣ በቤት የሚደረገው አገልግሎት ደግሞ በህልውናው ውስጥ የምናደርገውን አምልኮ ይወክላል። ለእግዚአብሔር በመኖር የሚደረግ አምልኮ መታዘዝን፣ ከክፋትና ከጋጠላት መራቅን፣ እሱን መፍራትን፣ መስጠትን፣ ለጌታ ክብር ብቻ ማደርን፣ ባልቴቶችንና ደሃ አደጎችን መርዳትን፣ ማካፈልን፣ ታማኝነትን፣ ይቅር ማለትን፣ ወዘተ . . . ያካትታል። እነዚህንም መገለጫዎች በምዕራፍ አስራ ሰባት ውስጥ ከኑሮ አካሄድ ጋር አያይዘን እንመለከታለን።

ከእግዚአብሔር ጋር በሚደረግ ግንኙነት ውስጥ የምናገኘው ትርጉም የአምልኮ አንዱ ገፅታ ነው። ምስጋና ስላደረገልን፣ ውዳሴ ስለ ታላቅና አስደናቂ ስራው፣ አምልኮም ስለ ማንነቱ! በዚህ ምዕራፍ አትኩሮታችን እግዚአብሔርን መፈለግን፣ ከእርሱም ጋር ሀብረት ማድረግን፣ በህልውናውም ውስጥ መገኘትንና ድምፁን መስማትን በሚያካትተው የአምልኮ አቅጣጫ ላይ ይሆናል።

ማንነት ከስራና ከድርጊት የተለየ ሲሆን ነገር ግን ለውዳሴ ለሚያበቁ ስራዎችና ለምስጋና ለሚያደርሱ መልካምነቶች ሁሉ መሠረት፣ ምንጭና መነሻ የሆነ ነው። ለምሳሌ መኪናን ለመጀመሪያ ጊዜ የሰሩት ሰዎች መኪናውን ለመስራት የሚያበቃ ማንነት (ማለትም የመስራት ሃሳብ፣ ብቃት፣ ችሎታ፣ ጥበብ ...) ባይኖራቸው ኖሮ መኪና ጥቅም ላይ ባልዋለም ነበር። ሰዎቹ ከመኪናው ይበልጣሉ። ምክንያቱም መኪናው ከመኖሩም በፊት እነሱ ነበሩ። የመኪናው መገኘትም በሰዎቹ መኖር ላይ የተመሠረተ ነው። ያለመኪናው ሰዎቹ ነበሩ፣ መኖርም ይችላሉ። ያለሰዎቹ ግን መኪናው መኖር አይችልም።

ስለዚህ እግዚአብሔር የቱንም ያህል ለእኛ መልካም ነገር ሲያደርግልንም ሆነ አስደናቂ የፍጥረት ስራዎችን ሲሰራ የእነዚህ ሁሉ መነሻ ማንነቱ እንደሆነ መረዳት ይኖርብናል። አምልኮአችንም ለዚህ ማንነቱ ነው። ከተሰራ ስራ ሰራው፣ ከድርጊትም አድራጊው ይበልጣልና።

ከተሰራ ስራ ሰራው፣ ከድርጊትም አድራጊው ይበልጣል!

የአምልኮን ጥልቅ ይዘት ለመረዳት የመላዕክትንና በሰማይ ያለውን አምልኮ መቃኘት ተገቢ ይሆናል። በተለይ የዩሐንስ ራዕይን መፅሐፍ በሰማይና በምድር ያሉ ፍጥረታት ሁሉ እግዚአብሔርን የሚያመልኩበትን የተለያዩ አስደናቂ ምክንያቶች ይገልፃልናል።

ሀ. አራቱ እንስሶች

«ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ፣ የነበረውና ያለው የሚመጣውም ሁሉንም የሚገዛ ጌታ አምላክ እያሉ ቀንና ሌሊት አያርፉም።» 60.4.8

አምልኮአቸው ያተኮረው በቅድስናው ላይ፣ ከዘላለም እስከዘላለም መኖሩ ላይና የሁሉም ጌታ በመሆኑ ላይ ነው። «የነበረው» የሚለው ቃል ከፍጥረት በፊት የነበረውን ዘላለም ሲያሳይ «የሚመጣው» የሚለው ደግሞ ወደፊት ያለውን ዘላለም ያሳያል።

ለ. ሃያ አራቱ ሽማግሌዎች

«ጌታችንና አምላካችን ሆይ፣ አንተ ሁሉን ፈጥረሃልና ለለፈቃድህም ሆንዋልና ተፈጥረውማልና፣ ክብር ውዳሴ ሃይልም ልትቀበል ይገባሃል።» 60.4.10-11

የሃያ አራቱ ሽማግሌዎች የአምልኮ ምክንያት ደግሞ የእግዚአብሔር ፈጣሪነት ላይ ያተኮረ ነው። «ሁሉን» የሚለው ቃል የሚታየውንና የማይታየውን ዓለም፣ በውስጣቸው ያሉትን በሙሉ የሚያጠቃልል ቃል ነው።

ሐ. አራቱ እንስሶችና ሃያ አራቱ ሽማግሌዎች ባንድነት

«መፅሐፉን ትወስድ ዘንድ ማኅተሞቼንም ትፈታ ዘንድ ይገባሃል፣ ታርደሃልና በደምህም ለእግዚአብሔር ከነገድና ከቆንጭም ሁሉ ከወገንም ሁሉ ከሕዝብም ሁሉ ሰዎችን ዋድተህ ለአምላካችን መንገስትና ካህናት ይሆኑ ዘንድ አደረግሃቸው፣ በምድርም ላይ ይነግሣሉ።» 60.5.9-10

ይህ አምልኮ ደግሞ የመለከት ሁለተኛ አካል በሆነው በኢየሱስ የማዳን ስራ ላይና ማንም ያልቻለውን መፅሐፉን የመውሰድና ማንተመን የመፍታት ችሎታ ላይ ያተኮረ ነው። በመሆኑም የፍቅር የመጨረሻ ጥልቀትና ልቀት የሆነው የኢየሱስ የመስቀል ላይ መሞት የምስጋናና የውዳሴ ብቻ ሳይሆን እንደዚህም በተቀዳሚነት የአምልኮ ዋነኛ ምክንያት እንደሆነ መረዳት ይኖርብናል።

መ. በሰማይ በምድር ከምድርም በታች በባህርም ያሉ ፍጥረታት

«በረከትና ክብር ምስጋናም ኃይልም ከዘላለም እስከ ዘላለም በዙፋኑ ላይ ለተቀመጠው፣ ለበጉም ይሁን» 60.5.13

«በዙፋን ላይ ሰተቀመጠው» የሚለው እግዚአብሔር አብን ሲወክል «ለበጎ» የሚለው ደግሞ ወልድን ይወክላል። ይህም ለአብና ለወልድ በአንድነት የሚቀርብ እምልኮ ነው። ብዙ ነገሶች በዙፋን ላይ ተቀምጠዋል፤ ሆኖም ግን በሞት ወይም ከእነርሱ በሚበልጥ ኃይል ከዙፋናቸው ወርደዋል፤ ይወርዳሉም። እስካሁን በዙፋኑ ላይ የተቀመጠ፤ ማንም እስካሁን የማይውቅ ደግሞም ለዘላለም የሚቀመጥ እግዚአብሔር ብቻ ነው።

ሠ. መላዕክት

«መላዕክቱም ሁሉ ... ለእግዚአብሔር አዩሰንዱ - አሜን በረከትና ክብር ጥብብም ምስጋናም ውዳሌም ኃይልም ብርታትም ከዘላለም እስከ ዘላለም ድረስ ለእምላካችን ይሁን አሜን አሉ።» 607 : 11-12
« ... አንዱም ለአንዱ፡- ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር ምድር ሁሉ ከክብሩ ተሞልታለች አያለ ይጮህ ነበር።» እግ 6 : 3

የመላዕክት የእምልኮአቸው ትኩረት ደግሞ በዘላለማዊነቱና በቅድስናው አቅጣጫ ነው። ቅዱስ የሚለው ቃል በተደጋጋሚ ሶስት ጊዜ ያህል መጠቀሱ የሥላሴን መለኮት በአንድነት የሚያመለክት ነው።

የሁሉም ፍጥረታት የእምልኮ ይዘት በተደረገላቸው ነገሮች ላይ ሳይሆን በእግዚአብሔር ማንነት ላይ ያተኮረ ነው። በእምልኮአቸውም ክብርን፣ ውዳሌን፣ ሃይልን፣ በረከትን፣ ምስጋናን፣ ስግደትን፣ ጥበብን፣ ብርታትን ያቀርቡላታል። ስለዚህ እግዚአብሔር ከፍጥረት ሁሉ ልዩ የሆነበትን እምላካዊ ማንነቱን ከሚመለከባቸው ባህሪያቱ ተነስተን መረዳት እንችላለን ማለት ነው።

የእግዚአብሔር ብቻ የሆኑ ባህሪያት

ሀ. ሁሉ ን መቻል፡- መፅሐፍ ቅዱስ በብዙ ሥፍራዎች ላይ እግዚአብሔር ኤልሻዳይ እንደሆነና የሚሳነው ነገር አንድም እንደሌለ ይነግረናል። ከአቅሙ በላይ የሆነ ነገር ኖሮ አያውቅም፤ አይኖርምም። ሁሉንም ይችላል። ከዚህ በላይ ደግሞ የሚያስደንቀው ሁሉም ለእርሱ ቀላል መሆኑ ነው። የሚከብደውና የሚያስቸግረው ችሎታውንም የሚፈታተን አንድም ነገር የለም። እግዚአብሔር ወልድ የሆነው ኢየሱስም ማንም ሊፈታ ያልቻለውን መፅሐፍ የወሰደና የፈታ ሁሉን ቻይ ጌታ እንደሆነ ዩሐንስ በራዕይ አይቶ መስክሮአል።

ለ. ሁሉን ማወቅ፡- የሰዎች እውቀት ውስንና በጥቂት ነገሮች ብቻ ላይ ያተኮረ ነው። ለምሳሌ ስለኮምፒውተር የተማረና በእውቀት

የመጠቀሰው ስለ ህክምና ቢጠየቅ የሚያውቅው ነገር ሳይኖር ይችላል። እግዚአብሔር ግን ሁለንተናዊና ጥልቅ በሆነ መንገድ ጥቃቅንና ረቂቅ የሆኑትንም ጨምሮ ሁሉን አብጠርጥሮ ያውቃል። ነገር ሁሉ በእርሱ ፊት የተገለጠና የተራቀቀ ስለሆነ ከእርሱ ሊለወጥ የሚችል አንድም ነገር የለም።

ሐ. በሁሉ ቦታ መገኘት፡- ብዙ ሰዎች መላዕክት በሁሉም ቦታ የሚገኙ ይመስላቸዋል። ሆኖም ግን የመላዕክት መንፈስ ውስን ስለሆነ፤ በአንድ ጊዜ ከአንድ ቦታ በላይ መገኘት እንደማይችሉ መፅሐፍ ቅዱስ ይነግረናል። ዳንኤል ለሃያ አንድ ቀናት በሚፀልይበት ወቅት መልዓኩ ገብርኤል ከእግዚአብሔር ዘንድ የፀሎቱን መልስ ይዞ በመጀመሪያው ቀን ቢነሳም የፋርስ መንግስት ስለተዋጋው እንደዘገየ ተናግሮአል። በሁሉም ቦታ ቢገኝ ኖሮ የፋርስ መንግስት ውጊያ መልዕክቱን ከማድረስ ባላዘገየውም ነበር። ይህ የቦታ ውስንነት በቅዱሳን መላዕክት ብቻ ሳይሆን ስደጣንንና ጭፍሮቹን የሰውን ልጆችና ፍጥረታትን ሁሉ የሚያጠቃልል ሲሆን እግዚአብሔር ብቻ ግን በአንድ ጊዜ በሁሉም ሥፍራ መገኘቱ ከሁሉም ልዩ ያደርገዋል።

መ. ከዘላለም እስከዘላለም መኖር፡- በሰማይና በምድር ስላሉት ፍጥረታት ሁሉ ስናስብ ሁሉም የተፈጠሩና ጀማሪ ያላቸው ናቸው። እግዚአብሔር ግን እርሱ ራሱ መጀመሪያ ነው እንጂ ጀማሪ የለውም። ማንም ሳይኖር የነበረ አልፋና አሜጋ እርሱ ብቻ ነው።

ሠ. ፈጣሪ መሆን፡- እግዚአብሔር ማንም ሳይኖር መኖሩ ብቻ ሳይሆን ለሁሉም ፍጥረት መገኘት ምክንያትም ጭምር ነው። የሌሉን ነገር እንዳለ አደርጎ የሚጠራው እርሱ ካልፈጠረው በቀር አንድም ነገር ካለመኖር ወደመኖር መጥቶ አያውቅም፤ ሊመጣም አይችልም። ሁሉ በእርሱ ተፈጥረዋልና።

ረ. ያለምንም ድጋፍ መኖር፡- ሰዎችና ህያዋን ፍጥረታት ሁሉ ለመኖር በአየር፣ በውሃ፣ በምግብና በመሳሰሉት ላይ ጥገኞች ነን። ሁሉም ነገር ተላጥቶን ከእነዚህ መሃል አንዱን ብቻ ብንነፈግ መኖር እንችልም። እግዚአብሔር ግን ለመኖር (to exist) የሚያስፈልገው አንዳች ነገር የለም። ምንም ነገር ሳይኖር የነበረው እርሱ በራሱ ያለምንም ድጋፍ መኖር የሚችል ነውና።

ሰ. ቅዱስና ዓድቅ መሆን፡- በሰዎች መካከል ብቻ ሳይሆን በመላዕክትም መካከል እንኳን ኃጥያት ተገኝተዋል። እግዚአብሔር ብቻ አስከዳሪ ተሳስቶ አያውቅም። ሁልጊዜ ገፁህና ፍፁም የሆነ በማንነቱ ብቻ ሳይሆን በሰራውም እንከን የማይወጣለት እምላክ እግዚአብሔር ብቻ ነው። ቅድስናውም ለመላዕክት የዘወትር መደነቂያቸው ነው። ኢየሱስም በምድር ላይ ለሰላላ ሶስት ዓመታት ሲኖር አንዲት በደል እንኳን አለማድረጉ ፍፁምነቱን ያሳየናል።

ሺ. አለመለወጥ፡- ፍጥረት ሁሉ በመለወጥ ሂደት ውስጥ አለ። ሁሉም ነገር ወደ ጥሩ ወይ ወደ መጥፎ፣ ወደማደግ ወይ ወደማርጅት ከዚያም ወደመሞት አየተለወጠ ይሄዳል። ሰዎች መልካችን፣ ፀባዮችን፣ እውቀታችን፣ ጉልበታችን፣ ክብራችን በጊዜ ውስጥ ይቀያየራል። ዓለማት በለውጥ ሂደት ውስጥ አሉ። በቦታው ፀንቶ እንዳለ የሚቆይ አንድም ነገር የለም። ሰማይና ምድር እንኳን የሚያልፉበት ጊዜ ይመጣል። እግዚአብሔር ግን ብቻውን ሳይለወጥ፣ ሳይቀየር፣ ጉልበቱ ሳይዝል፣ ሃይሉ ሳይደክም፣ ዙፋኑ ሳይሻር ማንነቱንና ክብሩን ጠብቆ ለዘላለም የሚኖር ነው። ይህ ያለመለወጥ ባህሪው ደግሞ በማንኛውም ሁኔታ ለሚደገፉት ሁሉ አስተማማኝ እንዲሆን ያደርገዋል።

እግዚአብሔር
ማንም ሳይኖር
መኖሩ ብቻ ሳይሆን
ሰቡስም ፍጥረት
ጠገንነት ምክንያቱም
ሃምሮ ነው። ዘሰ
በእርሱ ተረጥረዋል።

«እኔ እግዚአብሔር አልለወጥም፤ እናንተ የያዕቆብ ልጆች ሆይ ስለዚህ የጠፋችሁ አይደላችሁም።» ሚላ 3:14
እግዚአብሔር ለሙሴ በቁጥቂጦ ውስጥ በሚነድ አሳት በተገለጠለት ጊዜ ለሙን «እኔ ነኝ» ብሎ ነበር የገለፀለት። ይህም ስም በዘመናት መካከል አለመቀያየሩንና «እኔ ነበርኩ» ወይም «እኔ ወደፊት አሆናለሁ» በሚል መለዋወጥ ሳይሆን ሁልጊዜም ያው ሆኖ እንደሚኖር የሚጠቁም ነው። በተመሳሳይ መልኩ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በምድር ላይ በነበረ ጊዜ «እኔ ነኝ» የሚለውን ቃል በተደጋጋሚ ተናግሮታል።

- የምናገርሽ እኔ አርሱ (ክርስቶስ) ነኝ። ዮሐ 4:26
- እኔ ነኝ፤ አትፍሩ። ዮሐ 8:25
- የሀይወት እንጀራ እኔ ነኝ። ዮሐ 6:35
- እኔ ከላይ ነኝ። ዮሐ 9:23
- እኔ የበጎች በር ነኝ። ዮሐ 10:7
- መልካም እርኛ እኔ ነኝ። ዮሐ 10:11
- የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ። ዮሐ 10:36
- ተጎላኤና ሀይወት እኔ ነኝ። ዮሐ 11:25
- እኔ መንገድና እውነት ሀይወትም ነኝ። ዮሐ 14:6
- እውነተኛ የወይን ግንድ እኔ ነኝ። ዮሐ 15:1

እግዚአብሔር ብቻ ለምን ይመለከል?

ሰዎች ሁሉ ወደዱም ጠሉም በውስጣቸው የማምለክ ዝንባሌ አላቸው። እግዚአብሔርን ባያመልኩ እንኳን ሰይጣንን፣ ጣዖትን፣ ታላላቅ ለዎችን፣ ገንዘብን ወይም ደግሞ የመሳሰሉትን ቁሳዊ ነገሮችን ማምለካቸው አይቀሬ ነው። ምናልባት ማንን እያመለኩ እንደሆነ ሳያውቁ ይችሉ ይሆናል እንጂ

ከማምለክ የተገለሉ ሰዎችን ፈፅሞ እናገኛም። ሆኖም ግን የተመለከ ሁሉ ትክክለኛ አምላክ ነው! ማለት አለመሆኑ ሊሰመርበት ይገባል።

ፍጥረት ሁሉ በአንድነት እግዚአብሔርን ብቻ እድናመልከው የሚያስገድዱን ዋና ምክንያቶችን ጠቅላላ አድርገን በሁለት አትጣጫዎች ልናስቀምጣቸው እንችላለን።

1. በማንነቱ ስለሚገባው እናመልክዋለን!

ከላይ ባየናቸው የፍጥረታት አምልኮ ውስጥ በተደጋጋሚ «ይገባሃል» የሚለውን ቃል እናገኛለን። በእርግጥም ደግሞ አምልኮ ከእግዚአብሔር ውጪ ማንንም አይመጥንም። ይገባኛል የሚል ካለ በመጀመሪያ ሁሉን መፍጠር፣ ሁሉን መቻል፣ በሁሉ ሥፍራ መገኘት፣ ሁሉን ማወቅ፣ ቅዱስ መሆን፣ ዘላለማዊ መሆን፣ አለመለወጥና ያለምንም ድጋፍ መኖር መቻል አለበት። ይህንን ደግሞ በሰማይም በምድርም ከምድርም በታች በባህርም በሚታዩትና በማይታዩት ዓለማት ውስጥ ሁሉ ፈፅሞ ሊገኝ የማይቻል ነው።

2. በማንነታችን የተፈጠርነው ለማምለክ ስለሆነ እናመልክዋለን!

ሁሉም ነገር የተፈጠረበትና የተሰራበት ዓላማ አለው። ለምሳሌ ቴሌቪዥን ለመቀመጫነት አልተሠራም፤ ከድምፅ ጋር ምስልን ለማሳየት እንጂ። ወንበርጽዎ የቴሌቪዥንን ጥቅም ሊሰጠን አይችልም። ላልተሰራበት አላማ እናውልህ ብንለው ግን የተፈጠረበትንም ዓላማ ጨምረን እናበላሽዋለን እንጂ ፈፅሞ ያንን አገልግሎት እንዲሰጠን ለማድረግ አንችልም። በተመሳሳይ መልኩ እኛም የተፈጠርንበት ዓላማና ሥሪታችን እግዚአብሔርን ለማምለክ መሆኑ የገባን ዕለት ለምን እንደምንኖርና የሕይወታችን ትርጉም ምን እንደሆነ በቀላሉ እንረዳለን። ከዚህም በላይ ደግሞ በምድር ያለውን ኑሮአችንን ጣፋጭ፣ በዓላማ የተመሰረተ፣ ያማረና የሰመረ እንዲሆን ያደርግልናል።

እግዚአብሔር እንዴት ይመለከዳል?

«እግዚአብሔር መንፈስ ነው፤ የሚሰግዱለትም በመንፈስና በእውነት ሲሰግዱለት ያስፈልጋቸዋል።» ዮሐ 4:24

በኢየሱስ ክርስቶስ አምኖ ከመንፈስ ዳግመኛ ያልተወለደ ሰው መንፈሱ መታወቅ ስለሆነ ለማምለክ አይችልም፤ አምልኮ በመንፈስና በእውነት መሆንን ይጠይቃልና።

ዳግመኛ ከመንፈስ የተወለደ ሰው ግን በየትኛውም ጊዜና ቦታ የማምለክ ብቃት አለው። ሆኖም ግን በመንፈስና በእውነት መሆንን ካልተለማመደ በስተቀር ጥልቅ ወደሆነው አምልኮ መድረስ አይሆንለትም። አምኖ የዳነ ሰው ስጋውን ወይም ውጫዊ አካሉን እውነተኛውን አምልኮ ለመግለጥ ቢጠቀምበትም አምልኮን ግን ሊያቀርብበት አይችልም። መግለጥና ማቅረብ በእጅጉ ይለያያሉና።

በምድር ስንኖር ከሚታየው አለም ጋር የምንገናኘው በውጫዊው አካላችን ነው እንጂ በመንፈሳዊው ማንነታችን አይደለም። ሆኖም ግን ውጫዊው አካላችን ከሚታየው አለም ጋር በሚያደርገው ግንኙነት በመንፈሳዊው ማንነታችን መመራት ይችላል። በተመሳሳይ መልኩ መንፈስ የሆነውን እግዚአብሔርን ለማምለክ በመንፈስ መሆን ያስፈልገናል። ከመንፈሳዊው ዓለም ጋር በሥጋዊው አካላችን መገናኘት እንችልምና። ሆኖም ግን በእውነትና በዕድቅ ላይ ሊመሠረት የሚገባው የነ-ሮ ዘይቤአችን በመንፈስ ሆነን ወደ ህልውናው ለመግባትና እግዚአብሔርን ለማምለክ እንድንችል በበኩሉ መስረትን እንደሚጥልልን መገንዘብ ይኖርብናል።

በመንፈስ መሆን የሚለው ቃል ከስጋዊ አካል መውጣትን አያመለክትም። ይልቁንም መንፈሳችን ስጋዊ ማንነታችንንና አስተሳሰባችንን እንዲገዛ ወይም እንዲቆጣጠር በማድረግ የበላይ እንዲሆን ማስቻልን የሚያሳይ ቃል ነው። በተለይ በጉባኤ መካከል የምስጋናውንም መዝሙር በዘልማድ አምልኮ ብለን እንደምንጠራው እይነት ሳይሆን በመንፈስ መሆናችንን ካረጋገጥን በኋላ ማምለክ ጀምረን በህልውናው ውስጥ የምንቆይበት ጥልቅ የሆነ መንፈሳዊ ልምምድ መሆኑ ሊሰመርበት ይገባል። «በጊታ ቀን በመንፈስ ነበርሁ።» ራዕ 1:10

የእግዚአብሔር ቃል በ1ኛ ዮሐ 4:1 ላይ «መንፈስን ሁሉ አትመነ» ብሎ ሲናገር የተለያዩ መንፈስ እንዳለ አመልካች ነው። እነዚህም የእግዚአብሔር መንፈስ፣ የመላዕክት መንፈስና የሰው መንፈስ ናቸው። መቼም ግዑዙ ዓለም፣ ዕፅዋትና እንስሳት መንፈስ እንደሌላቸው የታወቀ ነው።

የእግዚአብሔር መንፈስ ከመላዕክትና ከሰው መንፈስ የተለየ ነው። ምክንያቱም በእንደ ጊዜ በሁሉ ቦታ መገኘት የሚችል፤ በምንም የማይገደብ ዘላለማዊና አምላካዊ መንፈስ ነውና። ዮሐ 4:20-24፤ ዘፍ 1:21 መዝ (139):7-8

ወደ መላዕክት መንፈስ ስንመጣ በሰማያት በሉዓላዊው አምላክ ፊት የሚያገለግሉት ቅዱሳን መላዕክት ሲሆኑ ሰይጣንና አብረውት የተጣሉት መላዕክቶች ደግሞ ርኩሳን መላዕክት በመባል ይጠራሉ። ሆኖም ግን መላዕክት በእንደ ወቅት የተፈጠሩ፤ በእንደ ጊዜም በሁሉ ቦታ መገኘት የማይችሉ መናፍስት ናቸው። ለዳንኤል ፀሎት መልስ ይዞ የመጣው መልዓክ ገብርኤል የፋርስ መንግስት አለቃ ስለተቋቋመው ሰሃያ አንድ ቀን እንደዘገየ ተናግሮአል። ይህም በቦታና በጊዜ መገደቡን አመልካች ነው።

ዳን 10:13፤ ዕብ 1:7

የሰው መንፈስ ደግሞ በእግዚአብሔር የእጆች ሥራ ላይ ሁሉን ከእግሩ በታች እንዲገዛ የተሾመ፤ በስጋ ውስጥ ያለ፤ በጊዜና በቦታ የተገደበ፤ ዳግመኛ በመወለድም መንፈስ ከሆነው ጌታ ጋር የሚገናኝ በእግዚአብሔር አስተንፋስ የተፈጠረ ነው። ዮሐ 4:5-7፤ 1ኛ ተላ 5:23፤ 1ኛ ቆሮ 15:46-48 ስለዚህ ዳግመኛ የተወለደ ሰው በመንፈሱ መንፈስ የሆነውን አምላኩን ሊያመልክ ይችላል ማለት ነው።

የምስጋና የውዳሴና የአምልኮ ልዩነት

ውዳሴ አንዳንድ ጊዜ ከምስጋና ጋር ሌላም ጊዜ ከአምልኮ ጋር ሊቆራኝ የሚችል ሃሳብ ነው። ለእኛ ስለደረገልን አስገራሚ ተዓምራት እናወድሰዋለን፤ ወይም ደግሞ ስለሚያስደንቀው ማንነቱ በተለይም በተቀዳሚነት ስለታላቅነቱ እግዚአብሔርን እናወድሰዋለን።

ለምሳሌ - የእስራኤልን ህዝብ ባህር ከፍሎ ሊያሻግራቸው፤ ከፈርዖንና ከሠራዊቱ መዳናቸው ትልቅ የምስጋና ምክንያት ቢሆንም የዳነብት መንገድ ግን አስገራሚ በመሆኑ ምክንያት ባህር እንደ ግድግዳ ሊቆም አይተው በመደነቅ አዳኛቸውን ሊያወድሱ ይገባቸዋል። በሌላ መልኩ ደግሞ የእግዚአብሔር ውበትና ታላቅነት ከማንነቱ ጋር ባብዛኛው ቢያያዝም ይህንን ያየ ሰው ግን ከአምልኮ ጋር በማያያዝ በመደነቅ ውዳሴን ሊያፈልቅ ይገባዋል።

በሀገራችን ወይም በኢትዮጵያውያን ዘንድ ውዳሴ ሰፊ ስፍራ እንዳልተሰጠው ከምንምምራቸው መዝሙሮች በተላሉ እንረዳለን። አግራሞትንና መደነቅን ሊጭሩብን ስለሚችሉት የአምላካችን የጣት አሻራ/Signature- ስለሆኑት ስለእግዚአብሔር ታላቅ ስራዎች፤ ስለፍጥረት፤ ስለ ሰማይ፤ ስለ ህዋና በምድር ላይ ስላሉት እንስሳትና ግዑዞች የተዘመሩ መዝሙሮች በጣት ሊቆጠሩ የሚችሉ ናቸው። ለምሳሌ - «እንዴት ድንቅ አምላክ ነው እኛ የምናመልከው!» የሚለውን መዝሙር ማንሳት እንችላለን።

በአማርኛው መፅሐፍ ቅዱሳችን ላይ በተለይ በመዝሙረ ዳዊት የተጠቀሱት የውዳሴ ቃላቶች በምስጋና ተተክተው ተገልፀዋል። ለምሳሌ መዝ (146) እስከ መዝ (150) ያሉትን ምዕራፎች ብንመለከት በአማርኛው ምስጋና የሚለውን ቃል ሲጠቀም ሌሎች ትርጉሞች ከውዳሴ ጋር ያገናኙታል።

"Praise him for his mighty acts; praise him according to his excellent greatness." Ps 150 : 2 (King James Version)

ከላይ ያለው ጥቅስ ውዳሴ በመጀመሪያ ከምስጋና ጋር ሊቆራኝ የሚችልበት መልኩ ስለ ታላቅ ስራው እንደሆነ፤ እንዲሁም ደግሞ በሁለተኛ ደረጃ ከአምልኮ ጋር ሊቆራኝ የሚችልበት መልኩ ታላቅነት ስለተሞላው ማንነቱ እንደሆነ ያመለክታል።

መዝ (148)ን በሌሎች ትርጉሞች ብንመለከተው ሙሉ ምዕራፉ እግዚአብሔር መወደስ ስላለበት ስለታላቅነቱና ስለ እጆቹ ስራዎች እንደሆነ በሰፊው ተገልጿል።

ብዙ ሰዎች የውዳሴንና የምስጋናን ልዩነት ባላገናዘበ መልኩ እነዚህን ሁለት ቃሎች በተወራራሽነት ሲጠቀሙባቸው ይታያል። በመሰረቱ እግዚአብሔርን «ለሰማንነቱ ወይም ስለታላቅነቱ ልናመሰግንው እንችላለን!» ብዬ አላስብም፤ ባይሆን ልናመልከውና ልናወድሰው እንጂ። ምክንያቱም ምስጋናችን መቀረብ ያለበት ካደረገልን ነገር በመነሳት እንጂ ከማንነቱ በመነሳት አይመስለንም።

ለምሳሌ አንድ የማናውቀው ሰው መጥቶ ያለምክንያት ቢያመሰግንን ግራ በመጋባት ምላሻችን - «ምን አደረኩልህና ነው የምታመሰግንኝ?» የሚል ይሆናል እንጂ «ለሰማንነቱ ስለመሰግንኝ ምስጋናህን እቀበላለሁ!» የሚል አይሆንም። ለዚህ ሰው ግን እርዳታ ብናደርግለትና ቢያመሰግንን ምስጋናውን በቀጥታ እንቀበላለን፤ ምክንያቱም መልካም አድርገንለትልና። በሌላ መልኩ ደግሞ አንድን ታዋቂ ሰው በማወደስ አድናቆታችንን ብንገልፅለት ይህ ውዳሴአችን ሰውቱም ታዋቂ ከሆነበትና እኛን ካስደነቀበት ምክንያት ጋር ይያያዛል እንጂ ከምናመሰግንበት ምክንያት ጋር ሊሆን አይችልም።

ስለምስጋናና ስለአምልኮ ከተነሣ ግን በመካከላቸው ያለው ልዩነት፣ እንዲሁም በየፊናቸው የሚያመጡት ውጤት እጅግ ሰፊ በመሆኑ ነጣጥለን እናያቸዋለን። ስለውዳሴ ግን ከዚህ ምዕራፍ በኋላ ብዙ አናነሳም።

በአንድ አገር ውስጥ የሚኖር አንድ ንጉስ ነበረ። ይህ ንጉስ በየጊዜው ወደሚያስተዳድረው ከተማ ወጥቶ አንድን ሰው ይመርጥና «ምን ላርግልህ?» ብሎ ይጠይቀው ነበር። ለዚያም ሰው የፈለገውን ነገር ይሰጠው ነበር። ለብዙ አመታት ይህንን ሲያደርግ አንዳንዶቹ ወርቅ፣ አንዳንዶቹም አልማዝ፣ ሌሎችም ደግሞ ብር ወይም ደግሞ በጉዳያቸው እንዲፈርድላቸው ይጠይቁት ነበር።

ከዕለታት አንድ ቀን አንዲት ሴት ያልጠበቀውን ጥያቄ ጠየቀችው «ንጉስ ወደ ቤቴ እንዲመጣ አፈልጋለሁ» ብላ። ንጉሡም በጥያቄዋ ተገርሞ ወዲያውኑ ቀን ይቀጥርላትና ለባለሟሎቹ ያላችበትን አንዲያዩ ያዛቸዋል። ባለሟሎቹም ተከትለዋት ወደ ቤቷ ሲሄዱ መንገዱ የተበላሸ እንደሆነ ይገነዘባሉ። በዚህን ጊዜ «ንጉስ እንዴት በተበላሸ መንገድ ይገባል?» ተብለው መንገዱን ያሰራሉ። ወደ ቤቷም ሲደርሱ ቤቷ ሲፈርስ ያዘመመ ነበር። «ንጉስ እንዴት በዚህ ቤት ይገባል?» ብለው ቤቷን ያሰራሉ። የምግብ እቃዎቿንና መቀመጫዎቿንም አይተው «ንጉስ እንዴት በዚህ አይነት መቀመጫና ምግብ መመገቢያ ይጠቀማል?» ብለው ሁሉንም ቀየሩ፤ በወርቅ ዋንጫዎችንና ሳህናቶችን ቤቷን ሞሉት።

ለማስተላለፍ የፈለኩት መልዕክት አንድ ነው። እጁን ብቻ ከመፈለግ ፊቱን ደግሞ ወደመፈለግ እንሻገር! ከአምላካችን እጅ በምስጋና ከምንቀበለው በላይ እግዚአብሔርን ራሱን ብንፈልገው ቤታችንና ኑሮአችን ሁሉ ይቀየራልና።

ምስጋናም አምልኮም በእግዚአብሔርና በሰው መካከል ያለን ግንኙነት የሚያሳዩ ሲሆኑ የልዩነታቸው ዋና ምክንያት የሚያማክሉት አካል ነው። ከዚህ በታች ያለው ሰንጠረዥ የምስጋናና የአምልኮን ይዘት ልዩነት በሚገባ ያሳየናል።

የምስጋናና የአምልኮ ይዘት ልዩነት

ሠንጠረዥ 1

ቁ.	ምስጋና	አምልኮ
1	የእግዚአብሔርን ማዳን ያመጣል (ማዳንን)	አዳኙን እግዚአብሔርን ያመጣል (መገኘቱን)
2	ስላደረገልን	ስለሚገባው
3	ከእጁ ጋር ያገናኘናል	ከፊቱ ጋር ያገናኘናል
4	አእምሮአችን እንዴት እንዳናረን ያስባል	አእምሮአችን እንዴት እንደምንኖርለት ያስባል
5	ባለጉዳይ ያደርጋል	ወዳጅ ያደርጋል
6	ስለስራው	ስለማንነቱ
7	ሰውን ያማክላል	እግዚአብሔርን ያማክላል
8	«አደረክልኝ» በሚል መንፈስ	«ምን ላድርግልህ?» በሚል መንፈስ
9	ለአህዛብም ይፈቀዳል	ለተቀደሱ ብቻ
10	አስከአደባባይ ያደርሳል	አስከቅድስተ ቅዱሳን ያደርሳል
11	ለሰዎችም የሚለጥ ነው	ለእግዚአብሔር ብቻ የሚሰጥ ነው
12	ስለሰጦታው	ስለሰጪው
13	መቀበልን ወይም ለመቀበል መፈለግን ያሳያል	መስጠትን ወይም ለመስጠት መፈለግን ያሳያል
14	እግዚአብሔር ከእኛ ጋር	እኛ ከእግዚአብሔር ጋር
15	ስለእግዚአብሔር	ለእግዚአብሔር
16	ከጥቃት ያድናል፣ ይከላከላል (ጠላት በእኛ ላይ ሲመጣ) DEFENSIVE	ጠላትን ያጠቃል፣ ድል ያስገኛል (እኛ ወደጠላት ስንሄድ) OFFENSIVE
17	እኔ ወይም ለእኔ የሚል ሀሳብ ይበዛዋል	አንተ ወይም ላንተ የሚል ሀሳብ ይበዛዋል

የምስጋናና የአምልኮ መገለጫ ልዩነት

«የምስጋናና የአምልኮ መገለጫ እንዲህና እንዲህ ብቻ ነው!» ብሎ የተወሰነ ቅርፅ ማውጣት አይቻልም። ምክንያቱም የሁለቱም መገለጫ አንዳንድ ጊዜ ተወራራሽ ሊሆን ይችላልና። ከዚህም በላይ ደግሞ በመንፈስ ምሪት ውስጥ ስንሆን ከሚነፍሰው ነፋስ ጋር አብሮ ለመትመም እንድንችል የማይነቃነቅ ቀመር ማውጣት አይኖርብንም። ሆኖም ግን በአብዛኛው ከምስጋና ጋር የሚሄዱና ከአምልኮ ጋር የሚሄዱ መገለጫዎች ከዚህ በታች ያሉትን ልዩነቶች ሊይዙ ይችላሉ።

ቁ.	ምስጋና	አምልኮ
1	የመጨረሻው መገለጫ (Climax) መጮህና መዝለል ነው	የመጨረሻው መገለጫ (Climax) ዝምታ ነው
2	ነፍስን ያስደስታል	መንፈስን ያረካል
3	እጅ ያጨበጭባል	እጅ ይዘረጋል
4	እግር ይዘላል	እግር ይንበረከሳል
5	ስሜትን ያነሳሳል	መንፈስን ያነሳሳል

ምስጋና

ቀስቱ በሰውና በእግዚአብሔር መካከል ያለ ግንኙነትን ሲያሳይ በክብ መስመር የተከበበው «ሰው» ደግሞ የግንኙነቱ ማዕከላዊ መሆኑን ያመለክታል። የሰው ጉዳይ፣ የሰው ችግር፣ የሰው ድል፣ የሰው ስኬት፣ የሰው ኑሮ፣ ባጠቃላይ ሰዎችና ግላዊ የሆኑ ጥቅሞች ሁሉ ይካተታሉ። ለእነዚህ ሁሉ ከእግዚአብሔር ዘንድ ምላሽ ለማግኘት ወይም ደግሞ መልስ ሲመጣ ሰው አካሉንም ጋር የሚፈጥረው ግንኙነት የምስጋና መስመር ይሆናል።

ስለዚህ የልብ ሃሳቦች፣ ለእኛ ያለው ራዕይ፣ ለትውልዱ ያለው ድምፅና ምረት በአብዛኛው ቦታ አይኖራቸውም። ይልቁንም በምትኩ የሰው ክፍታ፣ የሰው ብልጥግናና ስኬት ይንፀባረቃሉ።

አምልኮ

እግዚአብሔር የተማከለበት የአኗኗር ዘይቤን ደግሞ ስንመለከት ሰው ከማዕከላዊነት ውጪ ሆኖ የእምላኩ ሃሳብና ፈቃድ ግን ትልቅ ስፍራ የሚይዝበት ይሆናል። ከምስጋና ባለፈ መልኩ የአምልኮን ህይወት የሚለማመድ ሰው ማዕከል ሚያደርገው እግዚአብሔርንና እርሱ ቅድሚያ የሚሰጣቸውን ነገሮች ሲሆን በተሰራ ህይወትና በተለወጠ ባህሪ ጌታን ለማስከበር፣ ሲደረግለትም ባይደረግለትም ከዚያ ባለፈ መልኩ ምኞቱና የእግዚአብሔርን ክብር ናፍቆቱ

በዘመኑ ለማየት፣ በትውልድ ላይ ለውጥን ማምጣት፣ መስጠት፣ መስጠት፣ ዋጋን መክፈል፣ ክራስ ተኮር ህይወት ይልቅ ለሌሎች ለመኖርና የሌሎችን ዕድገት ለማየት መኖር መለያዎቹ ናቸው።

ይህ ሁሉ ግን ጅማረው ክራሱ ከእግዚአብሔር ጋር ህብረት ማድረግ ነው። ሁላችንም ብንሆን ስለራሳችን ጥሩነት ከሚነግሩን ሰዎች ጋር ለማሳለፍ ደስ እንደሚለን ሁሉ እግዚአብሔርም አሱነቱ ሲማከልለት፣ ስለማንነቱ (ስለቅድስናው፣ ስለታላቅነቱ፣ ስለጋይሉ፣ ስለፍቅሩ፣ ስለምህረቱ . . .) ስንነግረውና ስናመልከው ህልውናው ይለቀቅልናል፤ ከህልውናው ውስጥ ደግሞ ድምፅ ይመጣል፤ ይህም ድምፅ የምናገለግልበትን አቅጣጫ ያሳየናል።

«እነዚህም ጌታን ሲያመልኩና ሲጠሙ መንፈስ ቅዱስ- በርናባሰንና ሳውልን ለጠራጊቸው ስራ ለዩልኝ አለ።»^{ለጥ 13:2}

የነጻውሎስ አምስት ሆነው በአንጻክያ በነበረችው ቤተ ክርስቲያን መሰባሰብ ጌታን ለማምለክና ለመጠም፣ የአገልግሎት አቅጣጫን ለማግኘት፣ እንዲሁም ደግሞ አንዴት ባለ መንገድ ሲያስከብሩት እንደሚችሉ ለማወቅ የተደረገ መሰባሰብ ነበር።

ምስጋና የውስታ ምላሽ እንጂ ህበረት ማድረግን አያሳይም!

«ሲያመልኩ...» የሚለው ቃል የሚያሳየን ማዕከላዊ ያደረጉት እግዚአብሔርን እንደነበረ ነው። ስለዚህም የመንፈስ ቅዱስ ድምፅ ሲመጣቸውና ለተጠሩበት ስራ ራዕይን ሲቀበሉና ሲላኩ፣ ለሌሎች ለመትረፍም ሲረሯሯጡ እናያቸዋለን።

ስለዚህ እውነተኛ የአገልጋይነትን መንፈስ ለማግኘት አምልኮ ወሳኝነት አለው። ስናመልክ «እኔነት» ይጠፋል፤ በምትኩም እግዚአብሔር ራሱ አሱነቱ ማዕከላዊ ይሆናል። በዚህም ምክንያት የልቡን ትርታ ለማዳመጥ፣ ለትውልድ ያለውን አላማና ሽክም ለማወቅ፣ እንደዳዊትም በገዛ ዘመናችን አገልግለው ለማለፍ እንድንችል ያደርገናል ማለት ነው።

በሰንጠረዥ 2 ውስጥ እንደተጠቀሰው የምስጋና የመጨረሻ የመገለጫው ልክ መጮህና መዝለል ነው። በጉባኤ ውስጥ የምስጋና መንፈስ ሲፈስ፣ ቀንበር ሲሰበር፣ የድል ዝማራ ሲዘመር ደስታችንን ለመግልፅ የምናደርገውን ምላሽ ማለቱ ነው። የአምልኮ የመጨረሻ መገለጫው ደግሞ ዝምታ ነው። ስናመለከት የእግዚአብሔር ድምፅ አይመጣም፣ ምክንያቱም በምስጋና ውስጥ ተናጋሪዎቹ አመሰግናላቸው እኛ ስንሆን እግዚአብሔር ደግሞ ምስጋናችንን አዳማጭና ተቀባይ ነው። ስናመልክ ግን ተናጋሪው እግዚአብሔር ነው እኛ ደግሞ አዳማጮች።

ስናመለከን በአብዛኛው የነፍሳችን ክፍል የሆነው ስሜታችን በተግባር ላይ ይሆናል። በአምልኮ ወቅት ደግሞ የመንፈሳችን ክፍል የሆነው ልባችን በተግባር ላይ ይሆናል። መንፈስ የሆነው እግዚአብሔር ደግሞ በእኛ ውስጥ የሚኖረው የመንፈሳችን ክፍል በሆነውና በቅድስተ ቅዱሳን በተመሰለው በልባችን ውስጥ ስለሆነ ስናመልክ የእግዚአብሔርን ድምፅ ከውስጡ

ውስጣችንን ለመስማት እንችላለን ማለት ነው። መዝሙረኛው ዳዊት በዚያን ጊዜ ቃል ኪዳን ያልነበራቸው አሕዛብ እንኳን እግዚአብሔርን እንዲያመስግኑ ይጋብዛቸው ነበር። ምክንያቱም ምስጋና ከተደረገልን ነገር ጋር ስለሚገናኝና ለጎጥኡም ለዓድቁም ፀሐይንና ዝናብን የሚያዘንብ አምላክ ለአሕዛብም ደግሞ ያደረገላቸው ቸርነት ስላለ ሊያመስግኑት ይገባቸዋልና።

«አሕዛብ ሆይ አምላካችንን ባርኩ የምስጋናውንም ድምፅ አሰው።» መዝ (105) : 8

«አህዛብ ሁላችሁ አጃችሁን አጨብጭቡ በደስታ ቃልም ለእግዚአብሔር እልል በሰ» መዝ (47) : 1

«እግዚአብሔርን አመስግኑ ስሙንም ጥሩ ለአሕዛብም ስራውን አውሩ» መዝ (105) : 1

እነዚህን ጥቅሶች ስንመለከት አሕዛብም እግዚአብሔርን ማመስገን እንደሚጠበቅባቸው ያሳያል። በብሉይ የነበረው ቤተ መቅደስ ሦስት ክፍሎች ነበሩት። አደባባይ፣ ቅድስትና ቅድስተቅዱሳን። አደባባዩ የወንዶች አደባባይ፣ የሴቶች አደባባይ እንዲሁም ደግሞ የአሕዛብ አደባባይ በሚል ተከፋፍሎ ነበር። ስለዚህ አሕዛብ ወደ ቅድስትና ወደ ቅድስተ ቅዱሳን መግባት ባይችሉም በራሳቸው አደባባይ እግዚአብሔርን ሊያመስግኑት ይፈቀዳቸው ነበር። ለዚህም ነው በክርስቶስ ያላመነና ህይወታቸውን ያልሰጡ ነገር ግን በእግዚአብሔር መኖር የሚያምኑ ሰዎች ከአደጋ ሲተርፉ፣ ሲሳካላቸው፣ ወይም ደግሞ መጠበቃቸውንና በሰላም መዋል ማድራቸውን ሲያዩ «እግዚአብሔር ይመስገን» ሲሉ የሚደመጡት። በእርግጥም ሊያመስግኑ ይገባቸዋል። ተደርጎላቸዋልና። እግዚአብሔርም፡- ምስጋናቸውን ይቀበላል። ነገር ግን ለማምለክ አይችሉም። ምክንያቱም አምልኮ መሰጠትን፣ መሰጠጥን፣ መቀደስንና ለእግዚአብሔር መኖርን ያሳያል፤ ያልተቀደሰ ሰው የማምለክ ፈቃድ የለውምና።

ለአንድ ጥሩ ላልሆነ ሰው ውለታ ብንውልለት ቢያንስ ቢያንስ እንዲያመስግንን እንፈልጋለን ምስጋናውንም እንቀበላለን። ነገር ግን ከዚያ ሰው ጋር ህብረት እንዲኖረን ከእኛም ጋር ደግሞ የስራችንና የራዕያችን ተካፋይ እንዲሆን አንፈቅድም። ህብረት የማንነት ሰውጥን ይፈልጋልና። ቢያመስግንን ግን ስላደረግንለት ምስጋናውን እንቀበላለን።

እጆች ባይቀደሱም ስለተደረገልን ነገር አጨብጭብን ልናመስግንባቸው እንችላለን። ምስጋና የውለታ ምላሽ እንጂ ፈፅሞ ህብረትን የሚያሳይ አይደለም። የሚገርመው፣ ምስጋና ለሰዎችም፣ ለመንግስታትም ወይም መልካም ላደረጉ ሁሉ ይሰጣል። አምልኮ ግን ለአንዱ ለእግዚአብሔር ብቻ ነው። ከአስርቱ ትዕዛዛት ውስጥ የመጀመሪያው እንደዚህ ይላል፡- «ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ።» ዘፀ 20 : 3

ሰዎችን አታመስግኑ አይልም፣ ነገር ግን ከእግዚአብሔር በቀር ሰዎችንም ሆነ ሌሎችን እንድናመልክ አልተፈቀደልንም።

ክፍል ሁለት

አምልኮ በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ

ቅድስተ ቅዱሳንና ዕጣን የማጠን አምልኮ

በብሉይ ኪዳን ስንት ሰው ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ለመግባት ይችላል ነበር? ምን ለማድረግ? የሚለውን ጥያቄ ለመመለስ ቆሞ ብንል ብዙዎቻችን የተሳሳተ ግንዛቤ ይኖረናል ብዬ አስባለሁ። ምክንያቱም ሊቀካህናቱ በአመት አንድ ጊዜ ብቻ የህዝቡን ሐጥያት ለማስተሰረድ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን እንደሚገባ ተደርጎ ሲነገረን ኖሮአልና። አውነታው ግን ይህ ብቻ አይደለም። ከማስተሰረድ አገልግሎት በተጨማሪ በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ የሚደረጉ ሌሎች የካህናትና የሴዎውያን የአምልኮ ተግባሮች ነበሩ። እነሱም ዕጣን ማጠን፣ መዘመር፣ መዘቃ መጫወት፣ ትንቢታዊ አምልኮና የምልጃ ጸሎት አገልግሎቶች ናቸው።

በእርግጥ በአመት አንድ ጊዜ ብቻ ሊቀካህኑ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን የህዝቡን ሁሉ ጋጥያት ሊያስተሰረዱ ይገባ ነበር። ከሊቀ ካህኑም በስተቀር ማስተሰረዱ ለሌሎች ካህናቶች የተሰጠ ተግባር አልነበረም። ስለዚህ በየዘመናቱ የሚሾሙ ሊቀካህናቶች እስኪሞቱ ድረስ በየአመቱ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን የእንስሳን ደም ይዘው ይገባሉ።

በአዲስ ኪዳን ሊቀ ካህን የሆነልን ጌታችን ኢየሱስ የራሱን ደም ይዞ በእጅ ወዳልተሰራችና እውነተኛ ወደሆነችው ቅድስተ ቅዱሳን የሁላችንን ጋጥያት ለማስተሰረድ አንድ ጊዜ ገብቶልናል። የህዝብን ጋጥያት የማስተሰረድ ተግባር በብሉይ ኪዳንም የሊቀካህኑ፣ በአዲስ ኪዳንም የታላቁ ሊቀካህናችን የኢየሱስ ሥራ ነው እንጂ ለካህናት የተሰጠ አይደለም።

በእስራኤል ምድር ሦስት የመስዊድ ቦታዎች ነበሩ።

1. በተራሮች፣ በከረብቶችና በዛፎች ሥር፡- ከቤተ መቅደሱና ከኢየሩሳሌም ውጪ በተለያዩ የእስራኤል ከተሞች በሚገኙ ከረብቶችና ተራሮች ላይ የተሰሩ መስዊዶች ነበሩ። ለምሳሌ በእስራኤል ሰሜኑ ክፍል በሚገኘው በቀርሜሎስ ተራራ ላይ ኤልያስ ፈርሶ የነበረውን መስዊድ አድሶ እሳትን ከሰማይ አውርዶአል። 1ኛ ነገ 18 አብርሃምም ከአድባር ዛፍ በታች ለተገለጠለት አምላክ መስዊድን ሰርቶአል። ^{ዘፍ 13:18}
2. በቅድስት መግቢያ በአደባባይ ላይ፡- የቤተመቅደሱ የመጀመሪያ ክፍል በነበረው አደባባይ ውስጥ የእስራኤል ህዝቦች ከየብፍራው መጥተው አምስቱን የመስዋዕት አይነቶች የሚያቀርቡበት መስዊድ ነበር። በዚህ መስዊድ ላይ የሚቀርቡት የመስዋዕት አይነቶች በዚህ መፅሐፍ በክፍል አምስት በሰፊው ተዘርዝረዋል።
3. በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ፡- ዕጣን ለማጠን የሚያገለግል፣ በወርቅ የተሰራ ማዕጠንት (የዕጣን መስዊድ) ሙሴ በሰራው ማደሪያ በታቦቱ ትይዩ፣ ነገር ግን በቅድስት ውስጥ ተቀምጦ እንደነበረ አንዳንድ ፅሁፎች ይገልጻሉ። ሆኖም ግን በተለይ ከዳዊት ዘመን ጀምሮ መስዊዱ በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ እንደነበረ ከቃሉ እንረዳለን።

« ... በቅድስተ ቅዱሳኑ ውስጥ ያለውን መስዊድም እንደዚሁ በወርቅ ለበጠው። » ዘፍ 17:6-22

የእግዚአብሔር ሀልዎት ተምሳሌት ወደሆነው ወደታቦቱ መቀመጫ (ወደ ቅድስተ ቅዱሳን) በየቀኑ ያስገቡ ከነበሩ ከሌሎች የካህናትና የሴዎውያን ተግባሮች መካከል አንዱ ዕጣን ማጠን ነው። በቀን ሁለት ጊዜ ጠዋትና ማታ ቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ በሚገኘው በወርቅ ማዕጠንት (የዕጣን መስዊድ) ላይ ካህናቶቹ ዕጣንን ያጥኑ ነበር። ከዘረያስም ወደ ቅድስተ ቅዱሳን የገባው ዕጣን ሊያጥን እንጂ ሊያስተሰርድ አልነበረም።

« ... ወደ ጌታ መቅደስ ገብቶ ለማጠን ... በዕጣንም ጊዜ ... የጌታም መልዓክ በዕጣኑ መስዊድ ቀኝ ቆሞ ታየው። » ሉቃ 1:9-10

« ... ከሁለተኛውም መጋረጃ በስተኋላ ቅድስተ ቅዱሳን የተባለ ክፍል ነበር፤ በዚያም ውስጥ የወርቅ ማዕጠንትና በወርቅ የተለበጠው የኪዳኑ ታቦት ነበሩ። » ዕለ 9:3

የቤተ መቅደስ ንዋየ ቅዱሳት

ሠንጠረዥ 3

ተ.ቁ	ክፍሎች	ንዋየ ቅዱሳት
1	አደባባይ	ለአምስቱ መስዋዕቶች የሆነ መስዊድ፣ የመታጠቢያ ሰን
2	ቅድስት	መቅረዝ፣ጠረጴዛ፣የመስዋዕት ህብስት
3	ቅድስተ ቅዱሳን	የወርቅ ማዕጠንት፣ የኪዳን ታቦት (በውስጡ መና ያለበት የወርቅ መሶብን፣የአሮንን በትርና የኪዳኑን ፅላት የያዘ)

ከእነዚህም ንዋየ ቅዱሳቶች መካከል ቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ የሚገኘው የወርቅ ማዕጠንት የዚህ ምዕራፍ ትክረት ይሆናል።

ሙሴ ከሰራው ከመገናኛው ድንኳን ጊዜ ጀምሮ ይህ አገልግሎት ትልቅ ቦታ ነበረው።

«የዕጣን መስዊዱን ሥራ ከግራር እንጨት አድርገው። . . . ይህንም እንተን በምገናኝበት ከምስክሩ በላይ ባለው የሰርየት መካደኛ ፊት ታናረዋለሁ። አሮንም የጣፋጭ ሽቱ ዕጣን ይጠንበት፣ በማለዳ በማለዳ መብራቶቹን ሲያዘጋጅ ይጠነው። ይህም በእግዚአብሔር ፊት ለልጅ ልጃችሁ የዘወትር ዕጣን ይሆን ዘንድ አሮን በማታ ጊዜ መብራቶቹን ሲያበራ ያጥነዋል። » ዘፍ 30:1-8

«እግዚአብሔርም ሙሴን አለው - ጣፋጭ ሽቱ ውሳኔ፣ የሚንጠባጠብ

መጫ፤ በዛጎል ውስጥ የሚገኝ ሽቱ፤ የሚሸትትም መጫ፤ ጥሩም ዕጣን ውሰድ፡ የሁሉም መጠን ተክክል ይሁን፡፡ በቀማሚ ብልሃት እንደተሰራ በጨው የተቀመመ ንፁህ ቅዱስ እጣን አድርገው፡፡» ዘፀ 30፡34-38

ቀማሚዎች ይህንን ለእግዚአብሔር ብቻ የሚሰጥ ዕጣንን ጣፋጭ ሽታ አድርገው ሲያዘጋጁት በውስጡ አራት ነገሮችን እንዲጨምሩበት ትዕዛዝ ተሰጥቶአቸዋል፡፡

- ሽቱ፡- መልካም ጠረንን አመልካች
«በሚድነቱና በሚጠፋቱ ዘንድ ለእግዚአብሔር የክርስቶስ መዓዛ ነንና፡፡ ለእነዚህ ለሞት የሚሆን የሞት ሽታ ለእነዚያም ለሕይወት የሚሆን የሀይወት ሽታ ነን፡፡» ዮ 40፡2-15-16
- ጨው፡- ላልዳኑት መመስከርን አመልካች
«እናንተ የምድር ጨው ናችሁ» ማፈ 5፡13
- መጫ፡- ሀብረትንና አንድነትን አመልካች
- ዕጣን፡- ፀሎትንና አምልኮን አመልካች

ዕጣኑ ሁለት ዋና ጥቅሞች ነበሩት፡፡ በመጀመሪያ በውስጡ ከሚደባለቀው ሽቱ የተነሳ የሚያውድ፤ መልካምና ደስ የሚያሰኝ የመዓዛ ሽታ ነበረው፡፡ በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ ጢሱ የቅድስተ ቅዱሳንን የውስጥ ክፍል የሚሞላና የሚሸፍን ነበር፡፡

አባቱ ዳዊት እንዳደረገ ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ቅን ነገርን ያደረገው የይሁዳ ንጉሥ ሕዝቅያስ ካህናቶቹንና ሌዋውያኑን ሰብስቦ ከነገራቸው ዋና ነገር አንዱ በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ ዕጣን የማጠን ስራቸውን ቸል እንዳይሉ ነበር፡፡ ምክንያቱም የማጠን አገልግሎት በቀን ሁለት ጊዜ ከመደረጉ የተነሳ ቸል ሊባል የሚችል ነበረና፡፡ ይህም በጠዋትና በማታ ልናደርገው የሚገባውን ፀሎተ አምልኮ የሚያሳይ ነው፡፡

«... ልጆቼ ሆይ በፊቱ ትቆሙና ታገለግሉት ዘንድ፤ አገልጋዮቼም ትሆኑ ዘንድ፤ ታጥኑለትም ዘንድ፤ እግዚአብሔር መርጦአችኋልና ቸል አትበሉ፡፡» ዮ 29፡11

ዕጣን ሁለት ዋና ነገሮችን ያመለክታል ወይም ይጠቁማል፡፡

ሀ. ፀሎትን

«መፅሐፉንም በወሰደ ጊዜ አራቱ እንስሶችና ሃያ አራቱ ሽማግሌዎች በበጉ ፊት ወደቁ፡፡ እያንዳንዳቸውም በገናንና የቅዱሳን ፀሎት የሆነ ዕጣን የሞላበትን የወርቅ ዕቃ ያዙ፡፡» ፊልፀ 5፡8

«ፀሎቴን በፊትህ እንደዕጣን ተቀበልልኝ!» መዝ (141)፡2

ለ. አምልኮን

«ከፀሐይ መውጫ ጀምሮ እስከ መግቢያዋ ድረስ ስሜ በአህዛብ ዘንድ ታላቅ ይሆናልና በየስፍራውም ለስሜ ዕጣን ያጥናሉ፤ ንፁህም ቁርባን ያቀርባሉ ስሜ በአህዛብ ዘንድ ታላቅ ይሆናልና ይላል የሰራዊት ጌታ እግዚአብሔር፡፡» ማል 1፡11

«... ሕፃኑን ከእናቱ ከማሪያም ጋር አይት፤ ወድቀውም ሰገዱለት፤ ሳጥናቻቸውንም ከፍተው እጅ መንሻ ወርቅና ዕጣን፤ ከርቢም አቀረቡለት፡፡» ማቴ 2፡11

ስለዚህ ዘካሪያስ ዕጣን ለማጠን ወደቅድስተ ቅዱሳን ሲገባ እነዚህን ሁለት የዕጣን መርሆዎችን አንግቦ ነበር የገባው፡፡ የአንድ ካህን የማገልገል ወራት የሚፈፀመው በአንድ ሳምንት ጊዜ ውስጥ ስለነበር ዘካሪያስ ለሰባት ቀናት ሙሉ በጠዋትና በማታ የማጠን ዕጣ ወጥቶለት የማገልገሉ ወራት አስኪፈፀም ድረስ በቤተ መቅደስ እንደቆየ መፅሐፍ ቅዱስ ይነግረናልና፡፡

«የማገልገሉም ወራት ሲፈፀም ወደ ቤቱ ሄደ፡፡» ሉቃ 1፡23
«ወንድሞቻቸውም በመንደሮቻቸው ሆነው በየሰባትም ቀን ከእነርሱ ጋር ሲሆኑ ከጊዜ ወደ ጊዜ ይገቡ ነበር፡፡» ዮ 18፡9-25

ታዲያ በየትኛው ቀን ላይ እንደሆነ ባናውቅም ከእነዚህ ሰባት ቀናቶች መካከል መልዓክ ገብርኤል በዕጣን መለዋወጥ ቀኝ ቆሞ ታየው፡፡ ዘካሪያስ ስለ ልጅ እንደፀለየ «ፀሎትህ ተሰምቶልሃልና አትፍራ» ከሚለው ከመልዓክ ከገብርኤል ንግግር እንገነዘባለን፡፡ ምናልባትም ልክ እንደ ሀና ለራሱ ብቻ ልጅ ከማግኘት ያለፈ ፀሎትን ፀልዮአል፤ ምክንያቱም መጥምቁ ዩሐንስ ከተወለደ በኋላ አባቱ ዘካሪያስ የተናገረው ትንቢት ለህዝቡ ለእስራኤል መጎብኘት መምጣቱን የሚያሰስር ነውና፡፡ ምንም እንኳ ከማርጆቱ የተነሳ እምነቱ ጠንካራ ባይሆንም ፀሎቱ ግን ግላዊ ከሆነ ልጅ የማግኘት በረከት የዘለለና ህዝብን ያማክላል እንደነበር ያሳየናል፡፡

የቅድስተ ቅዱሳን አምልኮና ሙዚቃ

ቅድስተ በቅዱሳን ውስጥ ይደረግ የነበረው ሶስተኛው ተግባር ሙዚቃን መጫወት ነበር። ይህም በታቦቱ ፊት የሚከናወን ነበር።

«... አለቃው አሳፍ ነበረ፤... በመሰንቆና በበገና አሳፍም በጸናጽል ይዘምሩ ነበር። ካህናቱም በናያሰና የሀዘኤል በእግዚአብሔር ቃል ኪዳን ታቦት ፊት ሁልጊዜ መለክት ይነቱ ነበር።» (ዮ 16 : 4-6)

ሌዋውያን የነበሩት እነአሳፍ የተለያዩ የሙዚቃ መሳሪያዎችን መጫወታቸው፣ የአሮን ልጆች የሆኑ ካህናቶች ደግሞ በቃልኪዳን ታቦት ፊት መለክት ይዘው መንፋታቸው የሁልጊዜ ተግባራቸው ነበር።

ሙዚቃ በእግዚአብሔር መገኘት ውስጥ ትልቅ ስፍራ እንዳለው ከዚህ ክፍል በሚገባ መረዳት እንችላለን። ምክንያቱም በታቦቱ ፊት የሙዚቃ መሳሪያዎችን ይጫወቱ ነበርና። መዝሙረኛው ዳዊት በዘመኑ ካከናወናቸው ታላላቅ ተግባራት መካከል አንዱና ዋነኛው ሙዚቃን በተቀናበረና በተዋሐደ መንገድ በቤተ መቅደስ ውስጥ ማስተዋወቁ ነበር። ዳዊት በገናን ደህና አድርጎ መጫወት መቻሉ ፕሮፌሽናል ሙዚቀኛ እንደነበረ ያሳየናል። ከዚህም በላይ በዘመኑ የነበሩትን የሙዚቃ መሳሪያዎችና በሙዚቃ ረገድ ሙያተኛ የሆኑትን ካህናቶች በሙሉ ተጠቅሞአል።

መዝሙረኛው ዳዊት በዘመኑ ካከናወናቸው ታላላቅ ተግባራት መካከል አንዱና ዋነኛው ሙዚቃን በተቀናበረና በተዋሐደ መንገድ በቤተ መቅደስ ውስጥ ማስተዋወቁ ነበር።

«... በመለክት ድምፅ አመሰግኑት፤ በበገናና በመሰንቆ አመሰግኑት፤ በከበርና በዘፈን አመሰግኑት፤ በአውታርና በአምቢልታ አመሰግኑት ድምፁ መልካም በሆነ ጸናጽል አመሰግኑት አልልታ ባለው ጸናጽል አመሰግኑት እስትንፋስ ያለው ሁሉ እግዚአብሔርን ያመሰግን።» (ሃሌሉያ፡) መዝ 150 : 3-6

መለክት፣ በገና፣ መሰንቆ፣ ከበር፣ አውታር፣ አምቢልታና ጸናጽል ባጠቃላይ ሰባት የሙዚቃ መሳሪያ አይነቶች በቤተመቅደስ ውስጥ ስራ ላይ ውለዋል። ድምፅ በሶስት መንገዶች ይፈጠራል፤ እነዚህም ሁለት ነገሮች ሲጋጩ የሚፈጠር ድምፅ፣ በንዝረት የሚፈጠር ድምፅና በትንፋሽ (በነፋስ) የሚፈጠር ድምፅ ናቸው። የሙዚቃ መሳሪያዎቹም ደግሞ በሶስት ዋና ዋና መንገድ በተመሳሳይ መልኩ ይከፈላሉ።

የሙዚቃ መሳሪያዎች

ቁጥር	ዓይነት	መሳሪያዎች
1.	የተንፋሽ መሳሪያዎች	መለክት፣ አምቢልታ
2.	የክር መሳሪያዎች	በገና፣ መሰንቆ፣ አውታር
3.	የምት መሳሪያዎች	ከበር፣ ጸናጽል

የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ለሙዚቃ የምትሰጠው ስፍራ በጣም አናሳ ከመሆኑም በላይ በተለያዩ የሙዚቃ መሳሪያዎች መጠቀም አንደኛው ኃገራዊ ይቆጠር እንደነበር የቅርብ ጊዜ ትዝታችን ነው። አሁን ካለንበት ዘመን የሶስት ሺህ ዓመታት ርቀት ላይ የነበሩት እነዳዊት ከአሁኑ ዘመን ጋር ሲወዳደር ስልጣኔ ያልነበራቸው ቢሆንም በዘመናቸው የነበሩትን የሙዚቃ መሳሪያዎች በሙሉ ለእግዚአብሔር ክብር አውለዋቸዋል። በተራ ተከፋፍለው ማገልገላቸውም በአንድ ሙዚቀኛ ላይ ሳይሆን በብዙ ሙዚቃ ተጫዋቾች ላይ የተመሰረተ አሰራር እንደነበራቸውም ይጠቁመናል።

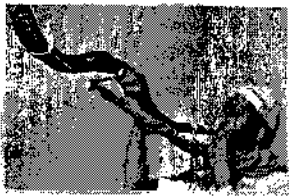
«ራሱ ሺህም ለምስጋና በተሰሩ በዜማ ዕቃዎች እግዚአብሔርን ያመሰግኑ ነበር።» (ዮ 23 : 5)

እስኪ ይታያችሁ! አራት ሺህ የሚያህሉ ሌዋውያንና ካህናቶች ለመግባት ወደሚያስፈራው ቅድስተ ቅዱሳን በፈረቃ ንብተው በታቦቱ ፊት ሙዚቃ ሲጫወቱ አለመቀሰፋቸው እግዚአብሔር በትክክል ሙዚቃን እንደሚወድ የሚያመለክት አይመስላችሁም ወይ? ስለዚህ በአሁኑም ዘመን ያለች ቤተ ክርስቲያን ሙዚቃ የእግዚአብሔርን ህልውና ለማምጣት የሚያበረክተውን የተቀደሰ አስተዋፅኦ በመረዳት በዚህ አቅጣጫ ትኩረት መስጠት ይኖርባታል። በተጨማሪም ሙዚቀኞችን በብዛት ማፍራትና ማስልጠን አፅንኦት ሊሰጠው የሚገባ ጉዳይ ነው። ይህንን ስንል ግን «ያለሙዚቃ አምልኮ የለም!» የሚል የፅንፈኝነት ድምጻዊ እየተሰጠ አለመሆኑ ግልፅ ነው። ነገር ግን ከመንፈስና ከህይወት ለሚጀምር እውነተኛ አምልኮ ሙዚቃ የሚያበረክተውን የከበረ አስተዋፅኦ ለማሳየት ነው።

ከሙዚቃ መሳሪያ አይነቶች በበላይነት ሥፍራ ያላቸውን የመለክት፣ የበገና እንዲሁም የከበር (ጸናጽል) የሙዚቃ ዕቃዎችን እንመልከት።

1. መለክት (Trumpet)

እግዚአብሔር ከእስራኤል ህዝብ ጋር በሲና ተራራ ላይ ሲተዋወቅ ይዘላቸው ከወረዳቸው ከደመና፣ ከእሳት፣ ከራሱ ድምፅ፣ በተጨማሪ የመለክት ድምፅ ነበር። መለክት በተቀዳሚነትና ሌሎችን የሙዚቃ መሳሪያዎች በመወከል የሚጠራ ዐይነተኛ መሳሪያ ነው። የእስራኤል ህዝቦች መለክትን ከብር ወይም ከቀንድ ይሰሩ ነበር። ሙሴም ከእግዚአብሔር በተቀበለው ትዕዛዛት መሰረት የሰራቸው ሁለት መለክቶች አገልግሎት በአራት ይከፈላል። ህዝብን ለመሰብሰብ፣ ለጦርነት፣ በዓላትን ለማወጅና በታቦቱ ፊት ለመጫወት።

ሀ. መለክት ህዝብን ለመሰብሰብ ይነፋል

«እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ ብሎ ተናገረው፡- ሁለት የብር መለክቶች ጠፍጥፈህ ለአንተ እድርግ ማህበሩን ለመጥራት ከሰፈራቸውም ለማሰንገዝ ይሁኑልህ። ሁለቱም መለክቶች በተነፋ ጊዜ ማህበሩ ሁሉ ወደ አንተ

እጅግ ብዙ ቁጥር የነበረውን የእስራኤልን ማንበር ክላራናታ በታ ወደ መገናኛው ድንኳን ለመሰብሰብ ከፍተኛ ድምፅ ያለው መሳሪያ አስፈላጊ ነበር፡፡ ሙሴ የሰራቸው ሁለት መለኮቶች ሲነፉ የእስራኤል ህዝቦች ወደመገናኛው ድንኳን ከተሰበሰቡ፣ የመለኮቶቹ የድምፅ ጉልበት ምን ያህል ከፍተኛ እንደነበረ መገናኛው አያዳግትም፡፡ ህዝብ ከተበታተነበት ሥፍራ ወደ እግዚአብሔር ድንኳን ለመጥራትና ለመሰብሰብ የሙዚቃ መሳሪያዎች ቁንጮ የሆነው መለኮት አይነተኛ መንገድ ነበር፡፡

በተመሳሳይ መልኩ በመላዕክትና በደመና ታጅቦ የሚመጣውን ኢየሱስን ለመቀበል መለኮት ሙታንንና ሀያዋንን ከያሉበት የሚጠራ መሳሪያ እንደሆነ መፅሐፍ ቅዱስ ይነግረናል፡፡ የድምፁ ጉልበትም ለዘመናት ሙታን የሆኑትን እንኳን እስኪቀሰቅሱና እስኪለሙት ድረስ እጅግ የበረታ፣ ኃይለኛ ይሆናል፡፡

«ይታ ራሱ በትዕዛዝ በመላዕክትም አለቃ ድምፅ፣ በእግዚአብሔርም መለኮት ከሰማይ ይወርዳል፡፡ በክርስቶስ የሞቱ አስቀድመው ይነሳሉ፣ ከዚያም በኋላ እኛ ሕያዋን ሆነን የምንቀረው ይታን በአየር ለመቀበል ከእነርሱ ጋር በደመና እንጠቃለን፡፡» ዮሐ 4 : 13 - 17

«ነገር ግን የኋለኛው መለኮት ሲነፉ ሁላችን በድንገት በቅፅበት አይን እንለወጣለን፡፡» ዮሐ 15 : 51

ለ. መለኮት ለጦርነት ይነፋል

«በሚገፋችሁም ጠላት ላይ በምድራችሁ ወደ ሰልፍ ለትወጡ ከፍ ባለ ድምፅ መለኮቶቹን ንፉ፡፡ በእግዚአብሔርም በአምላካችሁ ፊት ትታሰባላችሁ፡፡ ከጠላቶቻችሁም ትድናላችሁ፡፡» ዘገ 10 : 9

የእስራኤል ህዝብ በዚሁ ትዕዛዝ መሰረት የእግዚአብሔርን መለኮት በጠላቶቻቸው ፊት በመንፋት ድልን አግኝተዋል፡፡ እግዚአብሔርም የመለኮቱን ድምፅ ሲሰማ ህዝቡን በማሰብ ከጠላቶቻቸው እጅ አድናክተዋል፡፡ ለዚህ ትልቅ ምሳሌ የሚሆኑን ኢያሱና ጌድዮን ናቸው፡፡

የኢያሱ መለኮት

«ለባቱም ካህናት ሰባት ቀንደ መለኮት ይዘው በእግዚአብሔር ታቦት ፊት ይሄዱ ነበር፡፡ ቀንደ መለኮቱንም ይነፉ ነበር፡፡ ሰልፈኞቹም በፊታቸው ይሄዱ ነበር የቀሩትም ሕዝብ ከእግዚአብሔር ታቦት በኋላ ይመጡ ነበር፡፡» ሊዳ 6 : 13

«ህዝቡም ጮሁ፣ ካህናቱም ቀንደ መለኮቱን ነፉ ህዝቡም የቀንደ መለኮቱን ድምፅ በሰሙ ጊዜ ታላቅ ጩኸት ጮሁ ቅጥሩም ወደቀ . . . ከተማይቱንም ወሰዱ፡፡» ሊዳ 6 : 20

በጥንት ዘመን ቅጥር ዋነኛ የሀገር መከላከያ ነበር፡፡ በቅጥር የተቀጠረች

ከተማ ማን እንደሚገባባትና እንደሚወጣባት በመንግስት ዘንድ በመረጃ ይታወቃል፡፡ ከዚህም በላይ ደግሞ የጠላት ጦር በመጣ ጊዜ ወታደሮች በጠላት ላይ በቀላሉ ጥቃት ማድረስ እንዲችሉ ቅጥሩ አይነተኛ ሚናን ይጫወታል፡፡ ጉበኞችና ጠባቂዎችም በቅጥር ላይ በመሆን ክሩቅ ያለውን የጠላት አመጣጥ ለመቆጣጠር ይችሉ ነበር፡፡ ታዲያ ኢያሱ ካሸነፋቸው ለላላ አንድ ነገስታቶች መካከል የመጀመሪያዋን ግዙፍ ቅጥር የነበራትን ኢያሪኮን ለመውረስ የመለኮቶች መነፋት ከፍተኛ ድርሻ ነበረው፡፡

የእስራኤል ህዝብ ቅጥሩን ለስድስት ቀናት ሲዘሩት ድምፅን አላሰሙም ነበር፡፡ ነገር ግን ከታቦቱ ፊት እየሄዱ ሰባት ካህናት ሰባት መለኮቶችን ይዘው ያለማድረግ ለተከታታይ ቀናት ይነፉ ነበር፡፡ ባጠቃላይ በሰባት ቀናቶች ውስጥ ለእስራ ሶስት ጊዜ ቅጥሩን የዘሩት የእስራኤል ህዝቦች በመጨረሻው ዙር ላይ ከመለኮቱ ጋር አብረው ሲጮሁ ቅጥሩ ወደቀ፣ ከተማይቱንም ገብተው ወሰዱ፡፡

የጌድዮን መለኮት

«ሦስቱንም መቶ ሰዎች በሦስት ወገን ከፈላቸው በሁሉም እጅ ቀንደ መለኮትና ባዶ ማሰሮ በማሰራውም ውስጥ ችቦ ሰጡ፡፡ . . . ሦስቱንም መቶ ቀንደ መለኮቶች ነፉ፣ እግዚአብሔርም የሰውን ሁሉ ሰይፍ በባልንጀራውና በሠራዊቱ ሁሉ ላይ አደረገ፡፡» መሳ 6 : 16 - 22

መለኮት፣ በገና፣
መሰንቆ፣ ከበር፣
እውታር፣ እምቢልታና
ጸናጽብ ባጠቃላይ ሰባት
የሙዚቃ መሳሪያ
እይነቶች በዚህ መቅደስ
ውስጥ ስራ ላይ ውሰዋል!

በዛታቸው እንደአንበባ የሆኑ ምድያማውያን፣ አማሌቃውያንና የምስራቅ ሰዎች ወደእስራኤል ሸለቆ፣ ሶስት መቶ ብቻ የሆኑ ነገር ግን ሶስት መቶ ቀንደ መለኮቶችን የያዙ የእግዚአብሔር ሠራዊቶች ከጌድዮን ጋር ወረዱ፡፡ ሁለት መለኮቶች በምድረበዳ የነበረውን የእስራኤልን ህዝብ መጥራትና መለኮብስ ከቻለ ሶስት መቶ መለኮቶች ሲነፉ ሊያወጡት የሚችሉት ድምፅ፣ በተለይም ደግሞ በሌሊት፣ በውድቅት ጨለማ ምን ያህል ድንጋጤንና መርበትበትን በጠላቶች መካከል እንደሚፈጥር መገመት አያዳግትም፡፡ ስለዚህ ሰው ሁሉ ባልንጀራውን ለማጥፋት ተረዳ፣ ጠላቶቻቸውም ከመለኮቱ ድምፅ ድንጋጤ የተነሳ እርስ በርስ ሰይፍ ተማዘቱ፣ ድሉም የጌድዮንና የእግዚአብሔር ሆነ፡፡

ሐ. መለኮት በዓላትን ለማክበር ይነፋል

«ደግሞም በደስታችሁ ቀን በበዓላችሁም ዘመን በወርም መባቻ በሚቃጠል መሥዋዕታችሁ ላይ መለኮቶችን ንፉ፣ እርሱም በአምላካችሁ ፊት ለመታሰቢያ ይሆንላችኋል፡፡» ዘገ 10 : 10

ህዝቡን ለመሰብሰብና ለጦርነት መለኮቶችን ከመጠቀማቸው በተጨማሪ በሦስተኛ ደረጃ የእስራኤል ህዝብ በሚያከብሩአቸው በዓላቶች ሁሉ ላይና መስዋዕት በሚሰጡበት ጊዜ ሁሉ መለኮቶችን ይነፋሉ፡፡ ይህም በዓላቶች መጀመሪያቸውን ማብሰሪያ እንዲሁም ደግሞ ደስታቸውን መግለጫ ነበር፡፡

ለዳስ በዓል፣ ለፋሲካ በዓል፣ ለቂጣ በዓል፣ በሰንበት፣ በኢየሱስ ስላሳ በሌሎችም ህዝብን ባማከሉ በዓላቶች ሁሉ ላይ የመለከት ድምፅ በእስራኤል ምድር ይሰማል። ይህንንም በማድረጋቸው ምክንያት በአምላካቸው በእግዚአብሔር ዘንድ መታሰቢያን ያገኛሉ።

መ. መለከት በታቦቱ ፊት ይነፋል

«ከሀናቱም በያያሰና የሕዝቤል በእግዚአብሔር ቃል ኪዳን ታቦት ፊት ሁልጊዜ መለከት ይነፋ ነበር።» 1ኛ ዘግ 16 : 6

«ዳዊትና የእስራኤልም ቤት ሁሉ ሆነ እያሉ ቀንደ መለከትም እየነፉ የእግዚአብሔርን ታቦት አመጡ።» 2ኛ ዘግ 6 : 15

ታቦቱ ባለበት ቦታ ሁሉ የመለከት ድምፅ ይሰማል። ይህም የእግዚአብሔር መገኘትና መለከት ፊደላት የማይለያዩ፣ በመካከላቸውም ቀጥተኛ የሆነ ግንኙነት እንዳላቸው ያመለክታል። ሐዋርያው ዮሐንስ በፍጥሞ ደሴት ቅዱስ በነበረበት ወቅት ያየው ራዕይም ይህንን የሚያረጋግጥ ነው።

«በጊታ ቀን በመንፈስ ነበርሁ፣ በጋላዬም የመለከትን ድምፅ የሚመስልን ታላቅ ድምፅ ሰማሁ።» 2ኛ ዘግ 1 : 10

ሐዋርያው ዮሐንስ «በመንፈስ ነበርሁ» ሲለን በእግዚአብሔር ሀልዎት ውስጥ እንደነበረ ያሳያል። በእግዚአብሔር መገኘት ውስጥ እያለ ነው እንደመለከት ያለን ታላቅ ድምፅ የሰማው። ነብዩ ዘካርያስም እግዚአብሔር ሲገለጥ የመለከት ድምፅ እንደሚያሰማ ተናግሮአል።

«እግዚአብሔርም በእነርሱ ላይ ይገለጻል። ፍላገውም እንደመብረቅ ይወጣል። ጌታ እግዚአብሔርም መለከትን ይነፋል፣ በደቡብም ዐውሎ ነፋስ ይሄዳል።» ዘግ 9 : 14

2. በገና (Harp)

የትንፋሽ መሣሪያዎች የሆኑት መለከትና አምቢልታ በአንድ ጊዜ አንድን ድምፅ ብቻ ሲያወጡ የክር መሳሪያ የሆነው በገና ግን ብዙ ድምጾችን በአንድነትና በቅንብር በማውጣቱና “Harmony” በመፍጠሩ ከሌሎቹ መሳሪያዎች ይለያል።

ዳዊት በገናን መልካም አድርጎ በመጫወት በዘመኑ ወደር አልነበረውም። ለመጀመሪያ ጊዜም ወደ ቤተ መንግስት የገባበት ምክንያት ለላዕል በገናን ለመጫወት ነበር።

የበገና ድምፅ ሶስት መሠረታዊ ጥቅሞች አሉት። በመጀመሪያ የደስታ መንፈስ በመፍጠር ክፉ መንፈስን ያርቃል። ቀጥሎም የእግዚአብሔርን እጅ ለማንቀሳቀስ ከባቢ እየርገና ሁኔታን ይፈጥራል። በሶስተኛ ደረጃ ብዙ ህዝብ ላማከሉ አምልኮዎች ተምሳሌትነት ይውላል።

ሀ. በገና የደስታን መንፈስ ፈጥሮ ክፉ መንፈስን ያርቃል!

የእስራኤል የመጀመሪያ ንጉስ የነበረው ሳዖል እግዚአብሔርን መታዘዝ ካቆመ በጋላ ክፉ መንፈስ ያለቃየው ነበር። ይህንን የተመለከቱ ባለሟሎች ንጉሱን ያማከሩት የእእምሮ ህክምና እንዲደረግለት ሳይሆን በገና ደርዳሪ እንዲመጣለት ነበር።

«ዳዊት በገና ይዞ በእጁ ይመታ ነበር፣ ሳዖልንም ደስ ያሰኘው፣ ያሰርፈውም ነበር፣ ክፉ መንፈስም ከእርሱ ይርቅ ነበር።» 1ኛ ዘግ 16 : 23

እርሱሳን መናፍስት ጎበሬ - ድምፅ የሚፈጥርንና በእግዚአብሔር መንፈስ የሆነን የበገናን መዘቃ ሲሰሙ በዚያ አካባቢ መቆየት አይችሉም፤ ስፍራውን ለቀው ይሄዳሉ። በምትኩ ደግሞ ቅዱሱ የእግዚአብሔር መንፈስ እውነተኛ በሆነና በተቀባ እጅ የተቃኘን የበገናን ድምፅ ሲሰማ ደስታንና እርፍትን ይዞ ወደዚያ ቦታ ይመጣል።

ለ. በገና የእግዚአብሔርን እጅ ያንቀሳቅሳል!

አክሁብ አምልኮተ እግዚአብሔርን በእስራኤል ምድር አጥፍቶ ባኦል እንዲመለከ ያደረገ ክፉ ንጉስ ነበረ። ታዲያ በአክሁብ እግር ተተክቶ የነገሰው ልጁ ኢዮራም ከይሁዳ ንጉስ ከኢዮሳፍጥ ጋር የእግዚአብሔርን ድምፅ ሊጠይቁ ወደ ነብዩ አልሳቦ መጡ። ነገር ግን ኤልሳቦ በታያተኛው በኢዮራም ምክንያት የራቀበትን የእግዚአብሔርን ህልውና እንደገና ለመጋበዝና የትንቢት ቃልን ለመቀበል ባለ በገና አምጡልኝ አለ።

«ባለ በገናውም በደረደረ ጊዜ የእግዚአብሔር እጅ መጣችበት። እንዲሁም አለ፣ በዚህ ሽለቆ ውስጥ ጉድጓድ ቆፍሩ፣ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል ነፋስን አታዩም፣ ዝናብም አታዩም፣ ይህ ሽለቆ ግን ውሃ ይሞላል።» 2ኛ ዘግ 3 : 14-17

ሐ. በገና ህዝባዊ አምልኮን ይወክላል!

«... አራቱ እንሰላችና ሃያ አራቱ ሽማግሌዎች በበጉ ፊት ወድቀው ሰገዱ፣ እያንዳንዳቸውም በገናንና የቅዱሳን ፀሎት የሆነ ዕጣን የሞላበትን የወርቅ ዕቃ ያዙ።» 2ኛ ዘግ 5 : 7-8

በገና ባሉት ብዙ ክሮች አማካኝነት የተለያዩ የድምፅ ውህደቶችን ስለሚፈጥር በተለያዩ ድምጾች በአንድነት በ “Harmony” መዘመርን ይወክላል። ይህም ደግሞ በአምልኮ ጥልቅ ወደሆነው ልምምድ ውስጥ ለመግባት ወላኝነት አለው። በሃገራችን በአብዛኛው የሚታየው በሶሎ

መዘመር ነው። በተለያዩ ድምፆች የሚዘመሩ ጥቂት መዘመራን ቢኖሩም ይህ ድርጊታቸው ከመፅሐፍ ቅዱስ ሳይሆን ከውጭ ሃገራት እንደመጣ ተደርጎም ስለሚቆጠር ተቀባይነታቸው እምብዛም ነበር። ሆኖም ግን ይህ አስተሳሰብ እየተቀየረ መምጣቱን የሚያመለክቱ ለውጦች በእሁኑ ጊዜ እየታዩ መጥተዋል።

በ "Harmony" የመዘመርን ጥቅም በምሳሌ ለማስረዳት ያህል ስለጊታር ስድስት ክሮች እንነጋገር። እያንዳንዳቸው ክሮች የተለያዩ ደግሞም የራሳቸው የሆነ ቅኝት ያላቸው ናቸው። ሁሉም ክሮች አንድ አይነት ድምፅ ቢያወጡ ኖሮ ሀብር ስላለው የጊታር ድምፅ ለማውራት ይችግረን ነበር። ነገር ግን የተለያዩ ድምፆቻቸው ሲዋሃዱ ልክ አንድ ድምፅ እንዳላቸው ያህል አንድነትን ይፈጥራሉ። ስለዚህ ይህ ውህደት በሙዚቃ ላይ ብቻ ሳይሆን የተለያዩ ድምፆችም በአንድነትና ሀብር በመስራት ሊዘመሩ እንደሚችሉ የሚያሳይ ነው። በአንፃሩ ደግሞ መለከት ሊያወጣልን የሚችለው አንድን ድምፅ (ሶሎ ድምፅ) ብቻ ነው። ስለዚህ በአንድ ድምፅ ብቻ መዘመርም ሀብር ባለው ድምፅ መዘመርም ሁለቱም መፅሐፍ ቅዱሳዊ ናቸው። ሆኖም ግን ሁሉንም በየቦታቸው መጠቀም በእግዚአብሔር ህልውና ውስጥ ለሚኖረው የመንፈስ ፍላጎት ከፍተኛ እገዛ እንደሚያደርግ መታወቅ ይኖርበታል።

3. ከበሮና ጸናጽል (Drum & Percussion)

«ዳዊትና የእስራኤልም ቤት ሁሉ በቅኔና በበገና በመሰንቆም በከበሮና በነጋሪትና በጸናጽል በእግዚአብሔር ፊት በመላኩ ሥልጣናቸው ይጫወቱ ነበር።» 2ኛ ሰጊ 6 : 5

«እንዲሁ እስራኤል ሁሉ ሆ እያሉ ቀንደ መለከትና እምቢልታ እየነፉ ጸናጽልና መሰንቆም በገናም እየመቱ የእግዚአብሔርን የቃል ኪዳን ታቦት አመጡ።» 1ኛ ሰጊ 15 : 28

መለከት የትገፋሽ መሳሪያ፣ በገና የንዝረት መሳሪያ ከበሮና ጸናጽል ደግሞ የምት መሳሪያዎች እንደሆኑ ተመልክተናል። በንጉስ ዳዊት ዘመንም ከከበሮና ከጸናጽል የሚገኘው የሙዚቃ ድምጽ

በእግዚአብሔር ህልውና በተመሰለው በታቦት ፊት መስማቱ የምት መሳሪያዎች በመንፈሳዊው ዓለም ያላቸውን ተቀባይነት ያሳያል።

በመሰረቱ ዜማን ዜማ ከሚያሰኙት ዋነኛ ነገሮች መካከል እንዱ የሙዚቃ ምት ነው። ሁሉም ዜማዎች ደግሞ የራሳቸው የሆነ የሙዚቃ ምት አካሄድና ፍጥነት እንዳላቸው ይታወቃል። ስለሆነም ከበሮና ጸናጽል ይህንን የምት አካሄድና የሙዚቃውን ፍጥነት እንድንጠብቅ በማድረግ የሚያበረክቱት አስተዋፅኦ እጅግ የላቀ ነው።

ዳዊት ጎልያድን በዘረረ ጊዜ የእስራኤል ሴቶች ከበሮና አታሞ ይዘው እየዘመሩ የሳያልን ሠራዊት መቀበላቸው ከበሮ በእስራኤል ዘንድ የተለመደ የሙዚቃ መሳሪያ እንደነበረ ያመለክተናል። በተለይም ከድል መልስ

ለሚደረግ የምስጋና መዝሙር ከበሮ ወሳኝነት ያለው የሙዚቃ መሳሪያ ዓይነት ነው። ሲመታ የሚሰጠው ወፍራምና ጥልቅ የሆነ ድምፅ ደስታን ከመፍጠሩም በላይ ከፍ ባለ ዜማ ለመዘመር ያግዛል።

የኤርትራ ባህር ተከፍሎ በደረቅ ምድር የተሻገሩት የእስራኤል ሕዝቦች በሙሴ እህት በማሪያም መሪነት በተመሳሳይ መልኩ ሴቶች ከበሮአቸውን እንስተው «በክብር ከፍ ከፍ ብሎአልና ለእግዚአብሔር ዘምሩ፤ ፈረሱንና ፈረሰኛውን በባህር ጣል።» ብለው መዘመራቸው ከበሮ በታቦት ፊት ብቻ ሳይሆን በተለይም ደግሞ በድልና በምስጋና ጊዜ የሚጫወተው ሚና ቀላል እንዳልሆነ የሚያሳይ ነው።

«የእርን እህት ነቢይቱ ማሪያምም ከበሮ በእጅዋ ወሰደች፤ ሴቶችም ሁሉ በከበሮና በዘፈን በገላጥ ወጡ።» 1ኛ ሰጊ 14 : 20

ከከበሮ፣ ከመለከትና ከበገና ጋር ተዳምረው ሌሎችም የሙዚቃ መሳሪያዎች በሙሉ በእግዚአብሔር ህልውና ውስጥ ትልቅ ድርሻ አላቸው። በመሆኑም ሁሉም በራሳቸው ሥጥያት እንዳልሆኑና ከዚያም ባለፈ መልኩ «ለእግዚአብሔር ክብር ለመዋል የተሰሩ ናቸው» ብሎ መደምደም ይቻላል።

ከዚህም በላይ ደግሞ ሁልጊዜ፣ በማንኛውም ሁኔታ ከእኛ ጋር እንዲሆንልን ለምንመኘውና ለምንናፍቀው የእግዚአብሔር ህልውና በሙሳት መገኘት የኪቦርድ ብቻ ሳይሆን የተለያዩ የሙዚቃ መሳሪያዎች ውህደት ቁልፍ ሚናን እንደሚጫወት ቤተክርስቲያን አጥብቃ መረዳት ይኖርባታል። ይህንንም በማድረግ በእግዚአብሔር መገኘት ላይ የተመሰረተ የቅዱሳን መሰባሰብ በቤተክርስቲያን ውስጥ እንዲሰፋፋ ያግዛል።

ቅድስተ ቅዱሳንና ዝማሬያዊ አምልኮ

አዋውያንም ወገን የአባቶቻቸው ቤቶች አለቆች የነበሩ መዘምራን አነዚህ ናቸው። ሥራቸውም ሌሊትና ቀን ነበረና፤ ያለ ሌላ ስራ በየኋላቸው ይቀመጡ ነበር።» (ዮ ፲፮ ፡ ፩)

በሃገራችን ያሉ ዘማሪዎች አብዛኞቹ ለዝማሬአቸው እንጂ ሙዚቃን ለመቻል እምብዛም ትኩረት ሲሰጡት አይታይም። በተመሳሳይ መልኩ ደግሞ አብዛኞቹ ሙዚቀኞች ሙዚቃን ለመጫወት እንጂ በውስጣቸው ላለው የመዘመር ብቃት ብዙ ቦታ አይሰጡትም። ሆኖም ግን ሙዚቃና ዝማሬ ፈፅሞ ሊለያዩ የማይችሉ እንደውም እርስ በእርሳቸው የሚደጋገፉ የእንድ ሳንቲም ሁለት ገፅታዎች ናቸው። ለዚህ ትልቅ ማስረጃችን በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ ያገለግሉ የነበሩ ዘማሪዎች በሙሉ ሙዚቃን የሚያውቁ፤ ሙዚቀኞቹም ደግሞ የሚዘምሩ መሆናቸው ነው።

ዝማሬ ዜማን፤ እንዲሁም ትርጉም የሚሰጡ ቃላቶችን በግጥም መልክ ያካተተ ከአንደበት የሚወጣ ሰዋዊ ሙዚቃ ነው። ሙዚቃ በንዝረት፤ በትንፋሽና በምት እንደሚፈጠር አይተናል። ከሰው የሚወጣ ዜማ ደግሞ ሰስቱንም አጣምሮ የያዘ ነው።

ድምፅ እንዲፈጠር፡-

- ከውስጣችን የሚወጣ ትንፋሽ፤
- በጉሮሮአችን ውስጥ የሚርገበገቡ ጡንቻዎች፤
- እንዲሁም ደግሞ ቃሎችን ለመፍጠር በአፋችን ውስጥ በምሳሳችን፤ በከንፈራችን፤ በትናጋችንና በጥርሳችን መካከል የሚደረግ ግጭት (ምት) መኖር አለበት።

በመሆኑም የሙዚቃና የዜማ ጥምረት ምን ያህል አስገራሚና አስደናቂ እንደሆነ ከዚህ እውነት በመነሳት መረዳት ይቻላል።

በተጨማሪም እስከዛሬ የተፈጠሩ የዜማ ብዛቶችና የመዝሙር አይነቶች አለመመሳሰላቸው፤ እንዲሁም ደግሞ በአለም ዙሪያ በየሃገራቱ ያሉ የተለያዩ የዜማ ዘይቤዎች፤ ስልቶች (Styles) መኖራቸው፤ በዝማሬ ረገድ ለሰው ልጅ የተሰጠው የፈጠራ ችሎታ እግዚአብሔር በአዲስ ዜማ መመለከን እንደሚወድ አመልካች ነው። በእርግጥ አንዳንድ መዝሙሮች ዘመናትን ሰንጥቀው ለብዙ ጊዜ የመዘመርና የመደመጥ ብቃት አላቸው። ታዲያ ምን አይነት መዝሙሮች እንዲህ አይነት ብቃት እንዳላቸው በንፈትሽ ክራስ ተኮር የወጡና በእግዚአብሔር ማንነት ላይ ያተኮሩ ለመሆናቸው ጥርጥር የለውም።

ለምሳሌ «ነፍሴ ላንተ መዝሙር ታቀርባለሽ ሃያል ግሩም ታላቅ አምላክ!» የሚለው መዝሙር መቶ አመታትን የተሻገረና የዘለቀ በተለያዩ ቋንቋዎች

ዝማሬ ዜማንና ትርጉም የሚሰጡ ቃላቶችን በግጥም መልክ ያካተተ ከአንደበት የሚወጣ ሰዋዊ ሙዚቃ ነው!

ተተርጉሞ እስካሁንም ድረስ ሊዘመር የእግዚአብሔርን ህልውና የማንቀሳቀስ ጉልበት ያለው የውዳሴ መዝሙር እንደሆነ በማስረጃነት መጥቀስ ይቻላል። «ቸር ነውና ምህረቱ ለዘላለም ነውና!» የሚለው የዳዊት መዝሙርም ከአምስት ትውልድ በኋላ በነገሰው በልጁ በኢየሱፍጥ ዘመን ሊዘመር ድብቅ ጦር እንዳስነሳላቸውና ጠላቶቻቸውን እንደረቱበት መፅሐፍ ቅዱስ ይነግረናል።

አንዳንድ ሰዎች መዝሙር የአዲስ ኪዳን አገልግሎት ክፍል ወይም የመንፈስ ቅዱስ የፀጋ ስጦታ እንዳልሆነ ሲያስተምሩ ይደመጣሉ። እውነታው ግን ይህ አይደለም። በእርግጥ «ከነበረው የሰደት ተፅዕኖ የተነሳ በመጀመሪያይቱ ቤተክርስቲያን ዘመን ሙክ ብሎ መዘመር የሚቻልበት ሁኔታ አልነበረም!» ብለን ብናስብ እንኳ ተሳስተናል። ምክንያቱም በእስርቤት ውስጥ ሆነው እንዳውሉስ በዝማሬ እግዚአብሔርን ያመለግኑ እንደነበረ ተፅፎልናልና። ከዚህም በላይ ሐዋርያው ጳውሎስ የመንፈስ ቅዱስ የፀጋ ስጦታዎች ባስተማረበት ክፍል ውስጥ መዝሙር አንዱ መገለጫ እንደሆነ ቁልጭ አድርጎ አስቀምጦታል።

«በምትሰበሰቡበት ጊዜ ለእያንዳንዱ መዝሙር አለው፤ ትምህርት አለው፤ መግለጥ አለው፤ በልሳን መናገር አለው፤ መተርጎም አለው፤ ሁሉ ለማግኘት ይሁን።» (ዮ ፲፭ ፡ ፲፭)

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ ከእስራ ሁለቱ ደቀመዛሙርት ጋር የጌታን እራት ብሰሉ በኋላ መዝሙር እንደዘመረ መፅሐፍ ቅዱስ ያረጋግጥልናል።

«መዝሙርም ከዘመሩ በኋላ ወደ ደብረዘይት ወጡ።» (ዮ ፲፭ ፡ ፳፭)

የወገኒ መሠረት እስኪናወጥ፤ የተዘጉ ደጃች እስኪከፈቱና የእጃቸው ሰንሰለት እስኪፈታ ድረስ በመዝሙር የሚገለጠውን መለኮታዊ ጉልበት የሚያውቀው ሐዋርያው ጳውሎስም በፃፋቸው መልዕክቶች ዝማሬ በምስጋናና በአምልኮ ውስጥ ያለውን ዓይነተኛ ድርሻ ደጋግሞ አስተምሮአል።

«በመዝሙርና በዝማሬ በመንፈሳዊም ቅኔ እርስ በእርሳችሁ ተነጋገሩ፤ ለጌታም በልባችሁ ተቀኙና ዘምሩ።» (ኤ ፮ ፡ ፲፱)

«በመዝሙርና በዝማሬ በመንፈሳዊም ቅኔ በፀጋው በልባችሁ ለእግዚአብሔር ዘምሩ።» (ዳ ፩ ፡ ፲፭)

በመዝሙር በዝማሬና በመንፈሳዊ ቅኔ መካከል ሰላሳው ልዩነት ብንመለከት መዝሙር (Psalms) በእግዚአብሔር ቃል ላይ የተሃፈው የዳዊትና የሌሎች ቅዱሳን ዜማና ግጥም ሲሆን፤ ዝማሬ (Hymns) በመፅሐፍ ቅዱስ ላይ ተመስርቶ የተሃፈ በጉባኤ የሚዘመር የድሮዎቹንም የአሁኖቹንም መዝሙሮች የሚያካትት ነው። መንፈሳዊ ቅኔ (Spiritual Songs) ግን ልክ እንደልሳን ወይም እንደትንቢት በመንፈስ በመነጻት ሁሉም እማኝ ለጌታ በልቡ ዜማን እየሰራ ሊቀንሰት የሚችልበት ቅኔ ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ በአእምሮ እንደሚፀልይና እንደሚዘምር እንዲሁ ደግሞ በመንፈስ እንደሚፀልይና እንደሚዘምር ተናግሮአል።

መዝሙር ልክ እንደ አልማዝ ብዙ ንፅታዎች (መልኮች) ያሉት ነው። በመዝሙር እግዚአብሔርን እናመልካለን፤ እናወድሳለን፤ እናመሰግናለን። በመዝሙር ፀሎትን ልመናንና ምልጃን እናቀርባለን፤ የእግዚአብሔርን ፊት እንፈልጋለን። በመዝሙር ንስሐ እንገባለን። በመዝሙር ለሰዎች መልዕክትን እናስተላልፋለን። በመዝሙር ነፍሳችንን እንዲሁም ሰዎችን እናነቃቃለን፤ እናበረታታለን፤ መንገዳችንን እናስተካክላለን። በመዝሙር ትንቢት እንናገራለን፤ ለመንፈሳዊ ውጊያ እንዘጋጃለን። አብርሃም የእምነት አባት እንደነበረ ሁሉ የዝማሬ አባት የሆነው ጳዊት የዓፋቸው መዝሙሮች በሙሉ ከላይ የተጠቀሱትን ሃሳቦች በስፋትና በጥልቀት ያካተቱ ናቸው።

መዝሙር ዜማን፤ ግጥምንና ሙዚቃን ስለያዘ መልዕክት የማስተላለፍና ወደሰዎች ልብ ውስጥ ዘልቆ የመግባት ጉልበቱ ከፍተኛ እንደሆነ ብዙዎች ይስማሙበታል። በተጨማሪም ካልዜማ በንግግር ብቻ ከሚገለጥ ስብከት ይልቅ በተደጋጋሚ ያስመለልቸት መሰማቱ መልዕክትን አስረግጦ ለማስተላለፍ ሁነኛ መሣሪያ ያደርገዋል።

ቅድስተ ቅዱሳንና ትንቢታዊ አምልኮ

ዊት የሠራዊቱ አለቆችም ከአሳፍና ከኤማን ከኤዶታም ልጆች በመሰንቆና በበገና በጸናጽልም ትንቢት የሚናገሩትን ሰዎች ለማገልገል ሰዩ። ... እነዚህ የአሳፍ ልጆች በንጉሡ ትዕዛዝ ትንቢት ከተናገረው ከአሳፍ እጅ በታች ነበሩ። ... እነዚህ ስድስቱ ለእግዚአብሔር ምስጋናና ክብር በመሰንቆ ትንቢት ከተናገረው ከአባታቸው ከኤዶታም እጅ በታች ነበሩ። ... እነዚህ ሁሉ ቀንደ መሰከቱን ከፍ ያደርጉ ዘንድ በእግዚአብሔር ቃል የንጉሡ ባለ ራዕይ የሆነው የኤማን ልጆች ነበሩ።» 1ኛ ዜና 25፡1-5

በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ ይደረግ የነበረው ሌላኛው አገልግሎት ትንቢታዊ አምልኮ ነው። ስለትንቢታዊ አምልኮ ከማየታችን በፊት ስለትንቢትና ስለትብይነት አስቀድመን መመልከት ይኖርብናል።

የነብይነት አገልግሎት በብሉይ ኪዳን ለነበሩት ነገስታት ወሳኝነት ነበረው። እስራኤል በነገስታት፣ በህዝብ፣ በነብያትና በካህናት ላይ የተመሠረተች ሃገር ናት። ነገስታት ህዝብን የሚመሩ፣ የሚያስተዳድሩና ፍርድን የሚያደርጉ ሲሆን ካህናት ደግሞ በእግዚአብሔርና በህዝቡ መካከል ሆነው ቤተ መቅደሳዊ አገልግሎቶችን የሚሰጡ ነበሩ። ነብያት ግን በአብዛኛው የነገስታት አማካሪዎች፣ መንገድ ጠጽሟቸው፣ ነገስታትን ከተሳሳተ አቅጣጫ በተግላፅ መለሾች፣ ባጠቃላይ የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚያስታውቁ ነበሩ። የእስራኤል ነገስታት የነቢያቶችን አገልግሎት በተጋፉ መጠን እስተዳደራቸውና መንግስታቸው ሁልጊዜ የተበላሸና የማይፀና ይሆን ነበር። በተቃራኒው ደግሞ የነብያትን አገልግሎት የሚቀበሉና በእነርሱም በኩል ለሚመጣው የእግዚአብሔር ድምፅ ተገዢ የሚሆኑ እንደ ጳዊት ያሉ ነገስታቶች ደግሞ በጦርነት ድል አድራጊዎችና አሸናፊዎች የሆኑ አሊያም ምድራቸው ከጦርነት ያረፈችና ተዘልላ የተቀመጠች ነበረች።

ጌታችን እየሱስ ክርስቶስ በምድር ላይ በነብይነት ቅባት እንደተገለጠ ስለመጨረሻው ዘመን የተናገራቸው ትንቢታዊ ቃሎች በቂ ማስረጃዎች ናቸው። በተጨማሪም በመጀመሪያዋ ቤተክርስቲያንና በሐዋርያት ዘመን ነብያት የነበራቸው ሥፍራ ከፍተኛ ነበረ። ሐዋርያው ጳውሎስ በኢየሩሳሌም እስር እንደሚጠብቀው የጳውሎስን ቀበቶ ወስዶ ራሱን በማሰር ትንቢት የተናገረውንና በምድር ላይ ታላቅ ረሃብ እንደሚነሳ በማየት ቤተክርስቲያንን ዝግጁ ያደረገውን ነብዩ አጋቦስን በዋቢነት መጥቀስ ይቻላል። ይህ አገልግሎት በእግዚአብሔር መንግስት አሰራር ውስጥ ጉልህ ድርሻ አለው። ከአብርሃም ጀምሮ ሙሴና ጳዊት እንዲሁም ታላላቅ ነብያቶች ሁሉ ስለ መሲሁ ስለ ኢየሱስ የተናገሯቸው ትንቢቶች በአዲስ ኪዳን ተፈጻሚነትን እግኝተዋል።

ስለትንቢት መናገር መነሻ ሃሳብ የሆነን በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ ይደረግ የነበረው የአሳፍ፣ የኤታንና የኤዶታም ትንቢታዊ አምልኮ ነው። እነዚህ ሌዋውያን የሙዚቃ መሳሪያ ሲጫወቱና መዝሙር ሲዘምሩ የሚገለጥላቸው የእግዚአብሔር ሀልውና የትንቢትን መንፈስ አሰጥቶለችዋል። የብሉይ ኪዳን

ትንቢታዊ አምልኮ ጳውሎስ በአዲስ ኪዳን መንፈሳዊ ቅኔ (Spiritual Songs) ካለው ሃሳብ ጋር ይስተካከላል። ይህም ቀድሞ የተለመደንና የተጠናን መዝሙር (Psalm) ወይም ዝማራን (Hymn) ከመዘመር የተለየ ሲሆን ያለዝግጅት በመንፈስ መነዳት ብቻ የሚደረግ አገልግሎት ነው።

መዝሙረ ዳዊት መቶ ሃምሳ መዝሙሮችን ይዞአል። ከእነዚህም መካከል በርዕሳቸው ላይ በማን እንደተፃፉ ካልተገለጹት ከጥቂት መዝሙሮች ጋር ተዳምሮ አብዛኞቹን መዝሙሮች ዳዊት የፃፋቸው ናቸው። የቀሩት ደግሞ በአሳፍ፣ በኤዶታም፣ በኤማን፣ በቆሬ ልጆች፣ በሙሴ፣ በዘካርያስና በሐጌ የተፃፉ ዝማራዎች ናቸው። እነዚህ መዝሙሮች ብዙ ትንቢታዊ አምልኮዎችን አካትተዋል።

በመሠረቱ ሁለት አይነት ትንቢታዊ መዝሙሮች አሉ። የመጀመሪያው ትንቢታዊ አምልኮ ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ በዝማራ የሚቀርብ ትንቢታዊ መልዕክት ናቸው። ሁለቱም ግን ቅፅበታዊና እዚያው የሚደረሱ ናቸው።

1. ትንቢታዊ አምልኮ

ትንቢት በመናገርና በትንቢታዊ አምልኮ መካከል መጠነኛ ልዩነቶች አሉ። ትንቢት መናገር ያለሙዚቃ፣ ያለዜማ የተገለጠን መልዕክት በቃል ብቻ መናገር ነው። ትንቢታዊ አምልኮ ግን የሚከተሉትን ሃሳቦች በተጨማሪ ያካትታል።

- ዜማን፣
- ሙዚቃን፣
- ሙዚቀኞችን፣
- በአምልኮ ውስጥ የሚገለጥ ትንቢታዊ መልዕክቶችን፣
- ፀሎትን፣
- ምልጃን፣
- ለአምልኮ የተሰበሰቡ ህዝቦችን፣
- ባጠቃላይ በእግዚአብሔር ህልውና ውስጥ ለረጅም ሰዓታት መቆየትን

በትንቢታዊ አምልኮ ውስጥ ያሉ መንፈሳዊ መዝሙሮች (Spiritual Songs) ይዘትም ከመዝሙር (Psalm) ወይም ከዝማራ (Hymn) የሚለዩበት መንገድ አለ። መዝሙርና ዝማራ በአብዛኛው ተዘጋጅቶ፣ በአእምሮም ተውጠንጥኖና ተደርሶ የሚፃፍ ዜማና ግጥም ሲሆን ትንቢታዊ መዝሙር ግን በአምልኮ መካከል ያለማድረግ በሚደረጉ ቀላል በሆኑ የሙዚቃ ቅንብሮች (Music Progression) ላይ ተመስርቶ በመንፈስ በመነዳት የሚደረስ ቅፅበታዊ መዝሙር ነው።

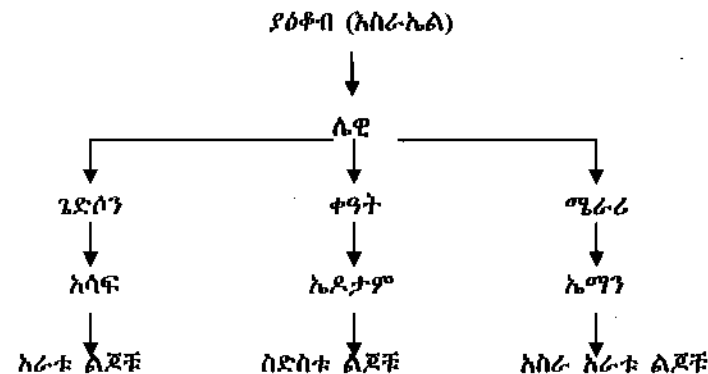
የትንቢታዊ አምልኮ ይዘት ረጅም አዝማችና ብዙ ቁጥሮችን የያዘ ሳይሆን አጭር የሆኑ ቀላል ቃሎችን (ቅዱስ ነህ፣ አመልክሃለሁ፣ ሃሌለያ፣ ኢየሱስ፣ እግዚአብሔር ትልቅ ነህ፣ ወዘተ) በመጠቀምና በተለያዩ ዜማዎች እነዚህን ቃላት በመደጋገም ጥልቅ ወደሆነ ህልውና ውስጥ የምንገባበት አሠራር

ነው። የይዘቱም አትኩሮት በእግዚአብሔር ማንነት ላይ ያጠነጥናል።

ትንቢታዊ አምልኮ በእግዚአብሔር ህልውና ውስጥ ለረጅም ሰዓታት እንድንቆይ ያስችለናል። በኢትዮጵያ ባሉ ቤተ ክርስቲያናት ውስጥ ይህ አገልግሎት ብዙም አልተለመደም። ሆኖም ግን በሙዚቃ የታጀበ ትንቢታዊ አምልኮ መፅሐፍ ቅዱሳዊ የሆነና በዳዊት ዘመን ብቻ ሳይሆን በነብዩ በሳሙኤል እንዲሁም በነብዩ በኤልሳቦ ዘመን እንደነበረ ከቃሉ መረዳት እንችላለን።

«ወደዚያም ወደ ከተማይቱ በደረሰህ ጊዜ በገናና ከበር እምቢልታና መለንቆ ይዘው ትንቢት እየተናገሩ ከኮረብታው መለንቆ የሚወርዱ የነብያት ጉባኤ ያገኙሃል። የእግዚአብሔርም መንፈስ በሃይል ይወርድብሃል፤ ከእነርሱም ጋር ትንቢት ትናገራለህ እንደሌላ ሰውም ሆነህ ትሰማለህ።» (1ኛ ሳሙ 10 : 5 - 6)

የሌዋዊያን የዘር ሐረግ

አሳፍ በጸናጽል፣ ኤዶታም በመለንቆ፣ ኤማን ደግሞ በመለከት እየዘመሩ ትንቢት መናገራቸው በትንፋሽ፣ በንዝረትና በምት የሚፈጠሩ ሙዚቃዎች በሙሉ ለትንቢት መንፈስ መምጣት የጎላ ሚና እንደሚጫወቱ አመለካከት ነው። በኢትዮጵያ ያለን ዘማሪዎችና ሙዚቀኞችም ከዝማራነት ባለፈ መልኩ በይበልጥ ለእግዚአብሔር መገኘት እውቅናን መስጠት ይኖርብናል። የአገልግሎታችንም ማዕከላዊ ትኩረት በዋነኛ ነት ህልውናው ቢሆንልን በትንቢታዊ አምልኮ ውስጥ ሆነን ወደ ልዩ መለኮታዊ ልምምድ ለመግባት ሰፊ እድል እናገኛለን።

ትንቢታዊ አምልኮ በእግዚአብሔር ህልውና ውስጥ ለረጅም ሰዓታት እንድንቆይ ያስችለናል!

ትንቢታዊ አምልኮን በዕውድ የቤተክርስቲያን ፕሮግራም ላይ ለማድረግ ይቸግራል። ምክንያቱም ለሃያና ለሰላሳ ደቂቃ ብቻ በሚሠጥ የዝማራ ጊዜ ውስጥ ትንቢታዊ አምልኮን መለማመድ አይቻልምና። ሆኖም ግን የምልጃ

ፀሎቶች፤ የኢየሱስ (መዘምራት) መስቀሉ በፋ ያለን ጊዜ የሚወሰዱ ለየት ያሉ ፕሮግራሞች ትንቢታዊ አምልኮን ለመለማመድ አመቺ ሁኔታን ይፈጥራሉ።

ትንቢታዊ አምልኮ የሚከተሉትን መለኮታዊ ጥቅሞች ያስገኛል።

1. በህልውናው ውስጥ ለሰዓታት እንድንቆይ ያግዛል።
2. የሰማያትን ደጃች በተለየ መንገድ ያስከፍታል።
3. ሃገራትንና ዓለምን ያማከለ እውነተኛ የምልጃን መንፈስ ያስለቅቃል።
4. የአጋንንትንና የጨለማን ስራ ለማፍረስ ዓይነተኛ መሣሪያ ነው።
5. ፈውስንና አርነትን ያጎናፅፋል።
6. ተዓምራትንና ድንቅን እንድናይ ከባቢ እየርን ይፈጥራል።
7. የእግዚአብሔርን መለኮታዊ ድምፅና ምሪት ያመጣል።

2. በዝማሬ የሚቀርብ ትንቢታዊ መልዕክት

ምንም እንኳ የመልዕክቱ ፍላጎት ወደ ሰዎች ቢሆንም፤ ትንቢታዊ የዝማሬ መልዕክትም በአምልኮ መካከል የሚደረግ ነው። ነገር ግን ይህ አይነቱ ትንቢታዊ አዘማመር ህዝብ የማይሳተፍበት፤ ነገር ግን ልክ እንደ «ሉዊ ዘማሬ» ትንቢቱን የሚቀኘው ሰው ብቻውን የሚዘምርበትና ሌላው ህዝብ መልዕክቱን የሚያጸምጥበት አቀራረብ ነው። መልዕክታዊ ይዘቱም ረጅምና ብዙ ቃሎችን ያካተተ ሊሆን ስለሚችል፤ ቀላልና ተደጋጋሚ ቃሎችን ከያዘው ከትንቢታዊ አምልኮ በመልዕክቱ ፍላጎትና በአቀራረቡ ይለያል።

የመልዕክቱ አመጣጥና የዝማሬው አደራረስ ግን ልክ እንደ ትንቢታዊ አምልኮ በዚያው ቅፅበት የሚደረግ እንጂ በቅድሚያ ተዘጋጅቶና ተወጥኖ የሚደረስ አይደለም። በዝማሬ የሚቀርብ ትንቢታዊ መልዕክትና ያለ ዜማ የሚነገር ትንቢት ሁለቱም ከመልዕክት አንፃር ተመሳሳይነት አላቸው። በሌላ አባባልም ትንቢት መናገር የሚፈጥራቸውን ውጤቶች በሙሉ ትንቢታዊ ዝማሬው ይፈጥራቸዋል። በሁለቱ መካከል ዋነኛው ልዩነቱ ያለው ትንቢታዊ ዝማሬ በዚያ ስለሚቀርብ ብቻ ነው። በዚህም በአቀራረቡም ሆነ መልዕክቱ መንፈሱን እንዲሸከም በማድረግ ለመልዕክቱ የተሻለ ጉልበት ይሰጠዋል። ይህም የክርስቶስ አካል በሆነችው በማንኛውም ቤተክርስቲያን ፀጋውን ለሚፈልግ ሁሉ የተሰጠ የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ ነው። ይህም ስጦታ በሶስት ዋና ዋና ጥቅሞች ላይ ያተኩራል።

«ትንቢትን የሚናገር ግን ለማነፅ፤ ለመምከርና ለማፅናናትም ለሰው ይናገራል።» (ዮ 4፡ 14)

ለማነፅ

ቤተ ለመናገሪያነት እንደሚገነባ ሁሉ ማነፅ የሚለው ቃል ለእግዚአብሔር መናገሪያ ለመሆን መስራትን ያሳያል። ትንቢት የሚነገርለት ሰው በሚለማው የትንቢት ቃል ህይወቱ ይሰራል፤ ይገነባል፤ ይታነሳል። ይህም የየዕለት የክርስትና ኑሮ ሂደት ስለሆነ የትንቢት አገልግሎት ምን ያህል አስፈላጊ

እንደሆነ አመላካች ነው።

ለመምከር

ምክር ባለበት ሁሉ ድል አለ። ሁሉን አዋቂ ከሆነው ከእግዚአብሔር የሚመጣ ምክር ደግሞ የሚሰጠው ቦታ እጅግ የላቀ ነው። በንግድ ቢሆን፤ በስራ ቢሆን፤ በትዳር ቢሆን፤ በአገልግሎት ቢሆን በማንኛውም የኑሮ ሂደት ውጤታማ ለመሆንና ላለመውደቅ በትንቢት መንፈስ ምክርን ማግኘት ወሳኝነት ይኖረዋል። በሌላ መልኩ ደግሞ ሰውን ከተሳሳተበት መንገድ ለመመለስና አካሄዱን እንዲያስተካክል ለማድረግ በትንቢት የሚነገር የምክር ቃል ጠቀሜታው የጎላ ነው።

ለማፅናናት

ህይወት በምድር ላይ ብዙ ውጣ ውረዶችን የምታስተናግድ ሰልፍ ናት። በዚህም ሂደት ውስጥ የሰውን ልጅ በተደጋጋሚ ሀዘን፤ ውድቀት፤ መደበትና መጫጫን (Depression) ያጠቃዋል። ሁልጊዜ ከፍታ የለም፤ የሽለቆና የዝቅታ ህይወት ከየትኛውም መንፈሳዊ ሰው የማንነጥለው የምድር ኑሮ ክስተት ነው። ሆኖም ግን የሞት ጥላ መንገድ ማለፊያችን እንጂ የሁልጊዜ መናገሪያችን ስላልሆነ በእንዲህ አይነት ሁኔታ ማለፉ ብዙም የሚያስጋን አይሆንም። ዳሩ ግን በአሳዛኝ ክስተቶችና በአስፈሪ ሁኔታዎች ውስጥ በምናልፍበት ወቅት የምንወስናቸው ውሳኔዎች፤ የምንናገራቸው ንግግሮችና የምናደርጋቸው ድርጊቶች በቀሪው ህይወታችን ላይ የሚያመጡት አሉታዊ ተፅዕኖ ከባድ ሊሆን ይችላል። ስለሆነም ማለፋችን የገድ በሆነው በዝቅታ ህይወት ውስጥ ስንጓዝ መፅናናትን እንደማግኘት ያለ መልካም ነገር የለም። ይህም የመፅናናት መንፈስ ደግሞ በትንቢት አገልግሎት ውስጥ የሚከናወን፤ እግዚአብሔር ከእኛ ጋር እንደሆነ የምናውቅበትና ከሁኔታችንም የምንወጣበት ጊዜ ሩቅ አለመሆኑ የሚገለፅበት መለኮታዊ ዜና ነው።

ትንቢት መናገርና ትንቢታዊ አምልኮ ከራስ ተኮር አገልግሎት አውጥቶ ቤተክርስቲያንን ለማነፅ የሚደረግ በመሆኑ ከሌሎች ብልጫ ያለው የፀጋ ስጦታ እንደሆነ ሐዋርያው ጳውሎስ ለቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያን በፃፈው መልዕክት በተደጋጋሚ ተናግሮአል። በመሆኑም ይህንን የትንቢት ፀጋ ለማግኘትና ለሌሎች የሚተርፍ ህይወት ለመያዝ ፀጋውን መፈለግና በእግዚአብሔር ህልውና ውስጥ መሆን ወሳኝነት አለው።

«ነገር ግን የሚበልጠውን የፀጋ ስጦታ በብርቱ ፈልጉ።» (ዮ 4፡ 12)

«... መንፈሳዊ ስጦታንም ይልቁንም ትንቢት መናገርን በብርቱ ፈልጉ።» (ዮ 4፡ 14)

«እንዲሁ ደግሞ እናንተ መንፈሳዊ ስጦታን በብርቱ የምትፈልጉ ከሆናችሁ ቤተ ክርስቲያንን ለማነፅ እንዲበዛላችሁ ፈልጉ።» (ዮ 4፡ 12)

«ሰለዚህ ወንድሞች ሆይ ትንቢት ለመናገር በብርቱ ፈልጉ።» (ዮ 4፡ 12)

ቅድስተ ቅዱሳንና አምልኮተ ምልጃ

መዝመረ ዳዊት ከምስጋናና ከአምልኮ ባሻገር ፀሎትንና ምልጃን ቢያዙ ዝማራዎች የተሞላ ነው። እነዚህም ምልጃዎች በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ ክፍተኛ ድርሻ በነበራቸው በሌዋውያኑ በነአሳፍና በነአኔታን የተዘመሩ ፀሎቶች ናቸው። አሳፍ በመዝሙር (78) የዘመረውና እሁን በመዝሙር (89) የዘመረው በዋቢነት ይጠቀሳሉ። የእነዚህን ዝማራዎች መልዕክት ቀረብ ብለን ስናይ ከምስጋና እንዲሁም ከትንቢታዊ አምልኮ ይልቅ ለመሪዎቻቸው፣ ለሀዘባቸው፣ ለምድራቸውና ለትውልዳቸው የምልጃ ፀሎቶችን ያቀረቡባቸው እንደሆነ እንረዳለን።

በመሠረቱ ሌዋውያንና ካህናት የእስራኤልን ህዝብ ወክለው በእግዚአብሔር ፊት የሚታዩ አገልጋዮች ስለነበሩ በቤተመቅደስ ውስጥ ፀሎትና ምልጃ ማድረጋቸው የተሰመደ ተግባር ነበረ። ሊቀ ካህናቱም የእስራ ሁለቱን የእስራኤል ልጆች ስም የያዙ አስራ ሁለት የድንጋይ ቅርጾችን በትክክል ላይ ተሽክሞ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን መግባቱ ሌላው የእውነተኛ ምልጃ መገለጫ ነው። በቅድስተ ቅዱሳንም ሆነ በተራራ ላይ ከህልዎቱ ጋር የተገናኙ የእግዚአብሔር ሰዎች ሁሉ ራሳቸውን እስከማጣት ድረስ ለሌሎች የሚማልዱና የሚፀልዩ ነበሩ። ለእነሱም ያህል ሙሴንና ሳሙኤልን መጥቀስ ይቻላል።

ሙሴ

በሲና ተራራ ላይ በአምላኩ ህልውና ውስጥ ሆኖ ትዕዛዛትን ሲቀበል የነበረው ይህ ታላቅ ሰው የእስራኤል ህዝብ ኃጢአትን እንደሰራና ሰወርቅ ጥጃ እንደሰገደ በተነገረው ጊዜ ጥልቅ የሆነን የምልጃ ፀሎትን አቅርቦአል። የምልጃው መነሻ ግን በእግዚአብሔር ህልውና ውስጥ መሆኑ እንጂ ከራሱ አፍልቆ ያመጣው እንዳልነበረ ግልፅ ነው።

«ሙሴም ወደ እግዚአብሔር ተመልሶ፡- ወዮ! እኒህ ህዝብ ታላቅ ኃጢአትን ሰርተዋል፤ ለራሳቸውም የወርቅ አማልክትን አድርገዋል፤ አሁንም ይህን ኃጢአታቸውን ይቅር በላቸው። ያለዚያ ግን ከሃፍከው መፅሐፍህ አባከህ ደምስሰኝ አለ።» ዘ። 32 ፡ 31-32

ሳሙኤል

ገና ከብላቲንነቱ ጀምሮ በታቦቱ ፊት ያደገው ነብዩ ሳሙኤል እግዚአብሔር ለናቀው ለሳኦል እንኳን የሚያለቅስ የምልጃና የጸሎት ሰው ነበረ። ከአምላካቸው ውጪ ሌላ ግንብን በመፈለግ ለበደሉት ለእስራኤልም ህዝብ እንደሚማልድላቸው ቃል ሲገባላቸው እንዲህ ብሎአል።

«ደግሞም መልካሙንና ቅኑን መንገድ አስተምራችኋለሁ እንጂ ስለ እናንተ መፀላይን በመተው እግዚአብሔርን እበድል ዘንድ ይህ ከእኔ ይራቅ!» ዘ። ሉ። 12 ፡ 23

በእነዚህ ታላላቅ ሰዎች ላይ ከምናየው ተመሳሳይ ባህሪ ተነስተን

በእግዚአብሔር ህልዎት ውስጥ መሆን ራስን በቀላሉ ለመካድና እኔነትን አጥፍቶ ለሌሎች ዋጋ ለመክፈል አቅም እደሚያስገለብተን መረዳት ይኖርብናል። ይህንንም ባህሪ ራሱን አሳልፎ በመስጠት ፍቅሩን ከገለፀው ከፍቅር አምላክ ከእግዚአብሔር ብቻ የሚወረስ (የሚጋባ) ነውና። ባህሪውን ለመካፈል በህልዎቱ ውስጥ ለረጅም ሰዓታት ለመቆየት በሚደረገው ጉዞ ደግሞ ህልውናውን ያማከለና በሙዚቃ የታደሰ አምልኮ የሚኖራቸው ጉልህ ሚና በቀላሉ የሚታይ አይሆንም።

ፀሎት ፈርጅ-ብዙ ነው። ከእነዚህ መካከል ምልጃ አንዱና ዋነኛው ነው። የምልጃ ፀሎት ከሌሎቹ የሚለይበትም ባህሪ አለ። ይህም፡-

- እውነተኛ ንስሐን፤
- እውነተኛ ሽክምን፤
- የራስንም ሆነ የአባቶችን ኃጢአት መናዘዝን፤
- እንባን፤
- መቃተትን፤
- ጩኸትንና
- ለቅሶን በማካተቱ ነው።

በእግዚአብሔር ሀልዎት ውስጥ ሆኖ ትዕዛዛትን ሲቀበል የነበረው ይህ ታላቅ ሰው የእስራኤል ህዝብ ኃጢአትን እንደሰራና ሰወርቅ ጥጃ እንደሰገደ በተነገረው ጊዜ ጥልቅ የሆነን የምልጃ ፀሎትን አቅርቦአል። የምልጃው መነሻ ግን በእግዚአብሔር ህልውና ውስጥ መሆኑ እንጂ ከራሱ አፍልቆ ያመጣው እንዳልነበረ ግልፅ ነው።

ለምሳሌ በሃገሩ ውስጥ ያለውን ችግር እያየ በሚፀልይና ከመንፈስ ቅዱስ በሆነ ሽክም ተረድቶ በሚቃት ሰው መካከል ሰፊ ልዩነት አለ። መማላድ በእግዚአብሔር ህልውና ውስጥ በመግባትና የእግዚአብሔርን የልብ ተርታ በማዳመጥ ሲፈልቅ ምልጃውም ቶሎ የማይለቅ፤ ለረጅም ጊዜ የሚቆይና በተደጋጋሚ የሚያፀልይ ነው። በዚህ ሁሉ ደግሞ የእግዚአብሔርን መገኘት ለማምጣት አምልኮ የሚያበረክተውን ሚና በድጋሚ ሊሰመርበት ይገባል። ብዙ ክርስቲያኖች እውነተኛውን አምልኮ በስፋት ስለማንለማመድ ምስጋናችንም ሆነ ፀሎታችን በአብዛኛው በራሳችን ዙሪያ ያጠነጥናል። ስለቤተክርስቲያናት፤ ስለሃገራትና ስለሰዎች ችግር ብዙም ግድ ሲለን እንታይም። ይልቁንም ከአምላካችን ጋር የምናሳልፈው ውድ የፀሎት ጊዜ ራስ ተኮር በሆኑ ጉዳዮቻችን ላይ ብቻ ያተኮሩ ናቸው። በአምልኮ ጥልቅ የሆነውን የእግዚአብሔርን ህልዎት የሚለማመዱ ሰዎች ግን መለኮታዊ ሽክምን ለመክፈልና በፈረሰው ቅጥር ለመቆም ከሩቅ ያለውን የሚያስተውሉና የሚረዱ አይኖች ያሉዋቸው ናቸው።

ምልጃ ለባት አቅጣጫዎችን ሊይዝ ይችላል።

1. ስለሃገር ወይም ስለምድሪቱ የሚደረግ ምልጃ፡- ስለሃገር ኢኮኖሚ፤ ስለሰላም፤ ስለበረከትና ብልፅግና የሚያተኩር የምልጃ አይነት ነው።

«በሰሜ የተጠሩት ህዝብ ሰውነታቸውን አዋርደው ቢጸልዩ ... ምድራቸውን አፈውሳለሁ።» ዘ። ዜ። 7 ፡ 14

2. ስለ ትውልድ (ስለ ህዝብ) የሚደረግ ምልጃ፡- ይሄኛው ምልጃ ደግሞ እግዚአብሔርን የሚፈራ፣ ለፅድቅና ለእውነት የቆመን ትውልድ ለማምጣት የሚደረግ ምልጃ ነው።

«ደግሞም መልካሙንና ቅኑን መንገድ አስተምራችኋለሁ እንጂ ስለ አናንተ መፀለይን በመተው እግዚአብሔርን አበድል ዘንድ ይህ ከእኔ ይራቅ!» ያሳ 12 : 23

3. ስለመሪዎችና አስተዳዳሪዎች የሚደረግ ምልጃ - ሃገርን፣ ቤተክርስቲያንን፣ አገልግሎቶችንና ድርጅቶችንም ጭምር የሚያስተዳድሩ መሪዎች ጥበብን እንዲያገኙ፣ በአመራር ስራቸውም እይታ እንዲኖራቸውና ትክክለኛ ፍርድን እንዲያደርጉ የሚያግዝ ምልጃ ነው።

«... ልመናና ፀሎት ምልጃም ምስጋናም ስለ ሰዎች ሁሉ ስለ ነገስታትና ስለመኪንንትም ሁሉ እንዲደረጉ ከሁሉ በፊት እመክራለሁ።» ያሳ 2 : 2

4. ስለክርስቲያኖች የሚደረግ ምልጃ - ቤተ ክርስቲያን እግዚአብሔር ያየላትን ትክክለኛ ሥፍራ በትውልዱ መካከል እንድትይዝ፣ በህብረትና በአንድነት እጅ ለእጅ ተሳስራ ተፅዕኖን እንድታመጣ፣ በጎለበተ ክርስቲያናዊ ማንነትም ክርስቶስን እንድትገልፅ የሚደረግ ምልጃ ነው።

ከዘልምቱ ጋር የተገናኙ ሰዎች ዙሪያ ሲሰባሰቡ እስከ ማጣት ድረስ ለሴቶች የሚሟሰዱ የሚዘልሙ ናቸው።

«ስለዚህ እኛ ደግሞ ይህን ከሰማንበት ቀን ጀምረን የፈቃዱ እውቀት መንፈሳዊ ጥበብንና አእምሮን ሁሉ እንዲሞላላቸው እየለመንን ስለ አናንተ ፀሎትን አልተውንም።» ያሳ 19

5. የእግዚአብሔር ክብር እንዲገለጥ የሚደረግ ምልጃ - በቤተ ክርስቲያንም ሆነ በሃገር ላይ ለውጥን የሚያመጣው የእግዚአብሔር ክብር እንዲመጣ፣ አጋንንት፣ የክፋት ስራ፣ እንዲሁም አመፅ በትውልድ ላይ ሥፍራ እንዳይኖራቸው ልዩ የመንፈስ ቅዱስ መነቃቃት እንዲመጣ የሚደረግ ምልጃ ነው።

«የእግዚአብሔር ክንድ ሆይ ተነስ ተነስ ሐይልህንም ልበስ፣ በቀድሞው ወራትና በጥንቱ ዘመን በነበረው ትውልድ እንደሆነው ተነስ።» ያሳ 51:9

6. በፈተና ስለሚያልፉ ሰዎች የሚደረግ ምልጃ - ህይወት በምድር ላይ ብርቱ ሰልፍ ናት። ስለሆነም ሰዎች በብዙ ፈተና ውስጥ ያልፋሉ። በዚህ የፈተና ወቅትም መንፈስ በማይነገር መቃተት ለቅዱሳን የሚማልድበት፣ በውጤቱም የሚረዳ ፀጋ የሚለቀቅበት የምልጃ አይነት ነው።

«አብርሃም ግን በእግዚአብሔር ፊት ገና ቆሞ ነበር። አብርሃምም ቀረበ አለም፡- በውኑ ዓድቆን ከጋጢአተኛው ጋር ታጠፋለህን?» ያሳ 18:21

7. ስለወንጌል መስፋት የሚደረግ ምልጃ፡- ስላልገኘው ወንጌል ስላልሰሙ ሰዎች፣ እንዲሁም ደግሞ የወንጌል መልዕክተኛ ሆነው ስለሚያገለግሉ አገልጋዮች የሚደረግ ምልጃ ነው።

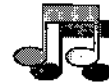
«ስለ ወንጌልም በሰንሰለት መልዕክተኛ የሆነህ መናገር እንደሚገባኝ ስለ እርሱ በግልጽ እናገር ዘንድ ለምን?» ያሳ 6:20

8. ስለ ጠላቶች የሚደረግ ምልጃ፡- ስለሚጠሉን፣ ስለሚያሳድዱን፣ ክፉ ስለሚያደርጉብን ሰዎች ከፍቅር በመነጨ ሽክም የምንቃትበት የምልጃ አይነት ነው።

«እስጢፋኖስም ... ተንበርክኮ - ጌታ ሆይ ይህን ኃጢአት አትቁጠርባቸው ብሎ በታላቅ ደምፅ ሮኤኝ።» ያሳ 7 : 39

«... ስለሚያሳድዱላችሁም ፀልዩ።» ማቴ 5:44

ለማጠቃለል እነዚህን የመሳሳሉ ፀሎተ ምልጃዎችን ለመለማመድ አምልኮ ወደ-ሀልዎቱ እንድንገባ የሚያበረክተው ድርሻ እጅግ የጎላ መሆኑ በድጋሚ ሊሠመርበት ይገባል። ለመማለድ በህልውናው ውስጥ መሆን ወሳኝ ነው።

የዳዊት የአምልኮ ድንኳን መታደስ

በብሉይ ኪዳን በተለያዩ ዘመናት ለእግዚአብሔር ታቦት ማረፊያነት የተሰሩ ድንኳኖች አሉ። እነዚህም የመገናኛ ድንኳን (Tent of Meeting) ማደሪያ (Sanctuary)፣ እንዲሁም ቤተመቅደስ (Temple) በሚሉ መጠሪያዎች ተጠርተዋል።

ሙሴ የሰራው መገናኛ ድንኳን

የመጀመሪያውን የመገናኛ ድንኳን ለእግዚአብሔር ታቦት ማረፊያነት የሰራው ታላቁ ሰው ሙሴ ነው። በተራራው ላይ እንደተገለጠለት ምሳሌ የተሰራው ይህ ድንኳን ወደተነገረለት ተስፋ በምድረበዳ ውስጥ ይጓዝ ለነበረው ለእስራኤል ህዝብ የእግዚአብሔርን መገኘት የሚወክልና እግዚአብሔር በመረጣቸው ህዝቦች መካከል ለማደር እንደወደደ የሚያመለክት ነበረ። ከዚህም በላይ ደግሞ የአሪት መፅሐፍት ሊፃፉ ሙሴ ለሰው ልጆች ሁሉ የሚሆኑ መለኮታዊ መመሪያዎችን የተቀበለው ከዚህ ከመገናኛ ድንኳን ውስጥ ይወጣ ከነበረው ከእግዚአብሔር ድምፅ ነበር።

ዳዊት የሰራው ድንኳን

የእስራኤል ህዝብ ከነዓንን ከወረሰ በኋላ ያው ድንኳን እስከ ካህኑ ኤሊና እስከ ነብዩ ሳሙኤል የጅማራ ዘመን ድረስ በሴሎ እንደተቀመጠ መፅሐፍ ቅዱስ ይነግረናል። ታቦቱ በፍልስጤማውያን ከተማረከ በኋላ ግን ንጉስ ዳዊት ሌላ መገናኛ ድንኳን ሰርቶ ታቦቱን ወደ ኢየሩሳሌም አመጣው። ዳዊት በነገለበት ዘመን ሁሉ ልጁ ሰለሞን ቤተ መቅደስ እስኪሰራ ድረስ ታቦቱ ከአርባ አመታት በላይ በዚህ መገናኛ ድንኳን ውስጥ ተቀምጦ ነበር።

የሰለሞን ቤተ መቅደስ

ሰለሞን የሰራውም ቤተ መቅደስ በወርቅ ያሽበረቀ፣ በጌጣ ጌጦች የተሸቆጠቆጠ፣ በውበቱም ሆነ በማማሩ ወደር የማይገኝለት እጅግ በጣም ብዙ ንዋይ የፈለሰበት ነበር። ሆኖም ግን የባቢሎን ንጉስ ናቡከደነሾር ወደኢየሩሳሌም መጥቶ ህዝቡን በማረከ ጊዜ ቤተመቅደሱ እንደፈረሰ ታሪክም ጭምር ያረጋግጥልናል።

ዕዝራ የሰራው ቤተ መቅደስ

የሰባው አመት የምርኮ ዘመንም ሲፈፀም በዘሩባቤል፣ በዕዝራና በነህምያ ዘመን የቤተ መቅደስ መሰረት እንደገና እንደተጣለ። ይህም ቤተመቅደስ ከፊተኛውም ይልቅ የሁለተኛው ቤት ክብር እንደሚበልጥ በሐጌ ትንቢት የተነገረለት ነበር። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በምድር ላይ በነበረበት ዘመን የነበረው ቤተ መቅደስ እድሳትን ከማግኘቱ ውጪ በነዕዝራ ዘመን የነበረው እንደነበረ ብዙ የሥነ መለኮት ተማሪዎች ይስማሙበታል። ይሄኛውም ቤተ መቅደስ በሰባ አመተ ምህረት አካባቢ እንደፈረሰ ከታሪክ እንረዳለን።

የአዲስ ኪዳን ቤተመቅደስ

በአዲስ ኪዳን እይታ በክርስቶስ ያመንን ሁሉ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ እንደሆንንና የእግዚአብሔርም መንፈስ በእኛ ውስጥ እንደሚኖር ሐዋርያው ጳውሎስ ለቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያን ከፃፈው መልዕክት ውስጥ መረዳት እንችላለን። የሰው የስጋ ክፍል አደባባይ፣ የሰው የነፍስ ክፍል ቅድስትን፣ የሰው የመንፈስ ክፍል ደግሞ የእግዚአብሔር መገኘት የሚገልጥበትን ቅድስተ ቅዱሳን ይወክላል።

« ... የወደቀችውንም የዳዊትን ድንኳን እንደገና እሠራታለሁ፤ ፍራሽዋንም እንደገና እሠራታለሁ፤ እንደገናም አቆማታለሁ ይላል ይህን የሚያደርግ ጌታ። » ሐዋ 15 ፡ 16 - 17

ሙሴ ከሰራው መገናኛ ድንኳን ጀምሮ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በስጋ በምድር ላይ እስከነበረበት ዘመን ድረስ ቢያንስ አራት መቅደሶች ተሰርተዋል። ሆኖም ግን እግዚአብሔር በአዲስ ኪዳን እንደገና ሊሰራት፣ እንደገና ሊያድሳትና እንደገና ሊቆማት የመረጣት በዳዊት ዘመን የነበረችውን ድንኳን ነው። የዚህም ምክንያት በተከታታይ እስካሁን ባየናቸው ምዕራፎች እንደተመለከትነው በዳዊት ዘመን አምልኮተ እግዚአብሔር ጥግ (Climax) የደረሰበት፣ ብዙዎችም እንደሚጠሩት ወርቃማ ዘመን ስለነበረና በቀን ውስጥ ሃያ አራቱንም ሰዓታት ሙሉ በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ በሙዚቃ የታጀበ ዝማሬና አምልኮ ትንቢት ከመናገርና ዕጣን ከማጠን አገልግሎቶች ጋር ተዳምሮ ያለማቋረጥ ይደረግ ስለነበረ ነው።

እንዳንድ የሥነ መለኮት ተማሪዎች እንደሚናገሩትም ከሆነ ይህ አገልግሎት በዳዊት ድንኳን ውስጥ ለሰላሳ ስድስት ዓመታት ሙሉ ቀንና ሰላት እንደተከናወነ ይናገራሉ። አራት ሺህ ዘማሪ ሙዚቀኞች መኖራቸውና የአደረጃጀታቸውም ስርዓት እንከን የለሽ መሆኑ፣ ሌዋዊያንና ካህናትም ያለ ሌላ ስራ በቤተመቅደሱ ውስጥ መሰጠታቸው በእርግጥም የዳዊት ዘመን ወርቃማ የአምልኮ ዘመን እንደነበረ በቂ ማስረጃ ነው። የዚህ ሁሉ አቀናባሪ የሆነው ንጉሥ ዳዊት የእግዚአብሔር የምህረት ሚስጥር፣ የፍቅሩ ጥልቀት የገባውና እግዚአብሔርንም ለማምለክ ራሱን የሰጠ ስለነበረ «በብሉይ ኪዳን የኖረ የአዲስ ኪዳን ሰው» ብለን እንድንጠራው ያስደፍረናል።

ከዳዊት በፊት በዙፋን ላይ ተቀምጦ የነበረው ንጉስ ሳኦል ለአርባ አመታት ሲነግስ ተማርኮ የነበረውን ታቦት እንድም ጊዜ ለማስመለስ ጥረት አላደረገም፤ ትዝም አላለውም። ከነገሰባቸው አርባ አመታት ውስጥ በእግዚአብሔር መንገድ የሄደው ለሁለት አመት ብቻ ነበር። የተቀሩትን ሰላሳ ስምንት ዓመታት በዙፋን ላይ ሊቀመጥ በቀድሞ ዝናው እንጂ እግዚአብሔር አብሮት ሆኖ አልነበረም። በእነዚህ አመታትም የተቀባውን ሲያሳድድ፣ ለዳዊት የጎልያድን ሰይፍ የሰጠትን ካህናቶችን ሲገድልና አታድርግ የተባለውን ሁሉ ሲያደርግ ነበር ዘመኑን የጨረሰው።

ዳዊት ግን ያለእግዚአብሔር መገኘት መንገስንና ህዝብን መምራት ፈፅሞ አልተመኘም። ከመቀባቱም በፊት የልቡ መሻት የእግዚአብሔር ፊትና

መገኘት ነበር፤ ከነገሱም በኋላ ህይወቱን የሰጠለትና የንግሥናውን ስልጣን የተጠቀመበት ጉዳይ ቢኖር የእግዚአብሔር ህልውና በእስራኤል ምድር እንዲንሰራፋና ህዝቡ አምላኩን ብቻ እንዲያመልክ ነበር። በሌሎች ነገስታቶች ዘመን እንደሆነው በዳዊት ዘመን አምልኮተ ጣዖት ለአንድም ጊዜ አለመኖሩና አለመሰማቱ ይህንን የሚያረጋግጥልን እውነታ ነው። በዚህም ምክንያት ዳዊት ከእርሱ በኋላ ሰነበሩት ነገስታት ሁሉ እግዚአብሔርን የመፈለግና የማምለክ መለኪያ (Standard) የነበረ ሰው ነው።

እግዚአብሔርን ብቻ በማምለክና በዘመኑም ከእግዚአብሔር ውጪ ሌሎች እንዳይመለከቱ በማድረጉ ምክንያት ዳዊት ያገኘውን መሠረታዊ ጥቅሞች በሁለት ክፍለን ማየት እንችላለን። የመጥገብ በረከትና የሩቅ ዘመን በረከት።

የመጥገብ በረከት

መጥገብ መሙላትን፣ ተጨማሪ ሌላ ነገር አለመፈለግና ፊፅም መርካትን የሚያሳይ ቃል ነው። በምድር ላይ ያሉ ነገሮች ሁሉ ወደ እውነተኛ ጥጋብ የማያደርሱ፣ ባገኘናቸው ልክ ደግመን ደጋግመን እንድንፈልጋቸው የሚያደርጉ፣ ረገብንና ጥማትን እየጨመሩ ይባሉ። የልብን ክፍተትና ባዶነት የሚያባብሱ ናቸው። ባለጠጋ ለመሆን የሚደክም ሰው የቱን ያህል ትርፍ ቢያገኝ ፊፅም ገንዘብን እንደማይጠግብ፣ ሐብትን ባከማቸው ቁጥር በተቃራኒው ተማምኖ የመኖር ዋስትናው በእጅጉ እንደሚቀንስ ጠቢቡ ሰለሞን ተናግሮአል። በእግዚአብሔር ህልውና ውስጥ የሚገኝ ጥጋብ ግን ዘላቂ፣ አስተማማኝና እውነተኛ ዘመሆኑም በላይ ውድድር በሞላበትና ብዙ የማካበት ፈተናዎች በሞሉበት በአሁኑ ጊዜ ስንኖር «ኑሮዬ ይበቃኛል» ማለትን ለመማር ጥልቅ የሆነንና የማይነቃነቅን መሠረት ይጥልልናል። የረካ ፊፅም ይረካልና።

በህልውናው ውስጥ ብዙ መቆየት የእግዚአብሔርን ክብር ወደማየት ይመራል!

ሀ. የአምልኮ ሰው ሁልጊዜ ደስታን ይጠግባል!

«ከፊትህ ጋር ደስታን አጠገብኻ»። መዝ (16) ፡ 11

ለ. የአምልኮ ሰው ሁልጊዜ ክብርን ይጠግባል!

«እኔ ግን በፅድቅ ፊትህን አያለሁ፣ ከብርህም ላይ አጠግባለሁ»። መዝ (17) ፡ 15

ሐ. የአምልኮ ሰው ሁልጊዜ በረከትን ይጠግባል!

«ከፊትህ በረከትን እንጠግባለን»። መዝ (68) ፡ 4

መ. የአምልኮ ሰው ሁልጊዜ ድልን ይጠግባል!

«እግዚአብሔርም ዳዊት በሂደበት ሁሉ ድል ይሰጠው ነበር»። 1ኛ ዘኤ 18፡13

ዳዊት ፍልስጤማውያንን፣ ሶርያውያንን፣ ኤዶማውያንን፣ አሞናውያንንና

ሌሎችንም በዚያ ዘመን የነበሩትን ታላላቅ ነገስታት ያንበረከከ፣ ያስገበረ፣ የወረሰ፣ መንደሮቻቸውንም የማረከና የወሰደ ጀግና ነበር። በተለይም ደግሞ ተሸንፈውም እንኳን ሽንፈትን የማይቀበሉትንና በተደጋጋሚ ያለመታከት ለሰልፍ የሚወጡትን፣ እንዲሁም ደግሞ ጎልያድን፣ በእጆቹና በእግሮቹ ስድስት ጣት በድምሩ ሃያ አራት ጣቶች የነበሩትን ረጅም የራፋይም ጦረኛ ሰውንና መሰሎቻቸውን ያስገኙትን ፍልስጤማውያንን አንዴም ሳይሸነፍላቸው ድል በማድረግ ኃያልነቱን ያስመሰከረ ሰው ነበር።

በሌሎች ነገስታቶች ዘመን ህዝቢቱ እምልኮተ ጣዖት በዳዊት ዘመን ስንደም ጊዜ ስልነበረም!

ታዲያ የዳዊት የማሸነፍ ሚስጥር የቱ ላይ ነው? ለሚለው ጥያቄ መልሱ በድንኳኑ ውስጥ ይደረግ የነበረው አምልኮ ለመሆኑ ጥርጥር የለውም። መላ ጸጁን ሲያነሳ (እጅ ማንላት የፀሎትና የአምልኮ ተምሳሌት ነው) ኢየሱስ ድል ያደርግ እንደነበረ፣ በተመሳሳይ መልኩ ዳዊትና ሰራዊቱ በሰልፍ ሜዳ ላይ ሆነው ሲዋጉ በሴዋውያን ይደረግ የነበረው ያልተቋረጠ አምልኮ የድላቸው ምንጭ ነበር። ከዚህም በተጨማሪ አምልኮ ባለበት የእግዚአብሔር ድምፅ ስለሚሰማ ዳዊት የንፋስ ሽውታን በምሪት ተቀብሎ ውሃ እንዲያፈርስ ጠላቶቹን ለማፍረስ የቻለ ታዛዥ ሰው ነበረ። ከዚህ በመነሳት የማይቋረጥ የአምልኮ የኑሮ ዘይቤን የሚከተሉ ሰዎች ሁሉ፣ ሁልጊዜ በድል፣ በበላይነትና በእሸናፊነት መኖር ፅጣ ፈንታቸው እንደሆነ ማወቅ የዳዊት ህይወት ያስተምረናል።

የሩቅ ዘመን በረከት

የአምልኮ ሰው እግዚአብሔር ራሱ ቤትን ይሰራለታል!

«እግዚአብሔር ደግሞ ቤት እንዲሰራለህ እነግርሃለሁ»። 1ኛ ዘኤ 17፡10

«አቤቱ እምላክ ሆይ ለላባሪያህ ቤት ደግሞ ለሩቅ ዘመን ተናገርህ ... አሁንም ስለ ባሪያህና ስለ ቤቱ የተናገርከው ለዘላለም የፀና ይሁን ... የባሪያህም የዳዊት ቤት በፊትህ ፀንቶአል፣ እምላክ ሆይ ቤት እንድትሰራለት ለባሪያህ ገልጠሃልና ... አሁንም በፊትህ ለዘላለም ይኖር ዘንድ የባሪያህን ቤት እንድትባርክ ፈቅደሃልና፣ አንተም አቤቱ ባርክኸዋል፣ ለዘላለምም ብሩክ ይሆናል»። 1ኛ ዘኤ 17፡16-27

ሳይቀባ በፊት የዳዊት መሻት በእግዚአብሔር ቤት መኖር ነበር። ከነገሱም በኋላ በመጀመሪያ ያደረገው ለታቦቱ ድንኳን መስራት ነበር። ከዚያም በኋላ ዳዊት ለራሱ ከዝግባ ቤትን ሠራ፣ ነገር ግን ታቦቱ በድንኳኑ ውስጥ ማደሩ ከንክፍት ኖሮ ዳዊት ነብዩ ናታንን በመጥራት በእግዚአብሔር ሌላ ቤት ለሰራለት እንደሚፈልግ ያማክረዋል። ሆኖም ግን ለናታን የመጣለት የአዋቂ ቃል እግዚአብሔር ራሱ ለዳዊት ቤት እንደሚሰራለት ነበር። ሳይነገስ በፊት ተመሳሳይ የሆነን መልዕክት የናባል ሚስት የነበረችው አቢግያ ለዳዊት እንዲህ ብላ ነግራዋለች።

«የእግዚአብሔርን ጦርነት ስለምትዋጋ እግዚአብሔር በእውነት ለጌታዬ

በተጨማሪም ሳኦል ከሞተ በኋላ በዳዊት ቤትና በሳኦል ቤት መካከል ጦርነት እንደሆነና የዳዊት ቤት እየበረታ የሳኦል ቤት ግን እየደከመ እንደሄደ በ1ኛ ሳሙ 3 : 1 ላይ ተገልጿል።

ስለዚህ «ቤት» የሚለው ቃል ሀንፃና ፎቅን ወይም ደግሞ ብዙዎቻችን በትንቢት ሲነገር እንደምንሰማው ትዳርን የሚያመለክት ቃል ሳይሆን እስከሩቅ ዘመን ድረስ ንግሥና ከዳዊት ቤት እንደማይጠፋ የሚያሳይ ቃል ነው። መጽሐፍ ቅዱስም እንደሚነግረን እስራኤል በባቢሎን እስከምትማረክበት እስከ ሃያአንደኛው ስርወ-መንግስት ድረስ ንግሥና ከዳዊት ቤት አልራቀም። ከዚያም በኋላ የነገሱት ንጉስ የሆነው ጌታችን ኢየሱስም የዚህ የትንቢት ቃል ፍፃሜ ለመሆን ከዳዊት ዘር እንደመጣና የዳዊትን መክፈቻ በእጁ እንደያዘ የሐንስ በራዕይ አይቶ አረጋግጦልናል።

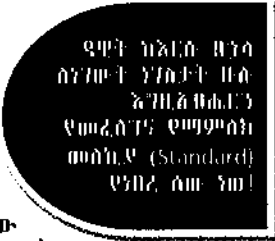
ስለዚህ የአምልኮ ሰዎች ጊዜያዊ በሆነ በረከትና ድል ውስጥ መሆን ብቻ ሳይሆን ዘላቂና ለሩቅ ዘመንም በሆነ በእግዚአብሔር ዘላለማዊ እቅድ እይታ ውስጥ እንደሚገቡ ከዳዊት ህይወት መረዳት እንችላለን።

የዳዊት የስኬት ምስጢር (የባህሪው ፈለግ)

ትህትና

ዳዊት በሳኦልም በእግዚአብሔርም ፊት ትሑት የነበረ ሰው ነበር። ሳኦል ምንም እንኳን አሳዳጅ ቢሆንና የእግዚአብሔር መንፈስ ቢርቀውም፤ ዳዊት ግን ሁልጊዜ ለሳኦል ታላቅ አክብሮት ነበረው። ምክንያቱም የሚያየው የሳተውን ሳኦልን ሳይሆን አንድ ቀን በሳሙኤል እጅ ያረፈበትን ቅባት ነበረና። ለቅባቱ አክብሮት ሲሰጥ በተዘዋዋሪ መልኩ ቅባቱን ለቀባው አምላክ አክብሮትን መስጠቱ ነው። ስለዚህ ከሳኦል ጋር በተገናኘ ቁጥር ዳዊት ራሱን እንደቀንጫ፤ እንደሞተ ውሻ ይቆጥር ነበር። እውነተኛ የአምልኮ ሰዎች ከእነርሱ በፊት ለነበሩት አገልጋዮች ካረፈባቸው ቅባት የተነሳ አክብሮትን ከመስጠት ወደኋላ አይሉም፤ በምንም አይነት ሁኔታ ውስጥ ቢገኙ እንኳ። ነገር ግን የተቀቡትን የሚንቁ በተዘዋዋሪ መንገድ የቅባቱን ጌታ እየናቁ እንደሆነ መረዳት ይኖርባቸዋል። እንደዚህ አይነት ሰዎች ጊዜያቸው ሲደርስ በተራቸው መናቃቸው አይቀርም።

ዳዊት ወደ ቤርሳቤህ በገባ ጊዜና ኦሪዮንን አስገድሎ ኃጥያት በሰራ ጊዜ ኃጥያቱን ለመናዘዝና የተሰበረ መንፈስ ለመያዝ በእግዚአብሔር ፊት ትሑት ልብ ነበረው። በሌላ መልኩ ደግሞ እግዚአብሔር በነብዩ በናታን በኩል ቤት እንደሚሰራለት በነገረውና ባወጀለት ጊዜም የዳዊት ምላሽ «እኔ ማን ነኝ? ቤቴስ ምንድር ነው?» የሚል ነበር። በእርግጥ ይህ ቃል በተነገረበት ጊዜ ከዳዊት በላይ ማንም ባለማእረግ ሰው አልነበረም። ዳዊት ግን እግዚአብሔር እንደ አንድ ባለማዕረግ ሰው እንዳየው ቆጠረ እንጂ «ይህ ክብር ከእኔ በቀር ለማን ይገባል?» እንዳለው እንደ ሐማ በትዕቢት አለመናገሩ የትህትና ሰው መሆኑን የሚያሳይ ነው።

ሁሉን ስለእግዚአብሔርና ለእግዚአብሔር ቤት ማዋል

«ንጉሱም ዳዊት ከአህዛብ ሁሉ ከኤዶምና ከሞአብ ከአሞንም ልጆች ከፍልስጤማውያንም ከአማሌቅም ከማረከው ብርና ወርቅ ጋር እነዚህን ደግሞ ለእግዚአብሔር ቀደሰ።» 1ኛ ዜና 18 : 11

ዳዊት የድል ሰው እንደነበረና በዚህም ምክንያት ብዙ ምርኮን ከማስገበርና ከመውረስ እንዳገኘ አይተናል። ሆኖም ግን በረከቶቹን ሁሉ አግባብ ለራሱ አላደረገም። ያውም በራሱ ዘመን ሳይሆን በልጁ በሰለሞን ለሚሰራው ሥራ ያገኘውንና ያከማቸውን ወርቅና ብር ሁሉ ለእግዚአብሔር ቤት ቀደሰ።

እውነተኛ የአምልኮ ሰዎች መሆናችን የሚለየው ለእግዚአብሔር ቤት ባለን ፍቅርና ይህንንም ለማሳየት ካለን ገንዘብም ሆነ ንብረት በመስጠት በምናበረክተው አስተዋፅኦ ልክ ነው። በእርግጥ መስጠታችን ለማምለካችን ዋስትናን አይሰጥም፤ ሆኖም ግን እውነተኛ የአምልኮ ሰዎች ከራስ ተኮር በረከታቸው ይልቅ ለእግዚአብሔር ቤት የሚቆረቆሩ መሆናቸውን ለማመልከት ነው።

ቃልን መጠበቅ

ለዮናታን የገባለትን ቃል ዮናታን በህይወት ባይኖርም እንኳን ዳዊት ፈፅሞታል። ሽባ የነበረውን ሜምፊቦስቴ የተባለውን የዮናታንን ልጅ ካለበት ቦታ አስጠርቶ በቤተ መንግስት ውስጥ ከማዕዱ እንዲቆርስና ሁልጊዜ በገበታው ላይ ከልጆቹ ጋር እንዲቀመጥ ማድረጉ በእርግጥም ዳዊት ቃሉን የሚጠበቅ ሰው እንደነበረ ያሳያል።

ቃልን መጠበቅ የእውነተኛ የአምልኮ ሰዎች አንዱና ዋነኛው መገለጫ ነው። ምናልባትም ዳዊት ቃሉን እንዳይጠበቅ ሊያደርገው የሚያስችለው እንደሚምፊቦስቴ ሽባነት ያለ በቂ ምክንያት ቢኖረውም ዳዊት ግን ቃሉን ጠብቆአል። ይታያችሁ! ዳዊት ለሌሎች ነገስታቶች ግብዣ ቢያደርግ ሜምፊቦስቴን በማዕዱ ዙሪያ ማስቀመጥ እጅግ ሊያሳፍረው የሚችል ጉዳይ ነበረ። ሆኖም ግን ለወዳጁ ለዮናታን የገባለትን ቃል ያለማንገራገር ፈፅሞለታል።

የአምልኮ ሰዎች ጥረታቸውና ትኩረታቸው እግዚአብሔርን መምሰል ነው። አምላካቸውም ታማኝና ቃሉን ጠባቂ የመሆኑን ያህል እነርሱም ቃላቸውን ለመጠበቅ የሚተጉ ናቸው።

